

അലിഞ്ഞു. ചേർന്ന ആത്മാക്കൾ

അമലാ ബുക്കസെൻറർ

പി. ബി. നമ്പർ 17.

അമലാപുരി, ■ കോഴിക്കോട്

അലിഞ്ഞു.
ചേർന്ന
ആത്മാക്കൾ

അമലാ ബുക്കസെൻറർ

പി. ബി. നമ്പർ 17.

അമലാപുരി, ■ കോഴിക്കോട്

ALINJU CHERNNA ATMAKKAL

AMALA BOOK CENTRE

P. B. No 17.

AMALAPURI, CALICUT-1.

First Impression
March 1959
Copies — 500

PRICE 1.50

Blocks by
St. Thomas Process Studio
Kottayam.

Printers
Amala Printing works,
Amalapuri. CALICUT-1.

അ

ലി

ഞ്ഞു

ആ

ത്മാ

കെ

ൾ

ഒന്ന്

രാത്രിയുടെ രണ്ടാംയാമവും അവസാനിക്കാറായിട്ടുണ്ട്. പടിഞ്ഞാറെ ആകാശത്തിൽ ചന്ദ്രക്കല അനന്തമായി കത്തി ചൂവച്ച ശരത്നാസൽ പോലെ പ്രകാശിക്കുകയാണ്. ലോകം പരിപൂർണ്ണനിശബ്ദതയിൽ മുഴുകിയിരിക്കുന്നു.

ഞാൻ നൂററാണ്ടുകളുടെ പഴക്കം തോന്നിക്കുന്ന ഈ പ്ലാവിന്റെ കിഴിൻ ഏത്രനേരമുണ്ടുനിലുന്നു. ഉല്ലാസകലമായ നിമിഷങ്ങൾ. ഏന്റെ അടുത്ത നിശബ്ദതയിൽ ആണ്ടിരിക്കുന്ന ഈ ബാഗ് പൊട്ടിച്ചിരിക്കുകയോ ഏന്നെരിക്കുതോന്നിപ്പോകുന്നു.

ഒരു പാമ്പ്. അതിന് സ്വല്പം പടിഞ്ഞാറുമാറിക്കാണുന്ന വീട്ടിൽ കലുശനശ്രമങ്ങൾ നടക്കുകയാണ്. പ്രഭാപുരം പരത്തുന്ന മൂന്നുനാലു ആലങ്കരികരിപങ്ങൾ ആ പരിസ്ഥിതിക്ക് ആകെ പ്രശോഭിതമാക്കിയിരിക്കുന്നു.

“ചെമ്പവിടെ?” രൊൾ ചോദിച്ചു.

“ചെമ്പിൽ വെള്ളമാണ്.”

ആരോ മറുപടി പറഞ്ഞു.

“കോഴിയെന്തിലാ?”

“കൊച്ചുതളിയിൽ”

“വാഴണ്ണാ അരിഞ്ഞു തീർന്നാ മോനേ?”

“ഇപ്പംതീരും ചിററപ്പാ”

ഒരു കൊച്ചുചന്തയുടെ പ്രതീതിയാണു്. പലതും പ്രവൃത്തിയിൽ അമർന്നിരിക്കുകയാണു്. ചിലർ നിമിഷശ്വാസമൊഴിവാക്കും പറയുന്നുണ്ടു്.

അടുത്തൊരു മരക്കൊമ്പിരിപ്പിരുന്നു് കരുണയില്ലാതെ ഒരു ജണ്ണാത്തപ്പിള്ളി ചിലക്കുവാൻ ഇടങ്ങി. ഞാൻ ഓന്നു മടുത്തു. എത്രനേരമുണ്ടു് ഇങ്ങനെ നില്ക്കുന്നു. ചെറിയൊരു ശബ്ദം!

ഞെട്ടലോടെയാണു് ഞാൻ ആ ശബ്ദം കേട്ടതു്. അവളെത്തിക്കഴിഞ്ഞു. കയ്യിൽ ഒരു ബാഗും ഉണ്ടു്.

“ലിസാ എത്രനേരമായി ഞാൻ ഈ നില്ക്കുന്നുണ്ടിയിട്ടു്?”

“മടുത്തായിരിക്കും”

“മടുത്തെന്നോ?”

“നിയന്ത്രിച്ച ഈ ബാഗ് കൊണ്ടുവന്നു?”

അവളുടെ അത്ഭുതാർത്ഥതയെ ചോദ്യം ചെയ്യാനെന്ന പോലെ ഞാൻ ചോദിച്ചു.

“പിന്നെങ്ങിനാ പോകുക?”

നിസ്കൃന്യനായ മനഃഹാസം തൂകിക്കൊണ്ടു് അവൾ ചോദിച്ചു.

“ലിസാ ഞാൻ പറയുന്നതു നിന്നെ കേൾക്കൂ. അതാ നിനക്കായി ഏത്രപേർ ഈ മാന്ത്രികശക്തി സ്വീകരിച്ചു. നാളെ പ്രഭാതത്തിൽ നിന്റെ കണ്ണുകളിൽ മംഗല്യസൂത്രം കെട്ടുവാനുള്ളവരെത്തും. നിന്നെക്കണ്ടില്ലെങ്കിൽ മാനിച്ചെട്ടുൻ ഈ നാളുകൾവെൻ തേടി തിരിയും. തെണ്ടിത്തിരിഞ്ഞുവന്ന ഏനിക്കു് അഭയം നൽകിയ അദ്ദേഹത്തോടു് ഇത്ര കൊടിയൊരു പരാധം ചെയ്യാൻ ഞാൻ തയ്യാറില്ല.”

ഉള്ളിൽ അണകെട്ടി നിൽക്കിയിരുന്ന ചിന്തയുടെ ജലാശയം പൊട്ടിയൊഴുകുകയാണ്.

“എന്തിനെങ്ങും കേൾക്കേണ്ട ഈ വേദാന്തം” നിസാരമെന്നോണം അവൾ പറഞ്ഞു.

“അതുകൊണ്ട് എന്റെ കണ്ണു പതുക്കെ വീട്ടിൽ പോയിക്കിടന്നുറങ്ങും. ഇം പോ”

“ഞാൻ പോയാൽ നാളെ എന്റെ ശവസംസ്കാരത്തിന് വരാമെന്ന് വാക്കു തരാതോ?”

“ഞാൻ നിമിത്തം ദുഃഖിക്കേണ്ടോ, പോയേക്കാം.”

ഞങ്ങൾ ബാഗ് ഏഴത്തു സാവധാനം നടന്നു. കരിയിലുകൾ നിശബ്ദതയെ ഭേദിക്കുകയാണ്. അങ്ങു പടിഞ്ഞാറുള്ള വീട്ടിൽ തകുതിയായി കലയാണത്രും നടത്തുന്ന പലതരങ്ങളും മുഖം അസ്സപ്പുമായി ഞാൻ കണ്ടു. ഒരുദ്രാന്തനൊപ്പാലെ അവിടെ നിന്ന് ആത്തു ചിരിക്കുവാൻ എനിക്കു തോന്നി. അവരുടെ നാളത്തെ സ്ഥിതി എന്തായിരിക്കും?

ഞങ്ങൾ കരുതിയുള്ളി ഓരോ പാദവും ഏഴത്തെടുത്തു വെച്ചു് ആ ഗ്രാമപാതയിലൂടെ നടന്നു. കല്ലും മുള്ളും എല്ലാം പാദത്തിൽ തറയ്ക്കുന്നുണ്ട്. അവർ മൈതൃപൂർവ്വം എനിക്കു വഴികാട്ടി നടക്കുകയാണ്.

പരിഹാസം കലർന്ന സ്വരത്തിൽ ഏതോ പറഞ്ഞു കൊണ്ടു് ഒരു തണുത്ത കാരൂ് കടന്നുപോയി.

“ലിസാ, നാളെ വീട്ടിലെത്തു മേളമായിരിക്കും” ഞാൻ തുടങ്ങി. “എന്തെങ്കിലും ആകട്ടെ, ഒന്നുവേഗം നടന്നുവത്രും”

അവൾക്കെന്തൊരു പ്രശ്നമേ അല്ല.

ഇടവഴികൾ പലതും പിന്നിട്ടു് ഞങ്ങൾ ആ ഓറയടിച്ചാ തരിലെത്തി. കിടക്കേടുള്ള വളവുതിരിഞ്ഞു് അവൾ അകലെയിരിക്കുന്ന നിധിയെടുക്കാണെന്നുപോലെ നടന്നു. ഞങ്ങൾ

വിണ്ടും മറ്റൊരു ഗ്രാമപാതയിലേത്തി. മഞ്ഞുപെയ്യുകയാണ്. താടി മുട്ടിനു വന്നടിക്കുന്ന തണുപ്പ്! രായിരം പുതപ്പുകൊണ്ടു മുടിപ്പുതപ്പു കിടന്നാൽ കൊള്ളാമെന്നു തോന്നുന്ന സമയം.

പക്ഷെ ഒന്നും അറിയാത്തവളെപ്പോലെ ലിസാ നക്കുകയാണ്. ഞാനും പിന്മുറ എത്താതെ ഏതു ചെയ്യും.

പെട്ടെന്നു അവൾ ഒന്നുതെളിയിട്ടു നിന്നു.

“എന്താണ്?” എന്നുനോക്കിപ്പൂ.

“ആരോ പറഞ്ഞു!” മുന്നോട്ടു കൈ ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടു അവൾ പറഞ്ഞു. നിലാവുണ്ടെങ്കിലും അയാളുടെ കയ്യിൽ കണ്ണുന്ന ഒരു ചുട്ടുണ്ടു്. ഞങ്ങൾ വേഗം ഒരു ആൽവുക്കു അരികിൽ മറയിൽ ഒളിച്ചിരുന്നു.

അയാൾ നടന്നുകുന്നു. ഞങ്ങളും എണീറ്റു.

“ചിറ്റപ്പനാണ്ല്ലോ”

അന്ത്യതത്തിലേറെ സമാധാനത്തോടെ ലിസാ പറഞ്ഞു.

പറങ്കിമാവുകൾ എല്ലാമില്ലാതെ നില്ക്കുന്ന ആരോഡി ലൂടെ ഞങ്ങൾ നിന്നി. അരക്കെൽകൂടിയുണ്ടു്, റെയിവേ സ്റ്റേഷനിലേക്കു്.

കാമ്പ്രിയുടെ അന്ത്യയാമം ആരംഭിച്ചു.

“ലിസാ” ഞാൻ വിളിച്ചു.

“ഉം” അവൾ വിളിക്കട്ടെ.

“എങ്ങോട്ടാ നാം പോകുക” തമാശയോടെ ഞാൻ ചോദിച്ചു.

“വടക്കോട്ടു്”

“ഒരു നിശ്ചിതസ്ഥാനംവേണ്ടേ?”

“അതവിടെ ചെല്ലുമ്പോൾ തോന്നുന്നതു്.”

എന്റെ ഉള്ളിൽ എന്തൊരു ഒരു ഭിത്തി, ഞാൻ സ്വയം എന്തൊക്കെയോ ചോദിച്ചുപോയി. ആദിയും അന്ത്യവും അറിയാത്ത ഈ പ്രപഞ്ചത്തിൽ നിലകൊള്ളുന്നവരുടെ സൈദ്ധാന്തസല്ലാപം ചെയ്യുന്ന ഇണപ്രാവുകളേപ്പോലെ ഞങ്ങൾ മുന്പോട്ടു നീങ്ങി.

പച്ചയും, ചെമ്മുപ്പം, നീലയുമായി അനവധി ആലങ്കരിക ഭിപ്രങ്ങൾ സ്റ്റേഷന്റെ പരിസരത്തെ, വെളുത്ത വാവുദിവസത്തെ നാടാമണ്ഡലംപോലെ ആകർഷണീയമാക്കുകയാണ്.

അവൾ വേഗം സാരിത്തുണുകൊണ്ട് തലമുടിയിട്ടു, എന്താനും നിമിഷങ്ങൾക്കുശേഷം ഞങ്ങൾ സ്റ്റേഷനിലെത്തി. അടുത്തുകണ്ട ഒരുമൊഴുത്ത് ഞാൻ ചോദിച്ചു:

“വടക്കോട്ടുള്ള ട്രെയിൻ എപ്പോൾ പോകും?”

“15 മിനിറ്റിനകം.” അയാൾമറുപടി പറഞ്ഞു.

ഞാനാകെ രണ്ടുടിക്കാറുകൾ വാങ്ങി. ഞങ്ങൾ സൗകര്യമായിക്കണ്ട കൂപാർട്ട്മെന്റിലേക്കു കയറി, മറ്റൊരു ഇല്ലവിടെ.

അധികം വൈകിയില്ല ഒരു നിമിഷ ചുളം വിളിയോടെ തിറങ്ങി മുന്നോട്ടു ഗമിച്ചുതുടങ്ങി. എന്തൊക്കെയോ എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ തണിനില്ക്കുകയാണ്. ചിരിക്കുവാനും കരയുവാനും തോന്നുന്നില്ല. വാക്കുകിട്ടാത്ത വൈകല്യനിമിഷങ്ങൾ.

“മിടുക്കൊന്നും പറയണ്ടാ, ഭീരുവാണ്.” എന്നെ എന്തിൽ നിന്നൊക്കെയോ മോചിപ്പിക്കുവാനെന്നപോലെ അവൾ പറഞ്ഞു.

“ഹോ, നമ്മളു വലിയ ധീരന്മാരും.” അല്ലെങ്കിൽ പരിഹാസം സ്വീകരിക്കത്തക്കവണ്ണം ഞാൻ പറഞ്ഞു.

“ധീരയല്ലെങ്കിലും ഭീരുവല്ല.”

“താളെ അറുത വരും.”

“ആര?”

“ചെക്കരൻ കാര്യം.”

“മണമ്പുരട്ടേട്ടന്മാരോട് പോകാം.”

“ആകട്ടെ അപ്പോൾ സ്ത്രീകൾക്കിടയിൽ വെച്ച് നമ്മളെ കണ്ടു പിടിച്ചാലോ?”

“അങ്ങനെയൊന്നു ഇനി പിടയ്ക്കൂ. അങ്ങനെയൊന്നുണ്ടാകട്ടെ.”

അവൾ ആ ഇരുന്ന സിററിൽത്തന്നെ കിടന്നു.

കൈകൾ കണ്ണിൻ ചെങ്കുത്തും, പുഞ്ചിപ്പാടുകളും, നിറത്തുള്ളതുമെല്ലാം പിന്നിലാക്കിക്കൊണ്ടു് മുന്നോട്ടു കയറുന്നു.

അവൾ സർവ്വതും മാനുഷവൃത്തിയിലാണു്. ഗാഢ നില്പുന്ന പോലീസുകാരന്റെപോലെ അവർ അവിടെത്തന്നെ തീരുന്നു. പേക്കിറുപ്പുകളോ, മധ്യമ സമയങ്ങളോ കടന്നു തിരുന്ന ഈ മിഴിക്കുള്ളിൽ തങ്ങി നില്ക്കുവാൻ പാടില്ലാത്ത പ്രകൃതിയുടെ സാക്ഷാത്കാരണത്തിനായി അഗ്നി പരീക്ഷണങ്ങളുടേയും, ജീവിതരോഷങ്ങളുടേയും അനാധി കൃതത്തിലേക്കു് ആചാര്യന്മാരെ ഇറക്കിത്തരിച്ചിരിക്കുന്ന ഇവൾ നിശ്ചയമായും, ശക്തിയുമായും, സാവിത്രിയുടേയും, ദയയുമുള്ളതും ചരിത്രത്തിന് മുമ്പാലി സ്തുതിക്കുകയോവാം എന്നതിന്നു തോന്നിപ്പോകുന്നു. ചരിത്രത്തിന്റെ താളുകളിൽ അമർത്തുന്ന അമൃതയുടെ രചിച്ചുകൊണ്ടു് അവരെല്ലാം ഇന്നു് അറുതയിൽ അനിവിശ്രമം കൊള്ളുകയാണു്.

ജീവിതം കണ്ടുകിട്ടുകയും മനസ്സു് മനോജ്ഞമായ എന്തിനോടോടുകൂടി പണിയെടുക്കുന്നു. ഇതാ ഇവളുടെ ദൃഢമായ ജഗന്നിമഗ്നതയുടെ ഏതെങ്കിലും കളിമൺ നൽകിയ ഒരു സ്തംഭമായിരിക്കണം ഇവൾ. കണ്ണുകളും നയനങ്ങളും ഹാ! ആകെ വെടിവെക്കുന്നതിരിക്കുന്നു. വിശ്വസനീയതയുടെ മാതൃകയായ ഈ ജഡം എത്രകോടി കിടന്നുളള ആവാ

സമ്പന്നമാകാം. ഈ ഉദ്യമം കവിൽത്തടങ്ങിയതല്ലാതെ മൗനം തരികളായി മാറുമ്പോൾ ഈ കവോലത്തിനത്തൊഴകായിരിക്കും!!?

.....പോയ് എന്തൊരു ചിന്ത.

കെട്ടിയ വളയങ്ങൾ തിരിയുന്നതുപോലെ ഞാനും ചിന്തയുടെ ഓരോ വിടവുകളും നികത്തുകയാണ്.

എന്നെ അനാഥനാക്കിയിരിക്കും ആ സംഭവം എന്തൊരു കൃഷിയിൽ തെളിഞ്ഞുവന്നു.

നീണ്ട പരിതഃസ്ഥിതിയിൽ വീണ്ടെടുക്കുക മുമ്പ് സമൃദ്ധിയും, ഏതൊരു ദൃഷ്ടിയിലും അലഞ്ഞുപോകാൻ മിന്നി നിൽക്കുന്ന ആ കൊച്ചു ഗുഹയ്ക്കും സർവ്വസ്വത്തിലും സാക്ഷാൽക്കാരമായിത്തീർന്നു. ഏക പ്രതിഷ്ഠയായിത്തീർന്നു, ആ നാട്ടിൻകരയ്ക്കു വേണ്ടുന്നതിനായി. ആയിരമാലിഖിതമായിത്തീർന്നു. മാറത്തക്കിടയ്ക്കും, പൊട്ടിക്കുളിപ്പിക്കുകയും, കണക്കില്ലാതെ ഉയർന്നു. ദാരുണമായിത്തീർന്നു, അതാകുമ്പോൾ, മാതാപിതാക്കളായിത്തീർന്നു ചിന്തയ്ക്കും കണ്ണുനീർക്കും ചാത്തുവെക്കുമ്പോൾ ഉള്ള വെല്ലുവിളിയായി ചാത്തുവെക്കുന്ന അനിവാര്യതയെത്തീർന്നു അവിടെയുണ്ടെന്നാണ് തോന്നിപ്പോന്നു. അങ്ങനെയൊരു ഹീനനായി.

കിട്ടിയ ജീവനുംകൊണ്ടു് ഞാൻ നാടുകൾതോറുംനടന്നു, മനസ്സു ജ്വലിക്കാൻ ഒരു കുമ്പിളുടെ വിലപോലും കല്പിക്കാത്ത നഗരവാസികളെ എനിക്കറിയാം.

എന്തിനേ നല്ല ഓർമ്മ വേണമെന്നു് മാനിഷ്ടപ്പെടുന്നത് നാടകകണ്ഠിനിമിതം വേണമെന്നു് മുമ്പാകെ. കൈവിടാൻ സന്നദ്ധനായിട്ടുള്ള എന്തൊരു വ്യക്തിയെക്കണ്ടുമുള്ള വെല്ലുവിളിയായ സമ്പന്നമാകുമ്പോൾ അമിതമായ കലശലായിട്ടു ഞാൻ പഠിച്ചു.

ഏകദേശം അമ്പതാം നൂറ്റാണ്ടിൽ മാണിക്യവർമ്മൻ. സമ്രാജ്യാധിപതിയായിരുന്നു. ഒരു വിപ്ലവം അഭ്യർത്ഥിച്ചിരുന്നുവെന്നു ഏകദേശം അറിയപ്പെടുന്നു. അദ്ദേഹം അധികാരത്തിൽ വന്നപ്പോൾ...

ലിസാ മെന്തിഷ്യനേഴ്സ്, പെരുന്നാലകണ്ടിട്ടാവൂ.

“ജിസാ” താൻ വിളിച്ചു.

“ ”

“എന്ത്! സന്ധ്യയോ?”

“ഒന്നാം ഓർമ്മയിൽ വരുന്നില്ല.”

അവർ കണ്ണുനീർമുക്ത ഏഴുനവനാരിയായു. പ്രഭാതത്തിൽ
നല്ല പ്രാർത്ഥനയാണ്. കിഴക്കൻ മലങ്കരയിലും ഉത്തരകേരളത്തിൽ
മാകട്ടെ! നില്ക്കുകയാണ്.....

തണുപ്പുകാലമായിരിക്കണം ചൂടുപാട്ടുള്ള ഒരു വീടിന്റെയും പരിസരത്തുനിന്നും പുകപടലം ഉയരുന്നുണ്ട്. അവർ തികച്ചുകൊണ്ട്. മഞ്ഞും മഴയും റിയണോടെ കയ്യിൽ മണയ്ക്കോ, വേഗതയോടുകൂടാതെ സ്ഥിരം ശാന്തയിൽ മുന്നോട്ടു പോയിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

“ഉണ്ട്. വല്ലതും തരാമോ സാറെ” അല്പം പരിഹാസ ഭാവത്തോടെ അവളും.

“കളിയാക്കുകയും കാരും വേണ്ടാ, അമ്മണിപ്പുറിയകം അടുത്ത സ്റ്റേഷനിൽ എത്തും. അവിടെ കൂപ്പുള്ള മിനിട്ടു താമസമുണ്ട്. വേണമെങ്കിൽ വല്ലതും മേടിപ്പുതരാം.”

“ഓ! വലു നിർബന്ധമൊന്നുമില്ല”

“ഏനിക്കു വേണ്ടിയെങ്കിലും..”

അവൾ മനോഹരമായ ആ ചുറ്റുപാടുകളുടെ ആകർഷണീയതയിലാണ് അങ്ങിനെ ഇരുന്ന പോയി. അവളുടെ ഓരോചലനവും ഞാൻ സൂത്രധാരനിവിഷിപ്പിച്ചു. മുഖനക്ഷന്തിന്റെ മാദകമായ തിട്ടക്കക്കന്നം അറൾക്കിട്ടു.

ഭാവിതെക്കറിച്ച് ചിന്തിക്കുകയാവാമവൾ. വളരെ നേരമുണ്ട് ഇങ്ങിനെ ഇരിക്കുന്നു.

“ലീസാ” ഞാൻ വിളിച്ചു.

“ഉം” നിർഭയതയോടൊത്ത തന്നെ അവൾ മൂളി.

“സ്റ്റേഷനായി”

അവൾ വേഗം മുന്നോട്ടുചോക്കി. വെളിയിലേക്കു തിട്ടിപ്പിടിച്ചിരുന്ന തല അവൾ അകത്തേയ്ക്കുവലച്ചു.

“ഏനിക്കൊന്നും വേണ്ടാ” അവൾ പറഞ്ഞു.

“ഉം”?

“എന്തൊ ഒരു തളപ്പ്”

“സാരമില്ല. കാപ്പി കുടിക്കുമ്പോൾ മാറും.”

“ഇവിടെ അമ്മണിപ്പുർ താമസമുണ്ടെന്നു” ആരു പറഞ്ഞു?”

“ആരു പറഞ്ഞില്ല.”

തിവണ്ടി ഫ്ലാറ്റ് ഫാമിനോടു ചേർന്നു. വളരെ പേർ അവിടെ കൂടിയിട്ടുണ്ട്, യാത്രക്കാരെക്കൂടി വന്നുവരായി. ഞാൻ പുറത്തേക്കിറങ്ങി.

“വേഗം വരേണ” അപൽ അറിയിച്ചു.

ഞാൻ അവിടെ കൂടുവാനും നിരക്കി നടന്നു. എന്തെങ്കിലും അല്പം വാങ്ങിക്കൊണ്ട്. മാസികകളും പത്രങ്ങളും വില്പനാ ധാരാളം പോരുന്നു. തിരക്കും നിറക്കുമെന്നു. സ്റ്റേഷന്റെ പിറകിലായി ഉദ്ദേശം ഇരുപതുവരെ അകലെ ഒരു ചായക്കു ഞാൻ കണ്ടു. വേഗം അങ്ങോട്ടു നടന്നു.

ഒട്ടേറെപേർ അവിടെയും തിങ്ങി ഓടിപ്പോയി. എന്തെങ്കിലും ഒരു വാങ്ങിക്കാൻ നന്നേ കേൾമാണ്.

ഒരുതരത്തിൽ കറുപ്പുവർണ്ണവും ഫ്ലാസ്കു നിറയെ കാപ്പിയും വാങ്ങിക്കൊണ്ട് ഞാൻ നടന്നു. അപ്പോഴേക്കും കടയിനിന്റെ യന്ത്രങ്ങൾ ചലിക്കുന്ന ശബ്ദം എന്റെ ചെവിയിൽ വന്നുതുടങ്ങി. വളരെ ബദ്ധപ്പെട്ടു ഞാൻ ഓടി. ഫ്ലാറ്റ് ഫോറത്തിൽനിന്ന ഒരു വൃദ്ധൻ ചിങ്ങുവിണു. ഒരു കുട്ടിയുടെ കാലിൽ ചവുട്ടി. പത്രക്കെട്ടുമായി എന്തിനെ കടന്നു പോയ ഒരു യുവാവിന്റെ കയ്യിലിരുന്ന പത്രങ്ങൾ ചിന്നി ചിതറി.

ആകെ ഒരു പിരളി

ഒരു തരത്തിൽ ഓടിപ്പോയി വണ്ടിയിൽ കയറി.

“ഹാ ദൈവമേ” ഇപ്പോഴാ എന്റെ മനഃശാന്തം നഷ്ടമാകുന്നു” — അതുവരെ എന്നെ നോക്കിയിരുന്നവർക്കു പറഞ്ഞു.

അപൽ വല്ലാതെ പരിഭ്രാന്തനായിത്തീർന്നു കാരണമെന്തെന്ന് അന്വേഷിച്ചു. ജീവിതം കഴിവാത്ത ആനന്ദമായി കഴിക്കുവാൻ എല്ലാ പരിതഃസ്ഥിതികളും അനുഭവമായി ഭവിച്ച ഒരു നാട്ടുപണ്ണി യുവാവിന്റെ തള്ളലുകൊണ്ടോ, നിർലാഭമായ ഏതെങ്കിലും വിനോദത്തിന്റെയും, സ്നേഹത്തി

ഒൻപതും ഗാനകല്ലോലമുയർന്നതുകൊണ്ടോ, നേരിനിന്നു
ങ്ങിയ ഒരു ആളോടൊത്തു ഈങ്ങിത്തിരിച്ചു. അവൾക്ക്
കാമുകനെ പിരിയേണ്ടിവന്നതു് എത്രകണ്ട് ഭീകരപ്രവ
ർത്തത്തിന് പ്രേരണാഭകമല്ല. ഒരു പക്ഷെ വണ്ടിയിൽ
ചാടിക്കയറിയിരുന്നിടയിൽ കാല്യതരനി ഞാൻ പാളത്തിൽ
വിണ് ചക്രങ്ങൾ ഏകദേശം ചോരത്തൂടി കയറിയിരുന്നെങ്കിൽ
നിശ്ചയമായും അവളും പ്രാണശ്വാസം ചെയ്യും. ആദിയും
അന്തവുമില്ലാത്ത ലോകത്തിൽ ആത്മമോശാലംബമില്ലാതെ
ഒരു സ്ത്രീ ജീവനസന്ധാരണം ചെയ്യാൻ മുതിരുകയോ? പുറം
കോഴികളെപ്പോലെ പുറത്തുവാൻ പായുമ്പോൾ..... രാസം
മുട്ടി തരിച്ചുപോകും.

സൂര്യപതത്തിന്റെ മനസാക്ഷിയായ ചരമിത്രംവിഹിതം
എന്തിനൊരുവൾ ജീവിക്കണം?

സ്നേഹത്തിന്റെ അവസാനത്തെ നിർച്ചാലും അണ
കെട്ടി അടയ്ക്കപ്പെടും.

“ഹോ! ചിന്തകൾ അന്തമില്ലാതെ സഞ്ചരിക്കുക
യാണു്.” ഏകദേശ വിചാരങ്ങൾ അവളെയും വേരറിപ്പി
ക്കുന്നുണ്ടാകയോ?

“പിന്നെ കാപ്പികടിയ്ക്കു്” ഞാനഭ്യർത്ഥിച്ചു.

“എന്തിനെ തിരികെ ഉന്മേഷം തോന്നുന്നില്ല”..... അവൾ
അറിയിച്ചു.

“എങ്കിലും പഴം തിന്നു്” ഞാൻ രണ്ടു പഴങ്ങൾ അവ
ളുടെ നേരെ തിട്ടു്.

ഒരു തരത്തിൽ അവളുള്ളിലാക്കി.

നിന്നു മണിത്തൂക്കൾ ചിലതുതൂടി ആരോടും പറയാതെ
ധിക്കാരത്തോടെ കടന്നുപോയി.

“എന്താണു ലിസാ ഇത്രവിചാരം”

“ഹോ! ഞാൻ ഭയന്നുപോയി ചാട്ടുകണ്ടപ്പോൾ”

“അതാണോ ഇത്രവിചാരം”

“വിഷാദമൊന്നുമില്ല”

“പിന്നെ വിട്ടിൽനിന്നു പോന്നതിനാലാണോ?”

“ഏയ്, ഒന്നുമില്ല. . . .”

“ഒരു ചിരിയ്ക്കൂ. . . . ഞാനൊന്നുകാണട്ടെ”

അവൾ നിസ്കൃത്സിച്ചതായ ഒരു നവഹാസം ചൊരിഞ്ഞു. എന്റെ ഹൃദയത്തിലൊരു തണുപ്പുവിശി..

“നാളെ എട്ടുമണിക്ക് നമുക്കുണ്ടാകാം”

“നാടകക്കമ്പിനിക്കെഴുതിയിട്ടില്ലേ?”

“പിന്നെ വെറുതയാ”

“ഞാൻ ചോദിച്ചെന്നുയ്യല്ലേ.”

“ഇപ്പഴവരു വന്നുകാണാം”

“നല്ലപിരിളിയായിരിക്കും”

പിന്നീടും എന്തൊക്കെയോളടി ഞങ്ങൾ സംസാരിച്ചു. ഒരു നിമിഷമില്ലാതെ കൈകൾ നിശ്ശേഷമാണ്.

ഒരു മണിയോടടുത്തു. കൈകൾ ഒരു സ്റ്റേഷനിൽ നിന്നു. എല്ലാവരും പുറത്തേക്കിറങ്ങി. ഞാൻ ഒരാളോടുചോദിച്ചു.

“ഇവിടെ എന്തുതാമസമുണ്ടു?”

“ഒരു മണിയ്ക്കുണ്ട്. ഉണ്ണുകയും മാറുംചെയ്യാം”.

സ്റ്റേഷനിലേക്കും അയാൾ പറഞ്ഞു.

ലിസാന്റെ വിളിച്ചുകൊണ്ടു ഞാൻ അടുത്തു കണ്ട ഒരു ഹോട്ടലിലേക്കു തിരിച്ചു. കൈകൾക്കു ജോലിക്കാരിയും അവിടെത്തന്നെയാണ് ഉണ്ണുന്നത്. അതുതന്നെ ആശ്വാസമാണ്. ഈ നേരത്തു സദ്യകുറവിലൊരിക്കലുമില്ലാത്തതായി പത്തുലിൽ മാത്രം കഴിവൻ പണിയെടുത്തവരുടെ കൂടെയാണ് ഞാനിരിക്കുന്നത്.

ഈ ഹോട്ടലിൽത്തന്നെ ഗംഭീരമായ സദ്യയാണ് നടക്കുന്നത്. ഒരു നാട്ടുപെണ്ണായ ലീസായെ അമ്പരപ്പിക്കുന്ന ചുറ്റുപാടുകളാണവ. ഓരോ മുറിയിലും കാര്യ വിതരണ പങ്കുകൾ കൊടുക്കയാണ്. വലിയ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെപ്പോലെയാണ്, ജോലിക്കാർ കത്തവ്യനിരതരായി നാല്പാടും നടക്കുന്നത്.

മാർബിൾ പലകത്താച്ച മേശമേൽ കൈവച്ചപ്പാൽ ഏതാണൊരുതണുപ്പുതോന്നി. സങ്കീർണ്ണമായ പൈപ്പുകൾ യഥാർത്ഥപ്രവേശനമാക്കുന്നതായും ഒട്ടേറെ പടങ്ങൾ ആ ചുവരിൽ ഇങ്ങുന്നുണ്ട്.

പച്ച പരിഷ്കാരത്തിന്റെ സാക്ഷാത്കാരമായ ആ ഹോട്ടലിന്റെ പിൻഭാഗം എന്ന് ലഭിച്ചിട്ടുള്ളത്. മുൻവശത്തു കറങ്ങുന്ന ആകർഷണീയതയോ, വെട്ടുപ്പും, വൃത്തിയോ പിൻപിലില്ല. എച്ചിലിലകളും, ചിങ്ങത ഇലകളിൽനിന്നും വരുന്ന ദുർഗന്ധവും, അതിന്റെയെല്ലാം മിക്ക കരച്ചും കടിച്ചും ശബ്ദങ്ങളാക്കിക്കൊണ്ടു നില്ക്കുന്ന നായ്ക്കളും. . . . ആകെ വിചിത്രമായിരിക്കുന്നു. . . .

റൗണ്ടിൽവേസ്റ്റേജന്റെ പിൻവശത്തൊരു കാർ വന്നു നിന്നതു് ഒരു ഞെട്ടലോടുകൂടിയെന്നു ഞാൻ കണ്ടതു്. മാണിപ്പുട്ടന്റെ നാടകക്കമ്പനിയിലെ കോമിക് നടനായ മുണ്ടൻ മത്തനും, മറ്റൊരു പ്രധാനനടനായ റാങ്ദേവും കാറിൽനിന്നും പുറത്തേക്കിറങ്ങി. വായിലേക്കു വജ്രവാസന്മാരിയ ഉരുളകളിൽത്തന്നെ ഇറങ്ങുപോയി. . . .

ഒന്നരണ്ടു നിമിഷങ്ങൾക്കു കടന്നുപോയി.

ഏന്റെ സ്റ്റാൻഡിങ്ങ് ഇരുപ്പും ഭാവമേറേണ്ടതും കണ്ടു മിഴിച്ചിരുന്ന ലീസും ചോദിച്ചു.

“എതുപററി രാജു്”

ഒന്നും സംഭവിക്കാത്ത മട്ടിൽ ഞാൻ പറഞ്ഞു. “ഓ,

ഒന്നെങ്കിലും എന്തിനും ചോദ്യമേ. ഓ! ഇല്ല. ഞാതല്ലാ അതിരിക്കാം."

വേഗം കൈകഴുകിയിട്ട് ഞാൻ കന്യാശാലയിൽ ചെന്നിരുന്നു. പുറത്തേക്കു ശ്രദ്ധിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. എന്റെ ഏതെങ്കിലും ഇരട്ടി വർത്തിച്ചു.....

അവർ ഞാനും കൂടെ തിരിച്ചുവന്നിട്ടുണ്ടെന്നു ഞാൻ അറിയാതെ പരിശോധിച്ചു തുടങ്ങി.

"പാപ്പാ രാജ്യം എന്താണു സംഭവിച്ചത്?" എന്റെ അടുത്തു വന്നു നിന്നു ലിസാ ചോദിച്ചു.

"നോക്കൂ" കാറ്റു കിടന്നുണ്ടെന്നു കൈ ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടു ഞാൻ പറഞ്ഞു. അവൾ നല്ല ഒരു തിരിച്ചറിയലായി.

ഞാൻ ആ ഭിത്തിയിൽ ഇരുത്തിയിരിക്കുന്ന പ്ലാക്കറ്റുകളെ നോക്കി. മണി ഓട് അമ്പത്. ഇതിലും പത്തു മിനിറ്റോളം ഉള്ളു വണ്ടി മിന്നാൻ. ഞങ്ങളുടെ കൂടെ ഭക്ഷണം കഴിക്കുവാൻ വന്നവരെല്ലാം തിരിച്ചുവന്നു. അതേ കമ്പോളത്തിൽ പ്രവേശിച്ചുകഴിഞ്ഞു. അവരുടെ പരിശോധന തിരിച്ചറിയലായി. ഞങ്ങളും മിന്നൽപടക്കങ്ങൾ എന്റെ തലക്കുള്ളിലായി മിന്നുന്നപോലെ എന്തിനും ചോന്നി. ഞങ്ങളുടെ പാപ്പാക്കൾ നിസ്സഹായതയോടെ നോക്കുന്നല്ലോ, മുഖത്തു തിരിഞ്ഞു നിൽക്കുന്ന എന്തിനും ചോന്ന മനസ്സിലാക്കുന്നല്ലോ, എന്തിനും ചോന്ന പാപ്പാക്കൾ എന്തിനും ചോന്ന പ്രവർത്തിയിൽ മുഴുകുവാനോ സാധിച്ചില്ല.

കുഞ്ഞുക്കൾ ഒരു നേരിൽ അംഗംപോലും പ്രാർത്ഥിക്കാതെ മുഴുത്തു അഞ്ചു മിനിറ്റുകൾക്കൂടി ഇങ്ങിനെ വരാതെ വെട്ടും തുടങ്ങും. മണി ഓട്, അമ്പത്തിയഞ്ചു മിനിറ്റു. ഒരു മണിയോളം കേട്ടു. കേവലം അഞ്ചു മിനിറ്റു. ഒരു ജീവിതത്തിന്റെ ഭാവിയെ നൽകുന്നതല്ലെന്നു കടത്തിവിടുകയാണ്.

ഇനിയും അവശേഷിക്കുന്നത് രണ്ടു മിതിററാണ്. പച്ചയും ചെമ്മുപ്പം നിറമുള്ള രണ്ടു കൊടികളുമായി സ്റ്റേഷൻ മാസ്റ്റർ പ്ലാറ്റ്ഫോമിൽ എത്തിക്കഴിഞ്ഞു. വീണ്ടും ഒരൊറ്റ മിതിററു്

തിവണ്ടി നീണ്ട ഒരു ചുളം വിളിച്ചു. . . .

അവർ താഴെയിറങ്ങി. കാനിയോടടുത്തു ചേർത്തു. കാർ നീങ്ങി. ഇരുപതു മണിക്കൂർ യാത്രാ. . . . യത്രാ ശബ്ദിക്കുന്നു. താങ്ങുതൂങ്ങി. വണ്ടിയിൽ കയറി. . . .

ചക്രങ്ങളുരുണ്ടുതുടങ്ങി. . . .

ജലവിച്ചുതന്ന അണിപദ്യതത്തിൽ ഹോട്ടാരി ചൊരിഞ്ഞതുപോലെ തോന്നുന്നു.

ഞങ്ങൾ പലതും പറഞ്ഞു. തീവണ്ടി പുതിയ പുതിയ ഓരോ സ്ഥലങ്ങളും പിന്നിലാക്കുന്നതുപോലെ ഞങ്ങളും ജീവിതത്തിന്റെ പുതിയ പുതിയ ഓരോ വിനാഴികകളും കടത്തി വിട്ടുകയാണ്.

നീണ്ട മണിക്കൂറുകൾ പലതും കഴിഞ്ഞു.

പക്കികൾ ചേക്കേറുവാൻ നിടുക്കത്തിൽ പാഞ്ഞു തുടങ്ങി അതിക്കതിരപാൻ കൗകരൾ മികൾ ആഴിതിരിപ്പിൽ കൈകൾ കലങ്ങിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുകയാണ്.

തിവണ്ടിയുടെ മുൻപിടലായ മുഴുത്ത ദിപപ്രകാശം തെളിഞ്ഞുവന്നു. ഊയാപാറകൾ എണ്ണമാറവിധം വളർന്നു പൊങ്ങുടങ്ങി. വണ്ടിയുടെ വേഗത വർദ്ധിക്കുംതോറും പടിയൊറ്റുനിന്നും അടിക്കുന്ന തണുത്ത കാനിന് മാധുര്യം കൂടിവന്നു.

രാത്രി എട്ടു മണിയോടടുത്തു. തീവണ്ടി പുതിയൊരു സ്റ്റേഷനിലെത്തി. ജോലിക്കാരന്മാരടക്കം യാത്രക്കാരിലധികം പേരും അതൊഴുത്തിന് ഹോട്ടലിലേക്കു പോയി.

അർദ്ധരാത്രിയായപ്പോഴേക്കും അന്തരിഷം കറുപ്പായി കാണപ്പെട്ടു. ഒരു കൊട്ടം കാറ്റു ആരംഭിച്ചു. തീവണ്ടി, പാളം തൊറിപ്പൊക്കമാണു തോന്നിപ്പോകുന്നു. കൊള്ളിയാൻ പല പ്രാവശ്യം മിന്നി. അധികം വൈകിയില്ല നുള്ളിക്കൊരു കടംപോലെ മഴയും ആരംഭിച്ചു.

അസ്സാദായ പ്രകാശത്തിൽ ചുറ്റുമുള്ള ചില ലൂകൾ വിറയുന്നതു കാണാം.

ലിസാ ഡബ്ബിളയിലാണിരിക്കുകയാണ്. മഴ ശക്തികുന്ന ലക്ഷണമില്ല. മഴത്തുള്ളികളെ ഭേദിച്ചുകൊണ്ട് ചുളം റിളിയൊക്കെ നിറഞ്ചി മുന്നേറുന്നു. ഞ്ഞെ ഒരു കാറ്റു കിഴക്കോട്ടുവെച്ചു. അവൾ ചുളിച്ചുവെക്കുകയായി.

വെളി ഏതാണ്ട് അരപാർലോണ് നീളമുള്ള ഒരു പാലത്തിലേക്കു കയറുകയാണ്. കിഴക്കൻ മലമ്പള്ളം പാലം മുടി തകർന്നൊഴുകുന്നു. പെട്ടെന്നാത ശബ്ദം കേൾക്കൂ... ഒരു കൂട്ടക്കരച്ചിലും. ഞാൻ തല പുറത്തേക്കുനീട്ടി മുന്നോട്ടു നോക്കി. എൻജിനും ആദ്യത്തെ ഒരു കമ്പാർട്ട്മെന്റും പാളത്തിലല്ല! പുറകേ ഓരോന്നും പാളം തെററുന്നു. എൻജിന തലക്കെട്ടോ ഒരു മേന്മപിടിച്ചുപോയി.

ഞാൻ പൊട്ടിക്കരഞ്ഞുപോയി..... “ലിസാ”—ഞാൻ ദിനനത്തെയും ഭേദിക്കത്തക്ക ഉച്ചത്തിൽ അറിവി. അവൾ കണ്ണുതുറന്നു. ഭീതിയാൽ ഉയർന്നിപ്പിടിച്ചു മുഖവുമായി അവൾ ഏന്നോട്ടു പററിപ്പോന്നു.

ഞങ്ങളിന്നു കമ്പാർട്ട്മെന്റ് ചാരിഞ്ഞു. ഒന്നു മൊന്നും അറിഞ്ഞുകൂടാ.

മുൻ

ഞാൻ കണ്ണുതുറന്നപ്പോൾ കൈതൂപ്പിയിട്ടും കിളിത്തറ സ്ഥാനത്താണ് കിടക്കുന്നത്. എന്റെ ദൃഷ്ടികൾ നാലു ചുറ്റിലും വ്യാപിച്ചു. കൊസ്സന്റിയാണു്.....മേനി പേർ എട്ടോളം ആയിട്ടുണ്ടു്.

പെട്ടെന്നു് ഒരു കുപ്പിയും ഒരു ഔൺസു ക്ലാസുമായി ഒരു സ്ത്രീ എന്റെ അടുത്തു വന്നിരുന്നു. “മേനേ കടിച്ചു”

കുപ്പിയിൽനിന്നും ഗ്ലാസിലേക്കു് മരുന്ന് പകർന്നു എന്റെ നേരെ തീട്ടിക്കൊണ്ടു് അവൾ പറഞ്ഞു. അവളോടു നോക്കു് സായിരിച്ചുകൊണ്ടു് ഞാൻ ഉറപ്പിച്ചു.

“ഞാനെങ്ങനെ ഇവിടെ വന്നു്?”

എന്റെ വായിൽനിന്നും ഈ വാക്കുകൾ പുറത്തുവന്നപ്പോൾ അവൾക്കു മുഖത്തോടു നിസ്സഹായത നിഴലിച്ചു. ചുറ്റിലുമുള്ള കട്ടിലുകളിൽ രോഗികൾ കിടപ്പുണ്ടു്. അവരെല്ലാം എണ്ണത്തന്നെയാണു് തുറിച്ചുനോക്കുന്നത്.

തീവ്രത വീണ്ടുകിടന്ന പുതപ്പെടുത്തു് എന്റെ കാൽ പാറത്തളെ മുടിയിട്ടുകൊണ്ടു അവളോടൊന്നു പറഞ്ഞുതുടങ്ങി.

“തിവണ്ടിയിൽ വന്നു് ഓർമ്മയുണ്ടോ?”

“ഉം?”

“വണ്ടി മറിഞ്ഞു”

“ആ വണ്ടിയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നവർ എല്ലാം ഇവിടെ യുണ്ടോ?”

“എത്ര പേർ ഉണ്ടായിരുന്നെന്നാ ആരെല്ലാം രക്ഷപ്പെട്ടു വെന്നോ അറിഞ്ഞുകൂടാ”

“പെണ്ണുങ്ങളാൽ രക്ഷപ്പെട്ടില്ല”

“ഉം”

“എന്റെ ലിസാ”

എന്റെ ഹൃദയത്തിലൂടെ ഒരു കൊള്ളിയാൻ കിനാ അവർ മരിക്കാൻ നേരെ നിട്ടി

“ഇതു കടിച്ചു”

ഞാനതു ഒരു ശവസങ്കീർണ്ണമായി. അവർ ആ പുതപ്പെല്ലാം നേരെയിട്ടിട്ട് കട്ടിലിൽനിന്നും എഴുന്നേറ്റു. “അതുമിതും ഒന്നാം ഓർക്കരുത്” അവർ വേഗം നടന്നു. ഞാൻ സൂക്ഷിച്ചു. അടുത്തുകിടക്കുന്ന ഒരു ഓഗിയുടേയും അടുത്തവൾ ചെല്ലുന്നില്ല. ആ താടിക്കാരന്റെ പുതപ്പു ഭൃംഗം വൻ നിലത്താണല്ലോ? അവരേതു് അതൊന്നെടുത്തു നേരെ തിടാത്തതു്?

എന്റെ ലിസാ ഇപ്പോൾ ഏവിടെ ആയിരിക്കും. അവൾ രക്ഷപ്പെട്ടു കാണുമോ? അതാ, അവളുടെ മേൽ മനസ്സാലും അങ്ങനെയിരിക്കുന്ന എന്റെ മിഴികൾക്കുള്ളിൽ പണിയിച്ചു കൊണ്ടു നിൽക്കുന്നു.

പാ! എന്റെ ലിസാ എന്റെ ഹൃദയവും ശരീരവും നിനക്കായി ദാഹിക്കുന്നു. എനിക്കു മരിക്കണമെന്നു തരാതെ നി എവിടെപ്പോയി ഉളിച്ചിരിക്കുന്നു. താഴെ വീണുകിടക്കുന്ന ഈ പുതപ്പെടുത്തു എന്റെ മുക്കുമാവൽ നിയല്ലാതെ ആരാണ്? ഇപ്പോൾ നിശ്ചയം കൂട്ടിയിട്ടില്ലാത്ത അടുത്ത നിമിഷത്തിൽ

ഞാൻ ചാടിപ്പോയേക്കാമോ?

“ഇതാ പാലുകടിച്ചു”

സ്വപ്നത്തിൽനിന്നും അവൾ— ആ നേഴ്സ് എന്നെ തട്ടിയുണർത്തി. എനിക്കു് പാലു പിടിച്ചുതന്നു. എന്റെ അടുത്തു കിടന്നവരെല്ലാം കട്ടുതുറുപ്പിച്ചു് എന്നതെന്നതാണു് നോക്കുന്നതു്.

“എന്തിനെക്കുറിച്ചാകാം!”

പാലുകടിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടു് ഞാൻ ചോദിച്ചു.

“എങ്ങോട്ടാ ചോദ്യക” അവൾ.

“എങ്ങോട്ടെങ്കിലും എന്റെ ലിസാക്കു് അനേകന്മാർക്കുണ്ടാകണം.”

“ഞാനങ്ങല്ലോ ആ ലിസാക്കു പകരം”

ഞാനവളെ ഒരു സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി. അവളുടെ മനഃപ്രസാദം മുഖത്തെ നാണക്കുകളിൽ എന്തൊക്കെയോ ഉൾക്കൊള്ളിക്കുന്നതുപോലെ എനിക്കു തോന്നി. സ്നേഹമധ്യസ്ഥനായ ഈ പരിചരണത്തിൽ അതർലീനമായി പ്രതീക്ഷകൾക്കു ചില താഴികക്കുടങ്ങൾ രോമാഞ്ചം പൂകുന്നുണ്ടാകാം. ഞാൻ സ്നേഹിക്കുന്നവരെക്കാൾ എന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നവരെ വേണ്ടു വിശ്വസിക്കാൻ.....

“പേരെന്താ?” ഞാൻ.

“ശാന്ത” അവൾ പറഞ്ഞു. എന്റെ പേരെന്തെന്നറിയാൻ ഒരു ജിജ്ഞാസ ആ മുഖത്തു കളിയാടി. ചോദിക്കാതെത്തന്നെ ഞാൻ പറഞ്ഞു: “രാജു” എന്നു്.

ശാന്ത! യല്ലേ പേഴ്. അവൾക്കു തന്നെ ചേരുന്നതാണതു്. സ്ത്രീ എത്ര ഉന്നതപദവിയിലിരുന്നാലും പുരുഷന്റെ മുന്നിൽ

മാപ്പാവിന്റെ നെഞ്ചുപുറം, മാർപേയുടെ സമീപനം
തീയും ഉള്ളതായിരുന്നു.

“അയ്യോ നേരപോയി ഞാൻ പോട്ടെ വൈകുന്നേരം
വരാം.”

അവൾ എന്റെ പുതപ്പല്ലാം ശരിയ്ക്കി വിരിച്ചിട്ട്
ഒന്ന് തോക്കി എന്റെ തലമുക്ക്. ഞാൻ പുതപ്പുണിഞ്ഞു
പോയി. എന്തോ ഒരു കൗതുകം ആ കയ്യോളം കളിയാടുന്നു.

മനസ്സാശ്വസിന്റെ ഭാവനാശിഷ്ടങ്ങളും സുന്ദരിയായ
ഒരു മനോഹര്യുമാണവൾ. തുല്യമായിട്ട് കവിതയുണ്ടെന്നു
തല്ലുകയും ഒട്ടിയതല്ലാ അറയുടെ കറുപ്പിൽത്തടയ്ക്കുകയും ചെയ്ത
ലോകം പുതപ്പുണിഞ്ഞതല്ലുകയും അഴകുള്ളതാണ്
അവളുടെ കാർഷ്ട്യം കറുത്ത കടന്നുപുറം തല്ലുകയും മാപ്പാ
മല്ലാത്ത ഒരു കഴിവുണ്ടാണെന്നുള്ളതുകൊണ്ട്.

പക്ഷെ, ഗാനം അവൾ എത്ര മനോഹരമായിത്തന്നെയും
ലീസായ എന്തിനും വിശ്വസിക്കാൻ വയ്യ. അവളാണെന്നു
തല്ലുകയും എന്റെ എല്ലാമാണ്. എന്റെ കലയും കവിത
യുമാണ് അവളാണ്. ഞാനവൾക്കുവേണ്ടിയാണ് ജീവിക്കു
ന്നത്; അവളെനിക്കുവേണ്ടിയും.

ഗാന! പാവം. അവൾക്കെന്നോടൊന്നു ഒരു പ്രത്യേകത.
ഒരു രാഗിയെ ഏതുപ്രകാരത്തിലും സമാധാനിപ്പിച്ചു
സന്തോഷിപ്പിക്കുന്നത് കഴിഞ്ഞു നേഴ്സറിന്റെ കടമ
യാണ്. അവളുടെ പുഞ്ചിരിക്കും പെരുമാറ്റങ്ങൾക്കും അവി
ശ്വസനം നിറയുന്ന കലിക്കുന്ന ഛായയെ മറയ്ക്കുന്നു!

ഞാൻ ജാലകത്തിന്റെ വിടവിൽക്കൂടി അംബരവിധി
യിലേക്കു തോക്കി.

ഇണക്കിളികൾ പാറംചേന്ദ്രം പോവുകയാണ് അവരുകൾ വരുന്നില്ല. കൊഴുന്നില്ല. കടന്നിരിക്കുന്നില്ല. വരവായിരിക്കുന്ന ദിനങ്ങളെക്കുറിച്ച് അവരുകൾക്കു ചിന്തയുമില്ല. പക്ഷെ തോക്കുമുൾത്തി, പാത്തും, പതുങ്ങിയും മലവേടന്മാർ അവസരം കാത്തിരിക്കുന്നതുമായും അവ അറിയുന്നില്ല. എത്രകണ്ടു ആനന്ദപ്രദമാണവരുകളുടെ ജീവിതം.

വൈകുന്നേരമായപ്പോൾ എന്തെങ്കിലും നക്ഷത്രവും, കാറ്റു കൊഴുപ്പുവന്നതൊക്കെ തോന്നി. ഇനി ചിഹ്നങ്ങൾക്കും ലഭിച്ചില്ലെങ്കിലും എന്തിനെക്കുറിച്ചും പോകാം. എന്റെ ശരീരത്തിനൊന്നാശ്വാസവും തോന്നുന്നില്ല. എന്തിനൊന്നുമില്ല. കാലിലെ മുറിവ്..... അതു പഴയതല്ല.....അതു തുടി ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ ഞാനാകാം കണ്ടാൽ ഇവിടുന്നു പോകുമായിരുന്നു.

എന്റെ ലിസ്ത! എന്തിനെക്കുറിച്ചു കേൾക്കണം. ഞാനെങ്കിലും ആയിരം ഞാനാകാം അടുത്തിരുന്നാലും എന്റെ ലിസ്തയുടെ സാന്നിധ്യം എന്തിനെക്കുറിച്ചും അഭികാമ്യമാണ്.

“എന്തായിത്ര ആലോചന”

കരലം ചോദിച്ചുകൊണ്ടു മാഹാസിദ്ധിയിരുന്ന ഭൂമിയുമായി അവളെത്തിക്കഴിഞ്ഞു. എന്റെ കിഴ്പ്പാണവൾക്കെപ്പോഴും നിരിക്കുണവിഷയം. കട്ടിലിൽവന്നിരുന്നുകൊണ്ടു എന്റെ മുറിവു പാറിയ കാലിലവൾ ഒരു വിഹഗവിഷയം നടത്തും. ഞാൻ സമുദ്രം അവളെത്തന്നെ സൂക്ഷിച്ചു. എന്നോ ഒരു ചാരിതരെയും ആ ഭൂമിയെത്തന്നെ കളിയാടുന്നു.

“എന്തിനെക്കുറിച്ചു പോകാം”?

അല്ല നിറുക്കത്തിൽ ഞാനാകുന്നു.

“ഇന്നിട്ടായിരിക്കുമിന്നു മാറണം” പരിസരത്തെ ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ടവൾ പറഞ്ഞു.

“ഉം?”

“കുറേയ്ക്കുടി ദോഷമായ് മതി നാലുവശത്തും രോഗികളാണിവിടെ. സൗകര്യമായി വേറെ ഒരു മുറിയുണ്ടു്. അങ്ങോട്ടുപോകാം.”

ഞാനൊന്നും മിണ്ടിയില്ല. ഏല്പാം എന്റെ രക്ഷക്കുവേണ്ടി. അവിടെ വേഗം ഏഴുതൊട്ടു് എങ്ങോട്ടുപോയി. അവളുടെ ഒരാശ്വാസവാക്കിനവേണ്ടി ചുറ്റും കിടക്കുന്ന എത്ര രോഗികൾ ദാഹിക്കുന്നുണ്ടാകാം. അവരെത്തന്നെ അവൾ കണ്ടതായിപ്പോലും തടിക്കുന്നില്ല.

സന്ധ്യയോടെത്തപ്പോൾ അവൾ എന്റെ വേറെ ഒരു മുറികൾക്കൊണ്ടാക്കി. ആശ്വതിയിലിരിക്കാൻ സുഖപ്രദമായ സ്ഥാനമാണു്. ഞാനാ ചുറ്റുപാടു കഴുവനും ഒരു കണ്ണോടിച്ചു. പ്രശാന്തതയിലമർന്നിരിക്കുന്ന ചുറ്റുപാടുകൾ. ഒരു വീടല്ല. കണ്ണുണ്ടുളോ, പുറത്തുവന്നു ഒന്നുമില്ല. മിന്നൽപോലെ ഒരു സ്ത്രീ മാറുന്നതു കണ്ടു. അവൾവേലക്കാരിയായിരിക്കണം.

ധാരാളം ജാലകങ്ങളുണ്ടു് ആ മുറിക്കു്. നല്ല കാരുകിട്ടും. മുറിക്കകം കമനിയമായി അലങ്കരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ജാലകങ്ങളെല്ലാം കർട്ടനിട്ടു് കമനിയമാക്കിയിരിക്കുന്നു. മേശപ്പുറത്തു സൗന്ദര്യവാഹികളായ വാസനിപ്പൂക്കുകൾ വഹിക്കുന്ന ഒരു മലർചങ്ങകം. ചുവരുകളിൽ തൂങ്ങുന്ന നാട്യരാണിമാരുടെ വസ്ത്രചിത്രം മനോഹാരിതയെ മാറുതുട്ടുന്നു. റോഡിനോടുകൂടിയിരിക്കുന്ന ശ്രീതീർത്ഥമായ നാനാധാരണിമാണു് നിശ്ശബ്ദിക്കുന്നതു്. സൂര്യക്കിരയുടെ ഒരു നവലോകം.

കയ്യിൽ ഒരു നെർമ്മോഫ്റ്റിയായി അവൾ എന്റെ അടുത്തു വന്നിരുന്നു. ഒരു ബട്ടണമെത്തിയപ്പോൾ ആലക്കി

പ്രകാരം മുറിക്കുള്ളിൽ നിന്നു പരന്നു. മേലപലങ്ങൾക്കു മറവിൽ ഒളിച്ചിരുന്ന ചന്ദ്രൻ പെട്ടെന്നു പ്രകാശിതമാകു പോലെ. ദൈവയോഗാനം നിലച്ചു.

“പാലു” ഫ്ലാസ്കിൽനിന്നും പാലു പകർന്നു കൊണ്ടു അവൾ പറഞ്ഞു. ഞാൻ പാലുകുടിച്ചു.

“ഞാൻ നിങ്ങളെയാണിപ്പോൾ” അവളുടെ നേരെ ഞാനൊരമ്പതു.

“എന്താ നിട്ടിൽ” അവൾ പറഞ്ഞു.

“ഉം?”

“ഇപ്പോൾ?”

ഞാനൊന്നും മിണ്ടിയില്ല.

“ഇനി ഒരിക്കലും എന്തും പോകുമോ?”

“പിന്നെ?”

“നമുക്കിവിടെ കഴിയാം.”

ഞാൻ മൗനം അവലംബിച്ചു.

“ഞാൻ ഏതു സൗകര്യം വേണമെങ്കിലും ചെയ്തതാം.”

“എന്റെ കാലു?”

“അതു സഖമാകാം. അതിനാണിരിക്കുന്നത്.”

മേശപ്പുറം ഒരു വശത്തിന്നു കപ്പി ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടു അവൾപറഞ്ഞു.

അവളുടെ ഏതാനും മുഴുവൻ ഏന്റെ മുൻപിൽ തൂണു കാട്ടി....

ഏ രാത്രി കണ്ണുപോയി.

അവൾ എന്നെ പരിചരിക്കുകയാണ്. പക്ഷെ അധികനാൾ അതു തുടരാ കൊണ്ടുപോകുവാൻ ഏനിക്കു വയ്യ. ലിസ്സയെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ കോവിലിൽ ഇനി

യോന പ്രതിഷ്ഠയും സ്ഥാനം പാടിപ്പിച്ചു. ആ ഒന്നിനാലും ഇപ്പോഴും എന്റെ ഏതെങ്കിലും മാതാപിതാക്കളാകട്ടെയാണോ”.

ഏതുമുഖമായിത്തീർന്നപ്പോഴും തോന ആസ്സൂരിയിലേക്കു പോയി. വെപാതകാകൃത്യാൾ അവളെത്തൊട്ടു പാഞ്ഞു. എന്നിങ്ങനെയും കാഴ്ചയായില്ല. എന്നെ പിരിയുവാൻ അവൾക്കു തീരെ ഇഷ്ടമില്ല. എന്റെ അന്തരാലോചനയിൽ രണ്ടു മിത്രങ്ങളാണു കെട്ടിയിട്ടുള്ളത്; ഒന്നു മോചനമുചിതവും. ശാന്തയോ, ലിസാമോ? ലിസാമോ, തോനയോ?

മേൽപ്പറഞ്ഞിരുന്ന മൗനകുപ്പിനാൽ കയ്യെടുത്തു. അവളെക്കിടന്ന ഒരു വെള്ളക്കുഴലിയിൽ ഒന്നാകെത്തന്നെ എഴുതി.

ഈതാ തോനയോ,”

ഭവതിയുടെ സ്നേഹമനുഭവമായ പരിചരണം മൂലം എന്നിക്കു പുനർജീവൻ ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു. അന്യമുമായ നന്നിയും കടപ്പാടും ഉണ്ടെന്നിരിക്കും. അന്യമായി നമിക്കു ക്ഷേത്രം ശാന്തയുടെ ശിരസ്സുവെച്ചുവാൻ എന്റെ കരങ്ങൾക്ക് നിയമമുണ്ടെന്നു പറയേണ്ടിയാണെങ്കിൽ കണ്ടിരിക്കട്ടെ. സ്നേഹിക്കുന്ന ഭവതിയുടെ പ്രിയത്തിൽനിന്നും കിട്ടുന്നതായ അമരമൊട്ടു പോലെ ഈ എളിയവനേക്കുറിച്ചുള്ള സ്നേഹം നിശ്ചയിച്ചു വന്നുപോകട്ടെ. അവിടുത്തെല്ലാത്ത ആ കൗതുക ഏതെങ്കിലും വേദനയുള്ള ഒരു കൊച്ചു മോട്ടു സൂചി പെരുമാറി. കെമിളി! ഞാൻ ചോദിക്കട്ടെ! നമസ്കാരം!

എന്നും, മാള (പേര്)

മേൽപറഞ്ഞ ആ കത്തു മേൽപ്പറഞ്ഞു വെച്ചു പേപ്പർ തൊട്ടിയിലും അതിനുമിടയിൽ താങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. മേൽപ്പറഞ്ഞ നിന്നും ശാന്തയുടെ കാർഷ്വൽസംഭവിച്ച ഒരു മോട്ടോയും എന്റെ ചോദ്യത്തിൽ നിക്ഷേപിച്ചു.

പുണ്യമനുഷ്യാകെ അല്ലെങ്കിലും ഞാൻ ആ നട ഇറങ്ങി. നടുക്കുടിയിൽപെട്ട വലക്കാരനെപ്പോലെ ഭയന്ന് ഞാൻ ഓരോ അടികളെടുത്തുവക്കുകയാണ്.....

ആതുരപത്രിയുടെ വരാന്തയിലൂടെ പ്രവർത്തനത്തിൽ തയ്യാറായി ശാന്ത നടക്കുന്നത് ഞാൻ കണ്ടു..... ഞാൻ പൊതുവെ റിപ്പോർട്ട് അറിയിൽ എത്തിയപ്പോൾ പരിവർത്തനങ്ങൾ ഉണ്ടാകുകയോ.....

പാക്കൻ എന്റെ മിസാ, അതിന്റെ കാലുകൾക്കു പുറം, നയനങ്ങൾക്ക് വിപരീതമായ പ്രതികരണവും നൽകുകയാണ്. ഞാനറിഞ്ഞിരുന്നപോലെ അത് പൊതുവെ കർമ്മങ്ങളിലും കർമ്മങ്ങളിലും വിരമിക്കുകയും സന്ധിയിലും ലിസാ ആയിട്ടില്ലാത്തതിനാൽ. യാദാകിയോ മറ്റോ ആയിട്ടായിരിക്കാം.....

എന്നിങ്ങനെ തിരിച്ചറിയാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെങ്കിലും അറിയിക്കുന്ന അറിവുവാൻ സാധിക്കാം.....

നാലു

സന്ധ്യയാകുന്നതുവരെ ഞാൻ വിശ്രമിച്ചിരിക്കാൻ അവ
ണുതരിയില്ല. വിശപ്പും ദാഹവും അത്യധികമായി ശരി
യെ തളയുന്നു.....ഒരു ലക്ഷ്യവും പ്രതിക്ഷയുമില്ലാതെ എങ്ങോ
ളാണു തിരികെ.....ലിസായെ കാണണം. എനിക്കും
ജീവിക്കണം.....പൊട്ടുന്നതോ ചട്ടത്തായോ അഭിനയിച്ചാൽ
തെളിയി ജീവിക്കാം. പക്ഷെ ശേഷിയും തന്റേതവുമുള്ള
ഒരു ചെറുപ്പക്കാരൻ, ആരോഗ്യവും അഭിമാനവുമുള്ള ഒരു
യുവാവ് ഇത്തരക്കാരുടെ സാഹസത്തിനു മുതിരുന്നതു കഷ്ട
മാണ്.

ഇതിനകം ഞാനെത്ര പടിവരയിലുകൾ കയറ്റിയിട്ടുണ്ട്.
എത്ര നാളുകളെ പെടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. എത്ര പെരുന്തുകൾ കണ്ടും തൊരി
യുണ്ടുണ്ടുണ്ട്. “നിറപ്പോയി വേലമെടുക്കൂ” എല്ലാവരും ആവ
ശ്യപ്പെടുന്ന പല്ലവിയാണിത്. പക്ഷെ നാലാമത്തെ വാതിൽ
മില്ല.....ഇത് വിശപ്പിനെ സഹിച്ചുനിൽക്കുക. ഹോ! ഞാൻ
വിശന്നു മരിക്കുന്നു. തെരുവിലുള്ള ചോട്ടുകളിൽ പല
ഹാരങ്ങൾ കണ്ടുമ്പോൾ എന്റെ നാവിൽ വെള്ളമുറുന്നു...
.....എന്റെ ഗർഭഭാഗങ്ങളിലും തളയുന്നു. എന്നാൽ വിശ
പ്പിനാകയാൽ എത്ര ചെറുപ്പം ഡാക്ടർ പണം വാരിയെടു

ക്കുന്നു! ഒരു കൂട്ടർ ചിരന്നിട്ട്, മറ്റൊരു കൂട്ടർ വിശപ്പുണ്ടാകാതെയിരുന്നിട്ട്. എന്നെന്തു വിരോധാഭാസങ്ങൾ!

കുറുപ്പുവലചിത്തമായി എത്ര കാര്യങ്ങൾ നടന്നുപോകുന്നു. ഹെരിയങ്ങൾ പാഞ്ഞുനടക്കുന്നു പക്ഷിയിലും പാമ്പാലും പൊതിഞ്ഞു പതുപ്പുവീഴ്ന്നതിൽ അണിഞ്ഞൊരുങ്ങി ചന്തമൊപ്പിച്ചു നിൽക്കുന്നു. അങ്ങനെ എന്റെ ലിസായില്ല. പൊരിയുന്ന നയറുമായി ഞാൻ നെടുമ്പിറ്റിപ്പറമ്പു കുന്നാൻ കൊണ്ടു കാര്യങ്ങൾപോലും ഉണ്ടായില്ല. ഒരു പ്രാവശ്യം അറുപതാലോകമെന്ന സുഗന്ധദ്രവ്യങ്ങൾക്കു മുടക്കുന്ന കൈസമുണ്ടെങ്കിൽ അറുപതു നാൾക്ക് ഒരു കപ്പലൊന്നിനു കൊടുക്കുമായി. എന്തായില്ലാത്ത ലോകമേ! ഞാൻ നിന്റെ മുൻപിൽ ഒരു മനുഷ്യപ്പുഴുവായിത്തീർന്നല്ലോ?

നാലു മുറും തോക്കിക്കൊണ്ടു് ഞാനാകുവലയിൽ നിന്നു. ചിരിച്ചായുന്ന വാഹനങ്ങളും, ഉല്ലാസമായിപ്പോകുന്ന മനുഷ്യരും, തിക്കും നിരക്കുതന്നെ.....ഏങ്ങാട്ടാണു് പോവുക.....? അടുത്തുകൊണ്ട് ഒരു ഹോട്ടലിലേക്കു ഞാൻ നടന്നു. “ചായയോ, കാപ്പിയോ? ഏന്താണു് വേണ്ടതു്”.

വാതിൽക്കൽനിന്നു ഏന്നോട്ടു് ഒരു ജോലിക്കാരൻ ചോദിച്ചു. എന്തെങ്കിലും ഒരു പറയണമെന്നു ഏനിക്കു തോന്നി. പക്ഷെ വശമില്ല.

“മാനേജരെ ഒരു കാണുന്നോ” അല്ല. വിനയത്തോടെ ഞാൻ പറഞ്ഞു.

“അതാ ഇരിക്കുന്നു, കണ്ടോളിൻ”

അല്ല. അകലെ ഒരു മേശയുടെ അടുത്തുനിൽക്കുന്ന മാംസപിണ്ഡത്തെ ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടുവാൻ പറഞ്ഞു. എനിക്കൊരു ഭിരിതോന്നി. “ഇറങ്ങുക പുറത്തു്” എന്നുവാൻ ആജ്ഞാപിച്ചുകൊണ്ടു ഏന്നതിൽ തോന്നിപ്പോകുന്നു. ആ പിരി

ചുവപ്പിരിക്കുന്ന മിശ, പുലിയെപ്പോലുള്ള ഇരപ്പ്. എന്നി
ക്കൊരു ഭിത്തി. കൂകിപ്പോ ഞാനടുത്തു ചെന്നു.

“ഉം” അയൽ

“എന്നുകിപ്പോ ഒരു ജോലി” അർദ്ധശതകത്തിൽ അൻ
പറഞ്ഞു.

“എന്തു ജോലി അറിയാം?”

“സാധനങ്ങൾ ഏടുത്തു കൊടുക്കാം.”

“ശമ്പളം?”

“അതൊരു നിശ്ചയിക്കുന്നതു്.”

“എന്നാൽ അപ്പാരന്റേക്കു പൊക്കോ.”

“ഗോപാലാ ഇയാളെ”

അൻ വന്നു. ഒരു ജോലിക്കാൻ. എന്നു അക്കത്തേക്കു
കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. അതൊന്നും പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല
ഇത്രകണ്ടു യോഗ്യർപ്പമായ ഒരു ഏതയയാൾക്കുണ്ടായിരിക്ക
മെന്നു്.

അകത്തുള്ള ഒരു ബെഞ്ചിൽ അൻ ചെന്നിരുന്നു. ഒരു
കാപ്പിയും, എന്നോ ചില സാധനങ്ങളും അൻ കൊണ്ടുപന്നു
വെച്ചു. ഒരു നിമിഷംകൊണ്ടു് അതു ദൃഢവരജ്ജിവാക്കുവാൻ
എരിക്കു തോന്നി.

“എവിടെയാ തന്റെ വീടു?” അകത്തുനിന്നും 50 വയ
സ്സു പ്രായമുള്ള അൻ എന്നൊരു വന്നുനിന്നു ചോദിച്ചു.

“നിരുവല്ലായടുത്താണു്” അൻ

“പേരെന്താ?”

“മാളു”

“പേരെ കൂടെ നിന്നിട്ടുണ്ടാ?”

“ഇല്ല”

“ഓരുകയാണു കേട്ടാ.”

അയാൾ വേഗം നടന്നു മറഞ്ഞു. ക്ഷാർവ്വശ്ലേഷാദിനരം
രേഖിയോ ഗാനങ്ങളും, നാദചാര, രണ്ടുകാപ്പി, ഹരാവൽ
കിൻ, എന്നിങ്ങനെയുള്ള ശബ്ദങ്ങളും കേൾക്കാം. ഒട്ടേറെ ആളു
കൾ വന്നും ചോദ്യമിരിക്കുന്നു.

ഹേ! എന്തുപോരാട്ട് സമാധാനം ചെയ്യണം. എന്തിനാ
ല്ലോ ചോദ്യങ്ങൾ!

“ഇവിടെയെന്തൊന്നു വിട്ട്.”

വാതില്ലൂർ വെച്ചു ഞാൻ കണ്ടതെന്താണ്.

“തെക്കാണ്.”

“പേരു രാജ്യ എന്നല്ലേ?”

“ഇല്ല.”

“ഇവിടെയെങ്ങനെ പുതിയ ആളുകളെ നിർത്താറുള്ള
തല്ല.”

“പിന്നെ?”

“ഇവിടെ കണ്ട പേരു ഞങ്ങൾ എടുത്തിരിക്കുവാ.”

“എന്തിന്?”

“ശബ്ദം കൂട്ടാൻ!”

അയാളും പോയി. പിന്നീടും ആരോടൊക്കെ എന്നെ
സമീപിച്ചു. ഒരന്തരനോടു ഞാൻ മാനേജറുടെ പേരു
ചോദിച്ചു.

“പ്രാണൻതല്ലി പരമു” അയാൾ പറഞ്ഞു.

ആ രാത്രി കണ്ണുപോയി.

രവിവെളി കണ്ടുമുഖനിയായപ്പോൾ എന്നെ ആരോ
വിളിച്ചുണർത്തി. ഒരു കയലിമുണ്ടും ബനിയനും എനിക്കും

കിട്ടി. കളിയുകൊക്കെക്കഴിഞ്ഞുപന്നു സുപ്രഭാതത്തിൽ
ഞാൻ ചാർക്കെഴുത്തു.

“തിസരപ്പ ചെച്ചു.”

മാനജരാജക്കാപിട്ടു. എല്ലാം ഭരിസാവാദിക്കുവാൻ
കെട്ടെടുക്കിക്കുന്ന ഞാൻ എതിരെ സന്നദ്ധനായി നിന്നു.

“ഒരു ദോശ മിന്നിത്തു.”

ആദ്യം അകത്തിന്നൊക്കെക്കുട്ടു പറഞ്ഞു. “പെട്ടു, ഒരു
ദോശമെടുത്തു കൊടുത്തു.” മാനജ്

ഞാൻ അദ്ധ്യക്ഷനായിത്തന്നെ വന്നു. എന്റെ കാലുകൾ
പെട്ടുവന്നു. മാനജ് എന്റെ നെഞ്ചെല്ലം മേലിടാതെ
നോക്കുന്നത് ഞാൻ കണ്ടു. കഴുകി അടുക്കിയിട്ടിരിക്കുന്ന ഒരു
പേപ്പറൊടുത്തു ഞാൻ ഒരു ദോശ എടുത്തുകൊടുത്തു. “ചാക്ക
ന്നിംഗ് ഒഴിച്ചു.”

അയാൾ വിളിച്ചപ്പോൾ, എതിർക്കാതെ നാണു. എങ്കി
ലും മുമ്പെപ്പോൾ അയാൾ ചെല്ലു തിടുകയാണ്. ആരെ
കിട്ടും കയറിപ്പറന്നു “എന്നാലാണ്” എന്ന ചോദി
ക്കുന്നു.”

ഒരു വശത്തിന്നൊരാൾ “ഒരു പെട്ടുവാട” വേറെ
രാൾ “ഒരു നെച്ചപ്പാ” തൊറാൾ “പെടിച്ചിട്ട്” ഒരിപ്പി
വി” എല്ലാം കൊടുത്തു. കാൽ കൊടുക്കാനുള്ള തയ്യാ
റിയാണു ചോദിക്കുന്നത്. അതിന്നു പറയുന്ന
തുകയും പറയുന്നു. “3½ ന്, 3½, 4½” എന്നൊക്കെ.

പോയതതു തുടിച്ചോയാൽ, അങ്ങനെന്നു, “അന്നൊരി
ശാലം ഒരു ചെറിയ ചായം ഒരു പച്ചപ്പൂമു മേടിച്ചു”.
പിന്നെങ്ങനാ 3½ അന്നമെന്തു” എന്ന ചോദിക്കുകയാണി.

അപ്പാൾ പിന്നെ കണക്കുകൂട്ടണം. മരിച്ചവർ 1800 ഒരു ചെറിയ ചായ 1800. പപ്പടം അരയണ. ആരക 2½ അണ. രാമോ നാലര അണ. പാറുകൊച്ചാണ് പാറുകൊണ്ടിൽ ആതമൊന്നും പായാറില്ല. നേരെ നടന്നേക്കും. കിട്ടിയതു ലാഭമെന്നും പറഞ്ഞു.

എത്രനേരം ചേക്കുകയും ജോലി ചെയ്താ. പക്ഷെ ചില പഴക്കങ്ങൾ ജോലിക്കാഴ്ചയ്ക്കു. അന്നുടെ ശാസ്താവും വലിയ ചാറുകാരനും സഹിക്കാവുന്നതല്ല.

എന്നാൽ നേട്ടമെല്ലാം ചോദ്യം ചെയ്യാനായിരിക്കും. എന്താലിസാ ഈ വഴിക്കൊണ്ടും ചെന്നാൽ. വന്നാലോ? നിങ്ങളുമാസം ഒന്നു കഴിഞ്ഞു...

അല്പനീക്കിയതായാണ് എനിക്കു സിനിമ കാണുവാൻ സാധിച്ചത്. ഇവിടെ വന്നിട്ടുണ്ടുമാണ്. ഒരു പുതിയ ഹിന്ദിപടം!

ഒട്ടനൂറ്റാണ്ടുകൾ അവിടെ തടിച്ചുകിടന്നിട്ടുണ്ട്. ചുവരിൽ പതിച്ചിട്ടുള്ള ഫോട്ടോകളും നോക്കിത്താൻ വളരെ നേരം നിന്നുപോയി. പെട്ടെന്ന് പിറകിൽനിന്നും ഒരു ശബ്ദം കേട്ടു.

“രാജു!”

ഞാൻ ഞെട്ടിത്തരിഞ്ഞു നോക്കി.

“ആത്മ? ശാന്ത” ഞാൻ സ്വയം പറഞ്ഞു പോയി. അവളെന്റെ അടുത്തുവരി. കൂടെ ഒരു ചേലക്കാരാണിരിക്കുന്നത്.

“ഞാനെവിടെയെല്ലാമൊന്നിരിക്കുന്നു?”

“ഉം”

“ഇങ്ങനെ രക്ഷിച്ചു”.

“രാജയിലൂടെ എങ്ങനെ വന്നു.”

“എനിക്കിങ്ങൊട്ടു മാത്രം കിട്ടി.”

ഞാനെന്നും മിന്നിയില്ല.

“ഇതിനെയും കാണാമല്ലോ” അവൾ പറഞ്ഞു.

ഇലക്ട്രിക് ബസ് ശബ്ദിച്ചു. അവർ രോം ഒരു ബ്രൂക്ലിൻ നോട്ടെസ്റ്റർ വേലക്കാരിയുടെ കയ്യിൽ കൊടുത്തു. ഞാൻ നില്ക്കുന്നതായി നിന്നതെയുള്ളു. അവൾ ഒക്കുകയായി വന്നു. ചുരുങ്ങിയനിമിഷം പലതും എന്തെങ്കിലും ഉണ്ടെന്നുവന്നു തോന്നി. പുറം! അവളുടെ നോട്ടം.

പക്ഷം തുടങ്ങി. അവളിടയിലേക്ക് എന്തെങ്കിലും പാക്കറ്റുകൊണ്ടിരുന്നു. പക്ഷം തീർന്നു പുറത്തേക്കിറങ്ങിയപ്പോൾ ശബ്ദം പറഞ്ഞു: “വെളിച്ചം കിട്ടിയിലേക്ക് പോകാമെന്ന്.”

ഞാനെന്റെ ചരിത്രമെല്ലാം അവിടെ ധരിപ്പിച്ചു.

“എന്നും ചെറുപ്പം അതിലേ വരണം കേട്ടോ.” ശ്രമിക്കുകയും ഞാനുമെങ്കിലും.

ഞാൻ പുതിയൊരു മിന്നാമിന്നിയിലെ കണ്ടെത്തി. ശബ്ദം. അവൾ നല്ലവളാണ്. എന്തെങ്കിലും വളാണ്.

ദിവസങ്ങൾ പിന്നെയും കടന്നുപോയി. ചിലപ്പോഴെല്ലാം ഞാൻ രാത്രിയുടെ മുമ്പിൽ ചെല്ലും. എന്റെ വോളിയോ എന്ന എന്തെങ്കിലും ആശ്വാസത്തിന്റെ ശബ്ദം കേൾക്കുന്ന അവളെ ഞാനെങ്ങിനെ മറക്കും? അവളുടെ നിൽക്കുന്ന അനന്തരത്തിൽനിന്നും അനന്തരമായി ഉയർന്നു വന്നു വന്ന നാലാം വയസ്സ് ചെറുപ്പമായി ചുരുങ്ങിയ ഞാനെങ്ങിനെ അനുഭവിക്കും.

എന്റെ ജോലികൾക്ക് ചില ചില പാക്കറ്റുകൾ വന്നിരുന്നതിനാൽ മനസ്സിൽ കണ്ടെത്തിയതെയുള്ള ശബ്ദം നൽകി നില്ക്കുന്നതായി കേൾക്കാനല്ലാതെ ഒന്നുമെന്തിനും കഴിഞ്ഞില്ല.

രാത്രി രസപര്യയണികഴിഞ്ഞിരിക്കും. എന്റെ കയ്യിൽ നിന്ന ഒരു പട്ടുകുപാത്രം തരപ്പെടാൻ തന്നെ. മാതേജർ കോപം കൊണ്ടു ചുവന്ന കണ്ണുകളോടുകൂടി എന്ന് നോക്കി.

“മുടിപ്പിക്കും രാവം. അല്ല ഞാൻ തന്നെ നിന്നെ പറയുന്നു. അദ്ദേഹിപ്പിച്ചു മേത്തൽ കിടന്നിയാൽ കിടക്കുമോ.”

“പാത്രത്തിന്റെ വില എന്റെ പററിൽ എഴുതിക്കൊള്ളു മാതേജർ” വിതയപുരസ്സരം ഞായറുപേക്ഷിച്ചു.

“പാറു”. തിന്നക്കൊറിയെയാ.ഒന്നും പറയിച്ചിരിക്കുന്നു. ഏതായാലും നിന്റെ എല്ലിൻവഴി ചോറു” കേൾക്കുന്നു. അധികം നാമസമീപം. ഹിന്ദുക്കളായിട്ടുണ്ട്” പരിഹാസമായി അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. മുതലാളിത്ത പ്രഭാവം മുഴുവനാക്കിയിട്ടുണ്ട്. എന്തൊരു ധീകാര പരമായ പെരുമാറ്റം. ഇങ്ങനെയുണ്ടോ ഒരു വലുതായും. ഇത്തരത്തിലുള്ള മനസ്സു വിതയ പ്രതാപത്തിന്റെ മരണമണിനാദമാണ് തെരുവുവെളിച്ചം പാടുന്ന വിപ്ലവാനന്ദങ്ങളെന്ന് അദ്ദേഹം വിസ്മയിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

“ഉം, മാതേജർ ഇപ്പോഴുള്ളതിൽ എന്ന് പിരിച്ചുവിട്ടുകൊൾക. എന്റെ അഭിമാനത്തെ മോശം ചെയ്യുന്ന രീതിയിൽ സംസാരിക്കുവാൻ അവകാശമില്ല”

“ഹാ, പട്ടി, നിന്റെ പറയുന്നത്.” എന്നു ഹാസിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം ഓടി എന്റെ ചെങ്കിട്ടിലടിക്കുവാൻ കൈ ഉയർത്തിയും എന്റെ സ്നേഹിതനായ ഒരു വേലക്കാരൻ. ഗോപാലൻ എന്താണയാളുടെ പേര്. മാതേജരുടെ ഉയർന്ന കയ്യിൽ പിടിച്ചും തെരുവുകഴിഞ്ഞു.

“അതു വരട്ടെ മാതേജർ” ഗോപാലൻ പറഞ്ഞു.
“തീയാരും കൂടെ” മാതേജർ നർത്തിച്ചു.

“ഈ മാതൃഭൂമി നാശത്തിനും”

താലൂക്കാലയുദ്ധം എല്ലാ ജോലിക്കാരും ഞങ്ങളുടെ ചുറ്റും വന്നു നിന്നുകൊണ്ട് അറിയിച്ചു. കാപ്പികടിക്കുവാൻ വന്നവരെല്ലാം ഏതെങ്കിലും പുല്ലുവെട്ടിയും ഞങ്ങളിൽ കേന്ദ്രീകരിച്ചിരുന്നു. കാനേഷുമാരി അടിക്കാനുള്ള സംഭവിച്ചതുപോലെ യായി.

“എന്താ കൂടെ” നിയന്ത്രിത പോയി നിൽക്കാനായ ഒരു വഴി നോക്കൂ.”

“അതാണല്ലോ നിശ്ചയിക്കേണ്ടതു്”—എന്നാൽ

“എന്താ ഉപേക്ഷ നിയന്ത്രിതയോ?”

ആ ഉത്തരവുപോലും എന്റെ ചെങ്കിട്ടിൽ പെരുമാറി. ഞാൻ ചുറ്റുമ്പോഴെങ്കിലും എന്റെ അഭിമാനം തുറിച്ചെടുത്തു എന്തിനും സഹിക്കാവുന്നതും. ഞാനയാളെ കടന്നു പിടിച്ചു. അധഃപതിച്ച പ്രതിഭിതം സോകങ്ങളാൽ വടിച്ചു കളയുന്ന ആ എല്ലാ വിരലുകളും ദൃഷ്ടിയുടെ ആകെത്തുകയായ ആ മാതൃഭൂമിയിൽ പ്രവർത്തിച്ചു. തിന്നു നിമിഷങ്ങൾ.

പെട്ടെന്നൊരു പോലീസ് വാൻ വന്നു കടലുടെ മുമ്പിൽ നിന്നു. കടലാ കക്കി ധാരാളം ലാങ്ങുകൾ പാഞ്ഞുവന്നു വന്നു. ആരോ മാതൃഭൂമിയിൽ ദിനത്തിലിരുന്ന ഒരു ബട്ടണമെന്നി. ഞങ്ങളെ തന്നെ ആലോചിക്കുവാനായി വെല്ലുവിളിക്കുന്നു. അധഃപതിക്കൽ കൂടുതൽ മറയ്ക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടാകാം” ഞങ്ങൾ നാലുപാടും ഓടി.

ഞാൻ ഇരട്ടിച്ച് തപ്പിത്തന്നതുകൊണ്ട് ലക്ഷ്യമില്ലാതെ കടലുടെ പിറകിലേക്ക് പാഞ്ഞുവന്നു. വെള്ളത്തിൽ തെളിഞ്ഞുനിന്ന വെള്ളങ്ങൾ ആരോ കല്ലാണെന്നു കെട്ടുന്നതി.

അഞ്ചു

“ഏതും തോവിക്കാതെ, മിഴികൾ നിറയ്ക്കാതെ
ആത്മവ്യവേദനയിലാഴമ്പോൾ ദൈഹസിദ്ധിക്കൊണ്ടു്
കാത്തിരിച്ചു്”

ഇരുവശങ്ങളും കെട്ടിടങ്ങൾ ഇടതിങ്ങി നില്ക്കുന്ന ആ
ഇടവഴിയിലൂടെ കടന്നു് ഞാൻ നേരെ തെക്കോട്ടു നടന്നു.
ഒരു ലക്ഷ്യവുമില്ല. ഈ രാത്രി ഏവിടെ കഴിയും? നാളെ
പ്രഭാതമാകുമ്പോൾ ഈ പ്രദേശത്തുനിന്നുതന്നെ മായണം.
ഞാനൊരു വശം ചേർന്നു നടന്നു. സമീപത്തുള്ള കുറുക്കുകൾ
മുട്ടിയുമായി പോകുമ്പോൾ ഏതൊരു ഉള്ളു ഭീതികൊണ്ടു മുട്ടി
പ്പോകുന്നു.

ഈ നശിച്ച ബൾഡുകൾക്കുള്ളെന്നുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ!
എന്നെന്റെ നെറ്റായിരംവട്ടം മന്ത്രിച്ചു. ഉദ്ദേശം ഒരു
മൈലോളം നടന്നപ്പോൾ പട്ടണപ്രാന്തത്തിൽനിന്നും വിട്ടു
കുലുവാൻ എനിക്കു കഴിഞ്ഞു. തെങ്ങു വിളക്കുകളില്ലാത്ത
ഒരു ഗ്രാമവിധിയിൽ ഞാനെത്തിച്ചേന്നു. ഏതൊരു ഉള്ളി
ലൊരു തണുപ്പു വീശി. പടിഞ്ഞാറുനിന്നും പുളകം കൊള്ളി
ക്കുന്ന തണുത്ത മാതനൻ വീശുന്നു.

രാൽ വൃക്ഷത്തിന്റെ കെട്ടിയുയർന്നിരുന്ന നെയ്യിൽ ബാണി
തന്നു. എന്റെ ധർമ്മികളെല്ലാം തളന്നു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.
എന്റെ കവിൾത്തടങ്ങളിൽ ഒരു പുരുഷന്റെ പരുത്ത
കരങ്ങൾ പെരുമറുന്നതു് ഇറാപ്രഥമമായിട്ടുണ്ട്. ഞാനോ
തിരിക്കുന്നു അന്നൊരു ദിവസം മരണക്കിടക്കയിൽ കിടന്നു
കൊണ്ടു് എന്റെ അമ്മ രണ്ടു കവിൾത്തടങ്ങളും അവയുടെ
ഇരുത്തിച്ച കൈകൾകൊണ്ടു് അമർത്തിപ്പിടിച്ച് “നി.....നെ
.....യിനി.....യാന.....നോ.....ക്കും മോദന” ഏതു ഏതും
പൊട്ടുമാറു പറഞ്ഞതു്. കാലവും രക്തവും അണുമാത്രം
പോലും അവശേഷിക്കാതെ ചുക്കിപ്പൂളിത്തന്ന കൈപാതികൾ
എന്റെ മുഖത്തു ചേർന്നപ്പോൾ പരമാർത്ഥത്തിൽ എനി
ക്കൊരു ചെറിയ വേദന തോന്നിയെന്നുള്ളതു് ശരിയാണു്.
പക്ഷെ ഏതൊരു പാപാപി താപാപി, കഷ്ടപ്പെട്ടു തൊഴുവിച്ച
എന്റെ വന്ദനാർത്ഥത്തിന്റെ പാണിതലങ്ങളാണവ....
ഈക്കോടെ അവയുടെ കൈകൾ എന്റെ മുഖത്തു് പതി
ച്ചാലും അതൊരു വേദനയാകുകയില്ല. മധുരമുള്ളയാതൊരു
ആയുധമില്ല.

പക്ഷെ ആ സൂചന! ഹോ അക്കാത്യം ചിന്തിക്കുമ്പോൾ
പോലും അടക്കാനാവാത്തവിധം എന്റെ കൈകൾ തരിക്കുന്നു.

എന്റെ ദ്വിപന്റെ തന്നെയും കയ്യായ ഈ അനുകാരം
ഒരിക്കലും മായാതിരിക്കട്ടെ. പ്രകാരമേറ്റി ഒരു നാളിലും
പ്രദക്ഷിപ്തത്തിൽ പതിക്കാതിരിക്കട്ടെ ഏതൊരു നായകം വട്ടം
പ്രാർത്ഥിച്ചു....

സത്യപ്രകാരമേതെങ്കിലും ചിന്തിച്ചിട്ടുള്ളതൊരു ചിലകുപ്പങ്ങൾ
പേരെല്ലാമാലും ചുരുക്കിത്തന്നിരിക്കുകയെന്നുപോന്നുണ്ടു്.
അവനുകൾ വൃക്ഷത്തലപ്പുകളിലും, മരച്ചില്ലകളിലും മാറും
പററിച്ചേർന്നിരിക്കുന്നതും, വട്ടമിട്ടുപറക്കുന്നതും നോക്കി ഞാൻ
വളരെനേരം ഇരുന്നുപോയി.

“എന്റെ ലിസായെ മിങ്ങമുണ്ടാൻ കണ്ടാ”
എന്നെന്റെ അന്താരാജാവു” ദയനീയതയേറിയ ചോദിക്കു
ന്നതുപോലെ തോന്നി. നോക്കൂ! വസ്ത്രധാരയുടെ എണ്ണമി
ല്ലാത്ത ‘പുച്ഛക്കുട്ടികൾ.’ എല്ലാം ജീർണ്ണാവസ്ഥയായ എന്റെ
ചോദ്യംകേട്ടു പല്ലിളിച്ചു കാട്ടുന്നതുപോലെയാല്ലോ? അവർ
കൾ മിന്നുന്നത്.....

ഒരു നേരിയ പ്രകാശം തെളിഞ്ഞുവന്നു. താഴെ ഒരു
താഴ്വാരം പ്രകാശിച്ചു തുടങ്ങി..... അല്പംകൂടി കഴി
ഞ്ഞപ്പോൾ പടിഞ്ഞാറേ താഴ്വാരത്തിൽ മേഘവെളിയിൽ
കളെ നെറുത്തു മാറിയിരിക്കാണ്ടു” എന്റെ ജപ്പോഴത്തെ ഒരു.
അമ്പിളിത്താമരൻ കടക്കുണ്ണിത്തൊണ്ടു നോക്കി. ഞാൻ തല
യുയർത്തി ചുറ്റുംകൊണ്ടു വിക്ഷിപ്ത. അങ്ങനെയൊരു
പ്രകാശം വ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ടു”.

രാത്രിയുടെമുതൽക്കു ചുറ്റുമിങ്ങനെയൊക്കെ ചിവിട്ടുകൾ
തെളിയിക്കുന്നുണ്ടു”. അപ്പം അകലെയുള്ള വീടുകളിൽനിന്നും
ഉറക്കമില്ലാത്ത കുട്ടികൾ പരീക്ഷയ്ക്കു പഠിക്കുന്നതു
കേൾക്കാം.

ആൽത്തറക്കരികിലുള്ള ഒരു കടൽത്തീരത്തിൽ യുവതി
യായ ഒരു പെണ്ണു ചുരുങ്ങുകി കിടക്കുന്നതു ഞാൻ കണ്ടു.
എങ്കിലൊരു വെളിച്ചപ്പാടു കിട്ടിയപ്പോലെ തോന്നി.
“എന്റെ ലിസയായിരിക്കുമോ” എന്നു ഞാൻ സ്വയം
ചോദിച്ചു. സാധാരണ ഞാനെടുത്തു ചെന്നു. ഒന്നരണ്ടു
ദാണ്ടുങ്ങൾ അവളുടെ അരികിലുണ്ടു”. കുറച്ചുകൊണ്ടു
ലാളുകൾ ചുറ്റും വലിച്ചുറങ്ങുന്നുണ്ടു”. അവളുടെ മുഖം
കാണാൻ നന്നേ ക്ലേശമാണു”. അവൾ കമിഴ്ന്നുകിടന്നു
ണങ്ങുന്നതു”. ഞാൻ പല നഴിഞ്ഞുമാലോചിച്ചു. ഒരു പ്ലാനും

ടെപ്പില്ല. അവളുടെ ദേഹത്തു സ്പർശിച്ചപ്പോയാൽ നിശ്ചയമായും ചാടി എഴുന്നേൽക്കും. ലിസായല്ലെങ്കിൽ പിന്നത്തെ സ്ഥിതി എന്തായിരിക്കും? താനവളോടു തൊന്നു കുനിഞ്ഞു നോക്കി.

“ഓ ആരടാ” ഒരു പുരുഷന്റെ ഗർജനമാണതു്. ഒരു വിചിത്രക്കാരനാണെങ്കിലും വിശാചിതപ്പെട്ടാലെ പരക്കായി അവൻ അകുന്നു. അടുത്തുകിടന്നവരെല്ലാം തെട്ടി എന്നീറും. വലിയും കല്ലുമൊക്കെയായി അവൻ എന്തോടടുത്തു. ഞാൻ ജീവനും കൊണ്ടോടി.

പോലീഡുടെ കൈ ചെമ്മന്തപ്പാൽ എന്തിക്കെതിരെ ഒരു കാർ വരുന്നതു കണ്ടു. ഞാൻ അടുത്തു കണ്ട ഒരു കല്പകിന്ദിയിൽ സ്ഥലം വിടിച്ചു. കാർ പോയി കാഴിഞ്ഞു് ഞാൻ വീണ്ടും യാത്ര തുടർന്നു.....

പെട്ടെന്നൊരു ഓർപ്പിന്റെ പ്രകാരം എന്റെ നേരെ വന്നു വന്നു. ഏന്റെ മുഖത്താണൊരു പതിച്ചതു്. കോപവും, താപവും എന്നിങ്ങനായി. പോലീസിനെ യേപ്പെട്ടോട്ടന്ന ഒരു കാരവാളിയായിത്തന്നില്ലെങ്കിൽ അവിടെനിന്നു ഞാൻ ഗർജിക്കുകയായിരുന്നു. എന്റെ കണ്ണിലിട്ടു കയറിയപ്പോലെ തോന്നി.

രണ്ടുകിഴികളും വീണ്ടും വീണ്ടും ചിമ്മി. ഞാൻ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. എന്തൊരു അത്ഭുതമാണെന്നു പറയുന്നതുപോലെ. സ്ത്രീകളുടെ ശബ്ദമാണു കേട്ടതു്. വെണ്ണില്ലാത്തതും അസ്സപ്പുരായി ഞാനാളെക്കണ്ടു. വല്ല നിശ്ചായത്താലും, ഭയങ്കര കളവായ യക്ഷികളും ആയിരിക്കുമോ എന്നൊരിക്കൽ തോന്നി. ഏതൊരും എന്റെ സിരസ്സിനകത്തായിത്തന്നെ ഒരു ഡസൻ പാടക്കണങ്ങളിലും പെറുത്തു പോലെ എനിക്കു തോന്നി. തിരിഞ്ഞൊരിയാലോ? അന്തഃകരണമുപദേശിച്ചു.

ചാനികിട്ടുകിക്കൊണ്ട് ചാനരണ്ടു കാതുകൾ അതുവഴി കടന്നുപോയി. പിശാചിന്റെ വരവാണ്. എന്നിലാതോ വിളിച്ചായിച്ചു. ദീതികൊണ്ട് തൊന്നൊന്നുകൂടി ഞെട്ടി. ലൈംഗിക സ്ത്രീകൾ ഏതോടടുത്തുവന്നു. അവരെക്കൊന്നൊന്നു നോക്കിക്കൊണ്ടാണ് വന്നത്. യക്ഷിതന്നെ. രക്തം കുടിക്കുന്ന യക്ഷി. അദ്ദേഹരാത്രിയിൽ തലക്കുനോക്കി ഇറങ്ങി തിരിച്ചിരിക്കുകയാണ്. ഓരോ തിരിഞ്ഞുനോക്കി ഓടുവാൻ തീരുമാനിച്ച ചാനരണ്ടുപാദങ്ങൾ എടുത്തുവെച്ചു.....

“മാജു” മധുരമായ ഒരു ശബ്ദം. ഞാൻ തിരിഞ്ഞുനീന്നു. ഏടി വെച്ചുകിടന്ന ഓക്കുപ്പി, നീയെന്ന ചെറിയൊരു നിയന്ത്രിയെ ഏറ്റവും ചേർന്നിരുന്നു. ഞാൻ ആലില പോലെ വിറച്ചു.

പെട്ടെന്നുവൾ ടോർച്ച് സന്ദേശം മുഖത്തിന്നു തേരെ അടിച്ചു.
“രോണ” എന്റെ ചുണ്ടുകൾ ചവിച്ചു. ഡൈറക്ടറായി
ത്താനൊന്നു നിശ്ചയിച്ചു. യക്ഷിയല്ല. എന്റെ രോണ
യാണു്... മനുഷ്യനെ സ്നേഹിക്കുന്ന ഒരു മനുഷ്യസ്ത്രീയാണു്.
യക്ഷിമുട്ടില്ല ഭാവനമുട്ടില്ല. യൗവനപ്പൂക്കോപ്പിൽ ചവുട്ടുന്ന
ഒരു കൊച്ചു സ്വന്തമായിത്താൻ. അവളെങ്ങിനെ എന്ന
കാണൂ..... എന്തിനവളെങ്കൽ പലനാലെ ഈ രാത്രിയിൽ
വരുന്നു?

“എന്നാണു നാളു” എന്റെ അടുത്തുവന്നു” നോട്ടീസ്
കൈ വെച്ചുകൊണ്ടു” അവൾ ചോദിച്ചു.

“ശാന്തയെവിടെപ്പോയി” സംരക്ഷണവേഷമാകെ ഞാൻ ചോദിച്ചു. എന്റെ നോട്ടിൽ നിക്ഷേപിച്ചിരുന്ന അവളുടെ കൈ ഒന്നെടുത്തു മാറുവാൻ ബാധാവതു പോക്കി. ഒട്ടും കാരണവും കാണിക്കാതെ തട്ടിക്കളഞ്ഞാൻ ഒരു കാരിക്കയ്ക്കുള്ള പോകലുണ്ടാവാൻ അനുഭവപ്പെട്ടു.

“ഞങ്ങൾ സിനിമക്കു പോയതാ, ഇന്ദ്ര സിനിമക്കു പോകാ വരുന്നതല്ലെന്നതാണ് ഞാൻ കഴിഞ്ഞുപോയ പാക്കായെന്നതല്ലേ?”

“ഓ, ഞാൻ മാനുവേലായി. ക്ഷമിക്കണം”

“എന്തിനായിവിടെ നിൽക്കുന്നത്? സൂക്ഷി വിട്ടിലേക്കു പോകാം”

“ഇനി എന്തു ദുരൂഹം?”

“അതാണ് പോലീസിൽ കാണുന്നതാണ്”.

കാട്ടുകൾക്കെ കൈചൂണ്ടിക്കൊണ്ടുവരിക പൊന്നൂ. അവർക്കെക്കെ അപ്പോഴും എങ്കിലും തോളിടുന്നിനെക്കുറിച്ചറിഞ്ഞില്ല. ഒരു വലിയ ഇരുമ്പുകട്ടുപാലാലയാണെന്നിരിക്കെ തോന്നുന്നത്.

“ശരി പോകാം” എന്നറിയിച്ചു.

അവർ കയ്യടക്കി. ഞങ്ങൾ സാവധാനം നടന്നു. എന്തൊരു ഭയമായി കാര്യങ്ങൾ എന്തിനാലും ചോദിക്കുവാനുള്ള തിട്ടക്കുണ്ടാവുക.

“എങ്ങിനെയാണിവിടെ വന്നത്. മാത്രം നേതാവായതാണ്”

“ഞാൻ ശാന്തന്റെ വിട്ടിലേക്കു വരികയല്ലായിരുന്നോ?”

“അതു തന്നെ”

“ആകട്ടെ പാഞ്ഞാൽ വല്ലാത്തതോടും പാമുറമോ”

“എല്ലാവരോടും പാമുറം”

“ആരോടും പാകയില്ലെന്നാണിവിടെ? എങ്കിൽ പാമുറം”

“അതു തന്നെ”

“ഞാൻ കാര്യമുണ്ടു് വിട്ടിൽ ചെന്നു കഴിഞ്ഞു പറയണം. എന്താ പൊക്കം?”

“പോന്നോ ചോദിച്ചാൽ, മതി”

“പടമെന്തിനെതിരെയെ?”

“പടമെന്തിനെതിരെയെന്നാലൊന്നും... യാഥാർത്ഥ്യമുണ്ടല്ലോ”

“ഉവ്വ്”

ഞാൻ നേരെ നോക്കുന്നു. അവൾ ഇടക്കകലെ ഒരു പടിവാതിലിനരികിലേക്കു നടന്നു.

“ഏങ്ങാട്ടാ സാറെ?” അല്ലെങ്കിൽ അവൾക്കു നോക്കുന്നതിൽ അവൾ ഉറക്കം ചോദിച്ചു. “എന്തിനും” “അതുകൊണ്ട് എന്തിനായി?”

“ഇതാണ് നമ്മുടെ ഭൂമി. മഹാജാധിപാജൻ തിരുവുള്ളം കരുത്തു് ഇതുവഴി വന്നാലും”

മഹാജാവിനോടു സംസാരിക്കുന്ന രാജകുമാരിയെപ്പോലെ അവൾ അറിയിച്ചു.

“ഭവതിയുടെ ഇംഗിതത്തെ നാം ശിരസാവഹിക്കുന്നു” ഒപ്പം ഗമയിൽ ഞാനും തളിവിട്ടു.....

ഞാനും നടക്കുകയറി.... അവൾ ഭൂമിക്കുള്ളിലുള്ള ആലക്കിടപ്പിനോടുകൂടി പ്രകാശിപ്പിച്ചു. നാഗാണിമാരുടെ ശബ്ദങ്ങളുടെ പ്രതിധ്വനിയായ് എന്തിനും തുറയിൽ കയറിയപ്പോഴുണ്ടായത്. ചിട്ടിട്ട ഫോട്ടോകളും, കറുത്ത പലകളും, വെളിയാക്കിയ ജനങ്ങളും, കർമ്മനിട്ട വാതിലുകളും ആകെ അലങ്കാരമായിരിക്കുന്നു. ഏതാനും പുതിയ പുസ്തകങ്ങൾ മാത്രം നിറച്ച ഒരു മണലിൽ മലർച്ചയ്ക്കും, പച്ചയും, നീലയും, മഞ്ഞയും, ചെമ്മീനും നിറങ്ങൾ കലർന്ന കറുത്തതും മണ്ണുള്ള സൗരഭ്യം വിശിഷ്ടമാണെന്നും പരിഭ്രാന്തിയെന്നുമായി, ഭൂമിയുടെ മേൽഭാഗമായിരിക്കുന്ന വട്ടമേഴയിൽ പ്രതിധ്വനിക്കുന്നതായാണു മറയ്ക്കുക.....

ഉണ്ടാ കഴിഞ്ഞു" ഞങ്ങൾ ഉറക്കറയിലെത്തി.
ഞാനൊരു കസേരയിലും, അവൾ കട്ടിലിലുമിരുന്നു.....

"ഇന്നാകെച്ചമെ" വേലക്കാരി ഒരു പാക്കറ്റു" സിഗരറ്റും ഒരു തീപ്പട്ടിയും ശാന്തയുടെ കൈയ്യിൽ കൊടുത്തു.

"ഈണ്ടഴിച്ചു കിടന്നോളിൻ" ശാന്ത അവളോടു പറഞ്ഞു.
അവൾ പോയി.

"വേലിട്ട!" എന്ന് പറഞ്ഞുകൊണ്ടും അവൾ സിഗററ്റു പാക്കറ്റും തീപ്പട്ടിയും എന്റെ നേരേനിട്ടി. ഞാനൊരു സിഗറിറ്റിനു തി കൊളുത്തി, പുകച്ചു തള്ളുകൾ മേന്മൊട്ടുമ്പോൾ കൊണ്ടു" പറഞ്ഞു.

"ഇനി കഥ പറയാം"

"ഒന്നും മറച്ചു പിടിക്കരുതു?"

അന്നു രാത്രി ഒൻപതു മണിക്ക് ശേഷം നടന്ന അടിയറവുമാ, അതിനു മുൻപ് മാനേജരെന്നോടു പെരുമാറിയിരുന്ന വിധവും ഞാനവളെ ധരിപ്പിച്ചു.

ഭിത്തിയിൽ തൂക്കിയിരുന്ന ക്ലോക്കിലെ മണി നെടിച്ചു.

"അല്ല ഞാനൊന്നു പറയട്ടെ."

"ഉം?"

"ഏതൊക്കെക്കു സ്റ്റേപ്പു മുണ്ടോ?"

"ഉണ്ടു" ?.....

"ഞാനാദ്യമായിട്ടാണോ? പുറത്തേക്കു സ്റ്റേപ്പിടിക്കുന്നത്. ഏതൊരു ആത്മാവു മുഴുവനങ്ങയിലുണ്ടുചേർക്കഴിഞ്ഞു..."

അവൾ വീണ്ടും ഏതൊക്കെയോളി പൊയ്കവാൾ തുടങ്ങി. ആ നിലകളെല്ലാം വഴുതൊളംപോലെ തെളിഞ്ഞു. മുഖം ചിന്താഭാസത്താൽ ചുരുങ്ങ. രണ്ടു ദിവസം പാഞ്ഞൊഴുതുകയായില്ലാത്ത ഭാവത്തിലാണവൾ പറയുന്നത്.

ഇതുകണ്ടുവെച്ചതായാണു എന്റെ മുമ്പിൽ ഒരു സ്ത്രീ പ്രേമാർത്ഥ നട്ടതു നന്നിന്നാദ്യമായാണു്. നിഷ്പപമായ അവളുടെ ഹൃദയത്തിൽനിന്നും പരിശുദ്ധ പ്രേമത്തിന്റെ വേദനയുറുന്ന ഭാവങ്ങൾ ഒന്നാന്നായി ഉതിർന്നുവീഴുകയാണു്.

“എന്തു ശാമത?”

“ഉം?”

“ഞാനെന്തു ചെയ്യുന്നു. നീപറയൂ”

“അങ്ങൊരിക്കലും ഇവിടെനിന്നു പോകരുതു്. എന്നു പിരിയരുതു്. അങ്ങയുടെ വേർപാടു് എന്നു എന്നാക്കുമെന്ന് എനിക്കു ഉറപ്പിക്കാൻ കൂടിവരുതു്”

“അതെങ്ങിനെ സാധിക്കും”

“അങ്ങയുടെ സർവ്വസുഖസൗകര്യങ്ങളും ഞാൻ നോക്കിക്കൊള്ളാം.”

ഞാൻ ലിസായുടെ എല്ലാവസ്തുതയും പറഞ്ഞു. അറുപ്തൊന്നു പറഞ്ഞു.

“എങ്കിലും അങ്ങനെയൊന്നുണ്ടു്.” അർദ്ധശ്വാസത്തിൽ അവൾ വിരമിച്ചു.

“ഒരിക്കലും ശാന്ത നിന്നെ ഞാൻ മാക്കുകയില്ല. എന്നു വാക്കാൽ മലരായി നിന്റെയൊരു ആശ്വാസം പറ്റിപ്പോർന്നിരിക്കാം.”

“ലിസായെ ഞാനന്വേഷിച്ചിരിക്കാം”

“പോരാ”

“എന്നാൽ നമുക്കു ഞെടുപേക്ഷം കൂടി പോകാം. അങ്ങനെയൊക്കെ കൂടി പിടിച്ചുനടക്കുവാനും ഞാനിന്നു തയ്യാറാണു്.”

“അതൊന്നും വിചാരിച്ചു നീ കനസ്സു പുളുക്കരുതു് നമുക്കു് വിണ്ടും കണ്ടുരുട്ടാം”

“രാജ്”

“നിനക്കെന്നാല്പെടുമെങ്കിലും സ്നേഹമുണ്ടെങ്കിൽ എത്രന ആത്മവഞ്ചകനാക്കരുത്.”

“ഞാൻ. . . .”

“ഖിന്യായുക്കുസനാനതു ശാന്തമായിത്തന്നെങ്കിൽ. . . .”

അവൾ ഏതും പൊട്ടുമാറു കരഞ്ഞു. ഞാനാക്കപ്പെട്ട നിന്ദ ഗുഹകളുണ്ടു. എന്നിങ്ങും ആത്മാർത്ഥമായ വേദന തോന്നി. സ്നേഹം ഒരു ലഹരിസാരമാണു്. ഏന്റെ മെയ്യു മന്ത്രിച്ചു. “ഓരോ” ഏതും നോവിതമാ. മിഴികൾ നിറയിക്കൊക്കെ, ആത്മാവു വേദനയിലാഴുമ്പോൾ ദൈഹസി ചുക്കൊണ്ടു കാത്തിരിപ്പു്”.

“രാജ്”

“ഓരോ”

“ഇനി നാം. . . .”

“നിശ്ചയമായും കണ്ടുമുട്ടും”

“പോയി കിടക്കൂ. . . .”

“ഉറക്കം വരുന്നില്ല. . . .”

“ഞാനാണു പറഞ്ഞതു്. ഞാൻ വഞ്ചകനല്ല.”

“എന്നിരിക്കുന്നിടത്തുനിന്നു കാര്യം പറയണം”

“നാളെ പറയാം.”

അവൾ അടുത്ത മുറിയിലേക്കുപോയി. ഞാനും വാതിൽ ചാരി, ആ ബസ്സിൽ കിടന്നു. അപ്പാഴും ആ ലൗകികവിപം പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

“രാജ് വൈവാഴ്ചക്കുന്നില്ലെ” അടുത്ത മുറിയെത്തിനും അവളുടെ ശബ്ദം കേട്ടു.

ഞാൻ വേഗംതന്നെ ഉണർന്നു. എന്നിങ്ങനെയും വരുന്നില്ല. ഇരുപാട്ടും തിരിഞ്ഞും മാറുന്നതും കിടന്നു. ഏന്റെ ഏതെത്തിൽ വേദനയുടെ തീവ്രതങ്ങൾ ആളിക്കൂട്ടുന്നവൻ തുടങ്ങി..

രണ്ടു മൂത്തുചിപ്പികൾ. ഒരേവടിവും ഒരേ ആകർഷണീ
യതയും. ഒന്നേ ഏകത്വവും. ഒന്നിനടുത്താൽ മറ്റൊരു പുകഞ്ഞു
ചാമ്പലാകും. ഒന്നുമെടുത്താൽ ചുട്ടിപ്പുട്ടി രണ്ടും നകമെടുത്തീ
രിക്കും. ഇല്ലെങ്കിൽ സമുദായമെല്ലാം..... നീണ്ടുകുരുതയാണു
നാലുചുറ്റും. ഭിത്തിയിലെ നാഴികകണി മൂന്നു പ്രാവശ്യം
ശബ്ദിച്ചു. ഞാൻ സ്വപിച്ചു ഓൺ ചെയ്തു. മുറിനീറിയെ
പ്രകാശം പരന്നുവന്നു.

ഞാൻ ചേരുകയുടെ അടുത്തുചെന്ന് ശാന്തയുടെ ലാൻ
പേഡിൽ ഇണിതെ കുറിച്ചു:
പ്രിയപ്പെട്ട ശാന്തേ,

ഭവതി ഒന്നുകൊണ്ടും വ്യാകുലപ്പെടേണ്ട. ആ വാസ
നിക്കാവിൽ പുഷ്പിച്ചതെല്ലാം പുകപാൻ പരക്കും ഏതുതമസ്സു
ഇതു തീർച്ചയാണ്. കാത്തിരിപ്പൂ. ട്രംഗിമാശരവേണോ.

എന്നു് സ്വന്തം രാജ്യ (ഒപ്പ്)

ഇതെഴുതിവെച്ചിട്ടു് ഞാൻ കൈനീട്ടി. പഴയ
ഫോട്ടോ നഷ്ടപ്പെട്ടു പോയതിനാൽ ഭിത്തിയിലിരിക്കുന്ന ഒരു
ചിത്രം ശാന്തയുടെ ഫോട്ടോയും ഏതുതമസ്സു് ഞാൻ
ഇറങ്ങി നടന്നു. . . . അടുത്തുള്ള ഒരു വൃക്ഷത്തിലിരിക്കുന്ന
കൊണ്ടു് മുങ്ങാ മുളുന്നതു ഞാൻ കേട്ടു. ലക്ഷ്യ
മില്ലാതെ ഞാനോരോ പാദങ്ങളും ഏതുതമസ്സു് വെച്ചു് മുന്നോട്ടു
നീങ്ങി.

അരൂ

ഒരു നിമിഷാപോലും വിശ്രമമനുഭവിക്കാൻ സാധിക്കാത്ത ഒരു രാത്രിയായിരുന്നു ഇന്നലത്തേതു്.

കിഴക്കു വെള്ള വിശിയപ്പോൾ ഞാനീ വിദ്യാലയത്തിന്റെ വരാന്തയിൽ എത്തിയതാണ്. കട്ടത്തു മഞ്ഞുപെയ്യുന്ന മാസമാണെങ്കിലും, ശരീരം ഭൂഴവനം വിറങ്ങലിച്ചു പോയെങ്കിലും ജീവിത വാനുള്ള വ്യക്തമാഹംകൊണ്ടു് എല്ലാ പ്രതിബന്ധങ്ങളെയും പരിനിലാക്കി ഞാൻ നീങ്ങി. ഓരോപദവ്യകളെത്തുവസ്തുസ്വോൽ ഭിത്തിയുടെ ഓരോ തിനാമ്പുകളെൻ്റെ ഏതത്തിൽ സ്ഥലം പിടിച്ചിരുന്നു. വല്ല ഇഴജന്തുക്കളോ, പിശാചുക്കളോ എന്നെ ഉപദ്രവിക്കാതിരിക്കാൻ താലു ചുറ്റും നോക്കിയിരുന്നെ്ഞാൻ നടന്നതു്.

യാത്രാക്ഷീണവും, ഹൃദയവേദനയുണ്ടു് എന്റെ എല്ലാ ധമനികളെയും മരവിപ്പിച്ചു കളഞ്ഞു.....ഞാനീ വരാന്തയിൽ വിണറങ്ങി.

ഞാനുണർന്നപ്പോൾ ഉദ്ദേശം പത്തുമണിയായിട്ടുണ്ടു്. പൈശാചിക സംഘട്ടനങ്ങൾ അഭിനയിക്കുന്ന നില്ക്കുന്ന ഒരു കറുത്ത ഭാവി ഏന്റെ മുന്നിൽ നൃത്തം ചവുട്ടുന്നതുപോലെ എതിർക്കേണ്ടതായി. ഞാനിപ്പോൾ ജീവിതത്തിന്റെ വഴിത്തിരിവിൽ

രിവിലാണ്. ഈ പ്രപഞ്ചത്തിൽ ഏതൊരു വസ്തുവും ഉടയവുമായി ആകെകിഴുതുകയാൽ പരിശുദ്ധ പ്രേമത്തിന്റെ ബലിഹീനതയിൽ നിന്നുകൊണ്ട് ജ്ഞാതാർത്ഥങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുന്ന ദൈവാനുഭവം കാടിവിളിക്കുന്നുണ്ട്.

അവർ കണ്ണുപ്പാടി ജനിച്ചു. കണ്ണുപ്പട്ട ജീവിച്ചു. ഇവിടെത്തന്നെ മരിക്കേണ്ടിവന്നു.

ജീവിതമേ നിയോഗം പരീക്ഷണമാണ്. നന്മയും, തിന്മയും, വിശുദ്ധവും, അശുദ്ധവും, സ്വസ്ഥവും, ദുഃഖവും തമ്മിലുള്ള ഒരു പരീക്ഷണമാണിവിടെ. എത്രയോ സത്യങ്ങളിലൂടെ പരാജയപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. എത്രയോ വിശുദ്ധ ഹൃദയങ്ങൾ ഇവിടുത്തെ ദുഃഖത്തെയും ദുഃസ്ഥിതിയെയും തിരിച്ചറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. എത്രയോ നീചന്മാർ ആനന്ദാഭ്രമത്തിൽ ആത്മാർത്ഥമാകാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ടാവിടെ. അതെ, കാര്യങ്ങൾ കാര്യമായിത്തീർന്നു. അവർ അറിയാതെ പരീക്ഷണത്തിന് വിധിയുണ്ടാകുന്നു.

കിഴുക്കുന്ന നാണയത്തുകയുടെ ആൽപാലത്തിൽനിന്നു മനുഷ്യത്വത്തെ കടത്തിവിടുന്ന സാഹസികമായ പാതയെ തിരയുന്ന “അടമിത്തപ്പാത”ണി പ്രപഞ്ചം. വ്യക്തിത്വം, വർഗ്ഗത്തിന്റെയും പേരിൽ ഗതിമുക്കലും, ഗതികേടിലേക്കും നാശത്തിൽ എത്തുന്ന പരിശുദ്ധ ജീവിതങ്ങളെ അഹന്തയുടെ കോടിയിൽ കയറ്റിയിട്ടുണ്ടാവിടെ. അന്ധതയുടെ അജ്ഞാതമായി നിൽക്കുമ്പോഴാണ് അന്ധകാരമാവുകയോ അറിയില്ലായ്മയുടെ ആകത്തുകയെന്നും അറിയുന്നതല്ലാത്ത ഏതൊരു ചരിത്രങ്ങൾ രക്തച്ചുവ വിളക്കായതോ അന്ധതയിലാണെന്നു ചേർന്നിട്ടുണ്ട്. നിശ്ചിതമായ അന്ധകാരം നിയോഗം കർത്താവിനാണ്. പരിശുദ്ധതയുടെ തൂണുമാണ് നീ, എത്രയധികം ജീവിതങ്ങളെ നിസ്സഹായം

മുൻ തിരുവാലയിലേക്കു തി തള്ളിനിൽക്കിയിട്ടുണ്ട്. തിരൻറ വിഷവായു എത്ര ജീവിതങ്ങളെ തകളു തരിപ്പണമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. മുകയുമം വിദ്രാന്തിരേ! തിയാരുടെ മുർത്തീഭാവമാണ്. തിമിഷങ്ങൾ തിമിഷങ്ങളെ പിന്നിലാക്കിക്കൊണ്ട് മുന്നേറുകയാണ്.

ഏനിക്കു തന്നായി വിഭജനം. പക്ഷെ ഞാൻ കള്ളു തീല്ലണം. ഞായിപ്പൊൽ തട്ടക്കടലിലാണ്. മനുഷ്യമട്ടത്താലും ശരീരം തളന്നാലും ഇഴയാതെ തരകില്ല. കരളുട്ടക്കണം. അതാവശ്യമാണ്. കാലുകൾപലപ്രാവശ്യംതളനം. കൈകൾ അവശയിലയിലാകും. എന്നാലും വിരാമമില്ലാതെ ഇഴയണം. ഞാൻ നടന്നു.

അടുത്തുള്ള ഒരു ദേവാലയത്തിൽനിന്നും ഘണ്യാനാരം പത്രണ്ടുപ്രാവശ്യം ശബ്ദിച്ചു. എതിക്കെതിരെ ഉഴവു കഴിഞ്ഞു ചളിപ്പുറങ്ങ ദേഹത്തോടുളടി കഷ്ടകർ കാളകളെയും അടിച്ചുകൊണ്ട് തിങ്ങുകയാണ്.

“വിയഞ്ഞാഴുകും കഷ്ടകം
നിയെ സൗഭാഗ്യ ദൂതൻ
മരുഭൂമിയപ്പോലുമേ
മായാമോഹനമാക്കിയി”

എന്നുള്ള റിക്കാർഡുഗായം ശബ്ദിക്കുന്നതുപോലെ തോന്നി. ആ പരുപരുത്ത കൈകൾ രാജകീയമായ ഒരു ശക്തിയുടെ കേന്ദ്രമാണ് എന്നു തോമസ് കാർലൈൽ പറഞ്ഞ വാക്കുകൾ അതുവഴി പറഞ്ഞപോയപ്പോലെ എതിക്കെതിരേവെച്ചു.

ഞാൻ നടന്നു.

നടപ്പാതകളും, കൈത്തോട്ടുകളും, കൈതത്തോപ്പുകളും, പച്ച തിരളുകളുമെല്ലാം പിന്നിലാക്കിക്കൊണ്ട് ഞാൻ മുന്നോട്ടു ഡിങ്ങി. പടിഞ്ഞാറുതിന്നും വിട്ടുനന്നു തന്നെത്ത

കാറും, പാതവക്കിൽ കാറിലാടി പുണിരിച്ചുകൊണ്ടു തലയുയർത്തിനില്ക്കുന്ന മഞ്ഞയും, നീലയും, ചെപ്പും ഇടകലർന്ന പുഷ്പങ്ങളും, നൈസർഗ്ഗികമായ ജന്തുപ്രാണിജാലകങ്ങളും എന്റെ നിരാശയ്ക്കും, വേദനയ്ക്കും തെല്ലൊരു കറവുണ്ടാക്കി.

ഞാനി നെൽപാടത്തിനടുത്തുള്ള പുൽത്തകിടിയിലിരിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയിട്ടും അകന്നിപ്പോളും കഴിഞ്ഞിരിക്കുകയാണ്. വിഷമിച്ചും, വിശ്രമിച്ചും എന്റെ ജീവിതത്തിലെ അതിസൂത്രധാനമായ കര മണിച്ചുറുകുകയാണ് കടന്നു പോയിരിക്കുന്നത്.

സായാഹ്നമാണ്.

ചുറ്റും നീണ്ടുനിൽക്കുന്ന പുച്ചുപൂക്കൾ. മധ്യത്തിൽ കൂടി ഒരു കൊച്ചുതവി കിഴക്കുനിന്നും എങ്കൽ നിന്നുതലവെള്ളവും വഹിച്ചുകൊണ്ട് പടിഞ്ഞാറോട്ടു കണ്ടങ്ങി യെഴുകുന്നുണ്ട്. ആ അരുവികയുടെ ചുറ്റുപാടും, കേരവൃക്ഷങ്ങൾ പടന്നുപിടിച്ചിട്ടുണ്ട്. നാലു ചുറ്റും ഒട്ടനവധി ഗുരുകൾ. കേരളത്തിലെ ഗ്രാമം!

അന്തിവരെ അദ്ധ്വാനിച്ചു അവശമായ വേലക്കാർ വേർപുണിഞ്ഞ ദാഹത്തോടെ നിറഞ്ഞ പ്രതീക്ഷകളുമായി തങ്ങളുടെ മാടങ്ങളിലേക്കു നിന്നുണ്ടാകുന്നു. മൺവെട്ടികളും, കട്ടകത്തികളും, തൂമ്പകളും, അവയുടെ തോളുകളിലുണ്ട്. മിക്കവരുടെയും ശിരസ്സിൽ പാളത്തൊപ്പികളാണു്. അന്തിവരത്തിലെ അനവൃത്തിയുടെ മടിത്തൊട്ടിലിൽ ചാഞ്ചാടി ജീവിതം മുഴുവനും സുഖസാഗ്രമാക്കിയിരിക്കുന്ന മഹാ രാജാക്കന്മാരുടെ മരുതകൊമ്പി മുറുന്ന കിരീടങ്ങളേക്കാളും അഭിമാനവും ശാശ്വതാവസ്ഥയുടേതായ പാളത്തൊപ്പികൾക്കു്. ആ മഹാരഥന്മാരുടെ സ്വച്ഛിദ്രവചിതമായ പ്രഭവാളുകളേക്കാൾ പരിപാവനതയുള്ളതാണവരുടെ പാദകളും മൺവെട്ടികളും.

അന്തിക്കതിരവന്റെ കനകപ്രഭാപുരം ആഴിപിരപ്പിൽ
തിപതിച്ചു. മാമരശിഖരങ്ങളെല്ലാം ശശാങ്കകിരണങ്ങളാലാ
വരണംചെയ്യപ്പെട്ടു. വാതംപാടികൾ മടഞ്ഞാത്രമാരം
ഭിച്ചു.....

വിശന്നും വിശമിച്ചും ഞാൻതിരയവശനാണ്.....

“എന്താ കണ്ടോ യിവിടെയിരിക്കുന്നത്” അതുവഴി
വേലയും കഴിഞ്ഞുവന്ന ഒരു വൃദ്ധപ്പുലയൻ ചോദിച്ചു. കഴി
വുകേടും, പരാധീനതകളും ഏങ്ങുന്ന വിധമുണ്ടെങ്കിലും
ദിനാനുകമ്പ ആ കണ്ണുകളിൽ നിഴലിക്കുന്നുണ്ട്. എന്തി
ക്കൊന്നു സഹായവും ചെയ്തതവരങ്ങളു സന്നദ്ധത ആ മിഴി
കളിൽനിന്നും ഞാൻ ഗ്രഹിച്ചു.

എന്റെ ഏതും ഇടിച്ചുതല്ലാതെ താവു ചലിച്ചില്ല
വരണ്ടുണങ്ങിയ അധരങ്ങളകന്നില്ല.

“എന്താണൊന്നും കിണ്ടാത്തോ?” വൃദ്ധൻ വീണ്ടും
ചോദിച്ചു.

“എന്താണു കൃഷ്ണന്റെ പേര്?” ഞാൻ ചോദിച്ചു.

“ചൊത്താൻ” അയാൾ പറഞ്ഞു.

“കൃഷ്ണ, എന്നിങ്ങനെകിട്ടു. ഞാനൊന്നും. എന്നിങ്ങനെ ജീവി
ക്കണം.”

ഞാനെന്റെ സത്യം പറഞ്ഞു. പക്ഷെ എന്റെ ലീസാ
അവളെ തിരക്കിയാണ് ഞാനലയുന്നതെന്നുള്ള പരമാർത്ഥം
മാകെ ഞാൻ മാച്ചുപിടിച്ചു. അല്ലെങ്കിൽതന്നെ അതൊക്കെ
ഈ വൃദ്ധനോടൊന്നിനു പറയുന്നു?

“ഇങ്ങൊന്നും കഴിയില്ലല്ലോ?” വീണ്ടുമയാൾ ചോദിച്ചു.

“ഇല്ല” ഞാൻ പറഞ്ഞു.

“യെന്നാന്റെ തുടർവാ. എൻവാട്ട്യാം തരാം.

അയാൾ നടന്നു. ഞാനും പിറകെ എത്തി. പുഴയുടെ
തീരത്തുള്ള ഒരു മാടം ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടയാൾ പറഞ്ഞു.

“അന്താ ഏന്റെ പെര, ദൈക്ടാത്തികാത്രേ ഉള്ളു”

ഞാനും മുപ്പനും മാടന്തിലെത്തി. സാധാരണ പുല
മാടങ്ങളേക്കാൾ വെളിച്ചം വൃത്തിയുണ്ടായിട്ട്. ഏന്റെ
ഉള്ളിലൊരായിരം ചിന്തകൾ താണവയമാഴുകയാണ്...
“ഏടി പുളു” അയാൾ വിളിച്ചു.

“എന്തെടി തേവിക്ടാത്തി?”

“ഏതിവ്ദോണ്ട”.....

“വല്ലോണ്ട കൊണ്ടുവാടി” അയാളറിയിച്ചു.

ഇടയ്ക്കവൾ പുറത്തുകൊണ്ടുതല തീട്ടുനന്നു കണ്ടു.

“ഞാൻ രണ്ടാളൊണ്ടു” മുപ്പൻ പറഞ്ഞു.

ഏതാനും നിമിഷങ്ങൾ ഉദികഴിഞ്ഞു.

വടക്തല്ലം അന്തപോല ദൈമാർച്ചട്ടിയിൽ കരാമര
പിരിയ്ക്കണങ്ങളും, മറ്റൊരു ചെറിയപാത്രത്തിൽ അല്പം

പൊടിമിൻകറിയും ഏന്റെ മുന്നിൽ നിന്നു. ഏതിക്ക
തന്നതൊക്കെ വൃദ്ധനും കൊടുത്തു. പല വിചാരങ്ങളുമെതി
ക്കണ്ടായി. പക്ഷെ വിശപ്പിന്റെ ആധിക്യംകൊണ്ടു അവ
ക്കൊന്നും പ്രസക്തി കൊടുക്കാതെ ഞാൻ ഭക്ഷിച്ചുതുടങ്ങി
അല്പം കഴിഞ്ഞു കറെ കഞ്ഞിയും കൊണ്ടുവന്നു മുന്നിൽ
വച്ചിട്ട് അവൾ അകത്തേക്കു കയറി. തലമാത്രം പുറത്തേക്കു
തീട്ടിക്കൊണ്ടു തേവി തിന്നു. ഒരു പതിനെട്ടുകാരി. ഏതിക്ക
ലളളതേന്നി.

“ന്റെകഞ്ഞെ ഇവൾക്കു തക്കയില്ല” വൃദ്ധൻ ഓരോന്നു പറ
യുകയാണ്. ഞാൻ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വംതന്തയിരുന്നു.

“ഏനും ക്കത്തേലും മാത്രാളിവിടെ. ഇവ്ക്കു മേൽ
വൻ ഗോപാലൻ അവനി, കഴിഞ്ഞൊരടി ചത്തുപോയി...
ഏന്റെ.....തൈവ അവതൊണ്ടാണു” വൃദ്ധന്റെ കിഴി

കൾ തിരഞ്ഞു.....എനിക്കും വേദന തോന്നി, കരയേറെ
ത്തേക്കു ബാങ്ങൊന്നും പാഞ്ഞില്ല.....

“എവ്വാ കണിന്റെ വിട്ട്”

“വിടിലു മുപ്പം”

“നേരന്നാ”

“പേരു ഗോപാലനാണു” “നല്ല റിപ്പോർട്ടുകൊണ്ടു
തൊന്നാകുന്ന നല്ല പറഞ്ഞു.

“എന്റെ ഗോപാലനാ പകരം കർമ്മം തന്നെയാ മോനെ;
പുതുയ്ക്കി എങ്ങും പോണ്ടാ” വളരെത്തേറെ ആശങ്കയോടെ
യാൾ പറഞ്ഞു

“പിന്നെ”

“ഇവിടെ കഴിയാത്തു”

താൻ നില്ക്കുകയായിരുന്നു.

“തേണ്ട ആ മാടത്തേൽ കെട്ട്നോ തീയ”

കുറച്ചുകുറച്ചുള്ള ഒരു കാവൽമാടം ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു
യാൾ പറഞ്ഞു. എനിക്കൊന്നാകൊണ്ടും തോന്നുന്നില്ല.

“കടാത്തി നിയൊരു പാക്കുവെ കൊണ്ടുവേണോ?”
അകത്തേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടുയാൾ പറഞ്ഞു.

താനാ കാവൽ മാടത്തിലെത്തി. ഒരു പായ് വിരി
ച്ചിട്ടുണ്ട്. എനിക്കാകെ ഉന്മേഷം തോന്നി,രാത്രി
എടുക്കണമിരിക്കുന്നിട്ടുണ്ട്.

നല്ല നിലാവുള്ള രാത്രിയാണിത്. ആകാശത്തിൽ
മിന്നുന്ന തെളിപ്പും, ചന്ദ്രികയും കൊച്ചു മലയിലേ പല
സ്ഥലങ്ങളിൽ പ്രതിബിംബിച്ചിട്ടുണ്ട്. പടിഞ്ഞാറുനിന്നും കണ്ണ
ങ്ങിളിയിച്ചുകൊണ്ട് ഓടിവരുന്ന മനുഷ്യരുടെ ചുറ്റുപാ
ടുള്ള ഒരു കർമ്മ നിരകൾക്കു രാമായണം നൽകുന്നതു

കൊണ്ടാകും അവയെല്ലാം മാധമികനാണ്. അങ്ങ ചക്ര
വാളസിദ്ധമെ അന്നുതന്നെ ആ ദിവ്യപ്രകാശം പരന്നിട്ടുണ്ട്.
ഞാൻ നാലുചുറ്റും ഭ്രമിച്ചു. തികച്ചും സുഖസാന്ദ്രമായ
അന്തരീക്ഷം....

എന്റെ ചിന്തകൾ ചിതകവിരിക്കുകയാണ്. ഇന്നു
രാത്രി ഞാനിവിടെനിന്നുപോയാൽ പാവം മുപ്പൻ ഏറെ
ദുഃഖിക്കും. അതുപോലെ അവഗാതിലധിക് ഞാൻ നാളെമുമ്പുള്ളും.
എതിർക്കാമതും തന്നെ സിദ്ധിക്കാൻ ഇതുപോലെയാണു
മുണ്ടായെന്നു വരില്ല.....

ഒന്നുകൊണ്ടുപോകിലും എന്താ ഒന്നുകൊണ്ടു് അവിടെ
തന്നെ കഴിയുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു. മുടിച്ച സമുദായനിതി
യോടൊരു വെല്ലുവിളിയാണെന്നൊരു ജീവിതം. കോഷ്ഠ
ത്തിന്റെ ചരിത്രത്തിൽ അഭിനവമായ ഒരു പന്ഥാവാണ്
ഞാൻ തുറക്കുന്നത്.....

ഒരു വാഴുന്ന വാസനിയെടുക്കി അല്പം ജലം ഒഴിച്ചു
കൊടുക്കും: പുത്രവിധോഗത്താൽ ദുഃഖിതനായിരിക്കുന്ന ഒരു
മാനുഷ്യനും ആശ്വാസം നൽകാം എന്നു ഞാനറിയുന്നു.

കിഴക്കേ ആകാശത്തിൽ കേവലപാളികളുടെയിടയിൽ
ഒരു പനിനിർദ്വുമാന്ദി പ്രേമനാനവും പാടി ഓടിപ്പോകുന്ന
മാടിവിളിക്കുന്നതുപോലെ എനിക്കു തോന്നുന്നു..... എന്നോ?
അവളിപ്പോഴും ജീവിച്ചിരിപ്പുണ്ടായിരിക്കുമോ? ഒരു പക്ഷെ
അമ്മത്തയിലേക്കുതട്ടിക്കുന്ന നിർമ്മലമായ ആത്മാവു പാറ
യണിരിക്കുമോ? ആകാശിയാ? അവൾ മരിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ
ഞാനാളെ കണ്ടെത്തും. എന്നെവിടുവിച്ച് അവൾ സൂക്ഷി
ച്ചുപിടിക്കുകയായിരിക്കുമോ? അതെ. ഇതൊരു പരീക്ഷണ
മാണ്. പരിശുദ്ധ പ്രേമത്തിന്റെ പ്രസ്തുതമായ ഒരഗ്നി
പരീക്ഷണം. അവൾ ഏതെങ്കിലും വളാണെങ്കിൽ ഏതു തരം

യാതൊരു കളവും പിന്നിലാക്കി സ്വീതപത്തിന്റെ തെസ്സോക്കി യായ ചാരിത്ര്യം പട്ടുവാലകൊണ്ട് ഭദ്രാക്ഷി സൂക്ഷിക്കും. അവൾ കലടയാണെങ്കിൽ...

അവൾ ഒരു പക്ഷെ ജീവിതമവസാനിപ്പിച്ചിട്ടു കിട്ടിയിട്ടുണ്ടാവാം. അതുകൊണ്ട് പാടിത്തന്ന അലഞ്ഞുതിരിയും. അവസരം നിമിഷംപോലും “ലിസാ, ലിസാ” എന്നെന്റെ ചുരുങ്ങിയ വൃദ്ധിക്കും. ആ ഹൃദയം “പ്രാപിച്ചുകൊണ്ട്” എന്നെ എന്റെ അവസാനത്തെ നാലിരുന്നെങ്കിലും തളരണം.

ശാന്ത! അവൾ ഏതെങ്കിലും ഒരു വാഗ്ദാനം. പ്രേമത്തിന്റെ മാർഗ്ഗം. അവളെത്തന്നെപ്പോലെ. അവൾ നല്ലവളാണ്. ചപലനയുടെ മധ്യസ്ഥയായ സ്ത്രീപോലും! നീയെങ്കിലും നിർമ്മലനും എന്റെ പക്കലിട്ടു.

തേവി! അവളും നന്നായിരുന്നു. മധ്യസ്ഥയായതുകൊണ്ട് മറ്റൊരാളെപ്പോലെ അതൊന്നാവാം... “തേവി നീയെന്തെന്തൊക്കെ ചെയ്യുന്നു?” എന്നെന്റെ അന്ത്യശ്വാസം കേൾക്കുക...

നാളെ മുതൽ പണിക്കുപോകണം വാടത്തു. മറ്റൊന്നും കഴിയാതെ പോയാൽ നിന്നിപ്പോൾ വന്നിരിക്കുകയല്ല? ബീഡി തെറ്റിയും ചുമടടങ്ങിയും, നന്മയുള്ള ഈ കരണത്തിൽ നാളെ മുതൽ മൺവെട്ടിയും, കട്ടകുത്തിയും മറുക്കിയെടുക്കും.

എന്നിരിക്കാതെത്തന്നെയാവാം മാത്രം. തേവി—ആ കാഴ്ച കല്ലെടുത്തു സൗരഭ്യം ചെയ്തിരിക്കുക. ഈ നിറുത്ത മധ്യപഥം ഇവിടെനിന്നും കെട്ടുകെട്ടിക്കൊണ്ട്.

തേവി, അവളെത്തന്നെ കാട്ടുകല്ല!

ഏഴ്

ദിവസങ്ങൾ ചേർന്ന് ചിലമാസങ്ങളുണ്ടായി. ഞാൻ തികച്ചും ഒരു കഷ്ടതയൊഴിവാട്ടിയാണിന്ന്. ഏനിക്കു് രാവു മുഴുവനും സ്വപ്നം കാണാം. പകലതിയോളം പണി ചെയ്യുന്നതിനിടയിൽ ഫലിതം പറഞ്ഞും, പാട്ടുപാടിയും സന്തോഷിക്കാം. കട്ടനും, കണ്ണനും, മൈലനും, മല്ലനുമെല്ലാം എന്റെ സുഹൃത്തുക്കളാണ്. എന്റെ പാട്ടും ഫലിതവും മേല്ലാം അവരെ ആനന്ദിപ്പിക്കും.

ഒരു ദിവസം കളക്കുവേൽ അവരെല്ലാം സമ്മേളിച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു. എനിക്കു റി ചെപ്പത്തകിലുമുദിച്ചായമവർ പാസാക്കുകയും എനിക്കു റിയാകയായിരുന്നു. ഞാൻ മറഞ്ഞുനിന്നു ശ്രദ്ധിച്ചു.

“കോപാലനെ അയ്യാക്കെത്തു കാര്യം” അങ്ങുതന്നോട്ടുള്ളി മൈലൻ പറഞ്ഞു.

“തേവിമപെട്ടു്നെ അവനായിരിക്കും മകളുന്നത്” ബുദ്ധിപൂർവ്വമായ കണ്ണന്റെ നിഗമനമായിരുന്നു.

“യവന്റെ പാട്ടെന്താരു ഡോല” കട്ടനായിരുന്നു കാര്യം.

“യെന്നാക്ക ആണെങ്കിലും ഇമ്മോടെത്തു കാര്യം അവനിക്കു്” മല്ലൻ പറഞ്ഞു.

“യവ്വൻ ഇങ്ങനെ ചാതിയാണോ?” മൈലാണോ സാരം.

“യെ യല്ല” കുട്ടൻ നറച്ചു പറഞ്ഞു.

“ചുരുക്കം പോകാ, ഇങ്ങനെ ചാതിയാ” കുട്ടൻ കട്ടനെ എടുത്തു.

“എന്നാണല്ലോ മൂപ്പൻറെ സ്വാക്യ” മല്ലൻ പറഞ്ഞു നിൽക്കി.

“പോകാ കടന്നോ തേവിക്ക സ്വാക്യ” കുട്ടൻ മേലേ തി ഉന്നയിച്ച “അല്ലേ മൈലാ” അവൻ ഇങ്ങനെ മല തോടുകിലായമാവശ്യപ്പെട്ടു.

മൈലൻ ചിന്താകലനായിത്തന്നെ കനിച്ചിരുന്നു. അവ നൊന്നും കിണ്ടിയില്ല.

“എന്നാക്കടന്നോ” കുട്ടനതിശയം തോന്നി.

“യവ്വൻ തേവിക്ക....ച്ച....ച്ച”...

അവനെല്ലാം ഉഴറി ഉഴറി ചിരിച്ചു. മൈലൻ എഴുന്നേ റു പടിഞ്ഞാറോട്ടു നടന്നു. അയാൾക്കും സങ്കടം തോന്നി.

“മൈലാ വാ ഇതിനെയൊന്നും പറയാൻല്ല” കുട്ടൻ വിളിച്ചു റിയിച്ചു. എല്ലാവരും തലയാട്ടിക്കൊന്നിച്ചു. മൈലൻ കിരി യെചെന്നു അവരുടെയടുത്തു കളിക്കുകയും ചെയ്തു.

അന്നാഴ്വരയിൽ പലരും മനസ്സിലായതു്. മൈലൻ തേവിയെ വെളുകാര്യമാണു്. പക്ഷെ അയാൾക്കുണ്ടാകട്ടെ മൂന്നാ യിത്തന്നെങ്കിൽ. എല്ലാവർക്കുമെന്നാട്ടെ ഒന്നാ കെട്ടിപ്പാണു്. തേവി അവളെന്നെ വിളിച്ചിപ്പിക്കുകയാണു്.....

ഇങ്ങനെ വേലകേറിയപ്പോൾ ചോരക്കുറുത്തൊന്നാട്ടു പാ ണ്ണ “കോപാലൻ പെരേല്ലാട്ടെ പാക്കേ” ഞാൻ ചെന്നാ മറെ പോയേച്ചു് വന്നേക്കാം.” എന്നു്. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ

നേരെ മാഞ്ഞിരിക്കുക നടന്നു. വഴിക്കുറവിൽ അവരെത്തുക
ണു നിറഞ്ഞി. കുട്ടനും, കുഞ്ഞനും, മല്ലനും.

“കുട്ടിത്തം വരുന്ന കോപാലം?” കുഞ്ഞൻ ചോദിച്ചു.

“ഞാൻ കടവിലേക്കു” മല്ലനായിച്ചു.

“ഞാൻ മരത്തിൽ പോയി കുളിച്ചുകൊള്ളാം” ഞാൻ
പറഞ്ഞു.

“മെനക്കു കോരിയ്ക്കുന്നതൊക്കെയാണു്. ഞങ്ങളിട്ടു്”
കുട്ടൻ തട്ടിവിട്ടു.

“ആകട്ടെ കൈലത്താണു്?” വിഷയം മാറ്റുവാനായി
ടു ഞാൻ ചോദിച്ചു.

“യുവൻ നേരെത്ത പോയ?” കുഞ്ഞൻ പറഞ്ഞു.

“ഇന്നു് ലത്ത ആ പാട്ടൊന്നു ചൊല്ലുവോ? കുട്ടൻ ചോ
ദിച്ചു.

“ഇപ്പോഴോ” ഞാൻ സംശയം പ്രകടിപ്പിച്ചു.

“ഇപ്പം പാടിയ ഏതാ” മല്ലനായി പിടിച്ചിട്ടു.

“ഞാനേ രാത്രി മാഞ്ഞിരിക്കുന്നതൊക്കെയാണു്” ഉച്ചത്തിൽ
പാടും.

പിന്നാലും അറിയാതെ, അറിയിക്കാതെ നിൽ
ക്കുകയാണു് നടന്നു.

പ്രപഞ്ചം മുഴുവനും അസുകാരന്മാരാവാറുണ്ടു് ചെയ്യ
പ്പെട്ടിരിക്കയാണു്. നല്ല കടുത്ത ഇരുട്ടു്.....

ഞാൻ കാമ്പൽ മാഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ചെളി പുരണ്ടു വസ്ത്ര
ങ്ങളെല്ലാം കാരായിട്ടു് പടിഞ്ഞാറോട്ടു നോക്കി. നേരിയ
വിടർ ഇല്ലായിരിക്കുമോ എന്നുനിക്കു തോന്നി. വിളക്കു
കത്തിച്ചിട്ടില്ല.....സംശയത്തിന്റെ ഫണമുമാണു്. ഞാൻ
പുറത്തിറങ്ങി കൈനേർന്നു. പെട്ടെന്നു് മാഞ്ഞിരിക്കു

മൈകിൽ തിരിച്ചുവന്നപ്പോൾ പ്രകാശം കണ്ടു, ഞാൻ
പ്രേമാപുഷ്പം സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി. മൈലനാൻ. കൈക്കൽ
നിന്നു വിളക്കു കത്തിച്ചു പിടിച്ചുകൊണ്ടു തേവി മൈല
കുറുത്തുവെക്കുക ചെയ്തു. അപ്പോൾ ഉറക്കിക്കിടന്നു.

ഞാൻ സാവധാനം നടന്നു കോട്ടയിലെ മറ്റൊരു ഭാഗത്തേക്കു.

“തേവി” മൈലൻ പ്രേമാപുഷ്പം വിളിച്ചു.

“ഉം” ഏകദേശം കനിവില്ലാത്ത അവനോടുകൂടി.

“എന്തിനെ നിങ്ങൾവന്നു...ഇ”

“നിന്നെ കാണാനാ”

“എന്തായാ...“

“നിന്നെക്കണ്ടാ” സന്തോഷം കണ്ടാ?”

“സന്തോഷം...“

“നിന്നെ എന്തിനെ പറ്റിയായിരുന്നു?”

“എന്തിൽ തിരിച്ചുവന്നുണ്ടു”

“തേ മൈലാ എന്തൊരു കാര്യം പറയാം..“

“എന്നാ”

“നിന്നെക്കണ്ടാ” വീടെ പാത്തു പാത്തതിനാലാ”

“അല്ലയോ വാ”

അല്ലെന്നു പറയുന്നില്ലാ”

“കോവാലൻ...“

അവൻ കളിപ്പാ”

“ഇല്ല ഇവൻ കളിക്കുന്ന”

“നിന്നെ എന്തിനെ വേണം തേവി”

“നിന്നെ പോ”

പിന്നെയും എന്തൊരു കാര്യം പറയാൻ കഴിയാതെ കോട്ട.
എന്തിനെന്നും വ്യക്തമായില്ല.

“എന്തിനെ തേവിക”ടാന്നി” ഇവനോടുകൂടി
കൊണ്ടുപോയി വിളിച്ചു.

“ഏതിലുടനീളം” അവർ അകത്തുനിന്നുകൊണ്ടു
റിയിച്ചു.

“എന്താ ക്ഷണി വെളക്കു കണ്ടിരിക്കാണു?”

ഞാൻ വേഗം നടന്നു മാടത്തിലെത്തി. ഒരു മുളിച്ചാട്ടം
പാടി ഞെലിയുന്ന മട്ടിൽ ഞാനിരുന്നു. കരക്കുടിക്കുന്നു
ഒരു പാട്ടാലുള്ളതായി തേടി അങ്ങോട്ടു വന്നു. പാട്ടു താഴാ
തിന്നു.

“ഇതൊന്നു കണ്ടിട്ടു” അവർ വിളക്കുകൾ നേരെ
തിട്ടിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു.

“ഇതൊന്നു കണ്ടിട്ടു” താഴെനിൽ ഞാൻ ചോദിച്ചു
അവന്റെ അനക്കുകൾ തെളിഞ്ഞുവരുന്നതു ഞാൻ കണ്ടു.
തിപ്പുട്ടിക്കൊല്ലിച്ചു വെളക്കു കണ്ടിട്ടു. ഒരു കള്ളച്ചിരിയു
മായി അവൾക്കുണ്ടാകുമായി.

അമ്മയുടെ അംഗത്തിന്റെ താഴ്വരയിൽ പെരുന്നി
വന്നു.

ഈ ചുറ്റുപാടുകളെക്കുറിച്ചു ആശ്ചര്യപരമായിത്തീർന്നു
വെണ്ണിലാറിൽ മുങ്ങി സുന്ദരമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ചില
രാപ്പാടികൾ കളകളുഗ്രായം ചൊരിയുന്നുണ്ട്. പ്രശസ്ത
മനോഹരമായ ഒരനുഭവം....

എന്റെ ലിസാലിപ്പോളെപ്പോലെയായിരിക്കും. ചിരം
ജീവികളായ നമ്മുടെയെല്ലാവരിലെയും മുത്തുചിപ്പികളെ!നിങ്ങൾ
എന്റെ ജീവന്റെ ജീവനായ ലിസാലിയെ നിങ്ങളെത്തന്നെ ക
ണ്ടോ? ദിഗന്തം വരെ എത്തുന്ന ഒരു ഉമ്മത്തിൽ ഒരു വിളിച്ചു
ചോദിക്കുമോ? രാപ്പാടികളെ ലിസാലിയെ കണ്ടോ? ഈ പ്രപ
ഞ്ചമാകെ വെണ്ണിലാവിലാഴുന്ന അലംഭാവമില്ലാത്ത പ്ര
കാശമാണ്, എന്റെ ലിസാലിയെ ഒരു തെക്കി കണ്ടുപിടി
ക്കുമോ? സ്വർഗ്ഗലോകത്തിന്റെ അടിമകനായ താങ്ങുകളായ

നീലമംഗളങ്ങളെ ചുറ്റിത്തിരിയുന്നതിനകിൽ നിങ്ങളെ
ഒൻപ്താലിസാമയ കണ്ടാൽ ഒന്നറിയിക്കുകോ?

ശാക്കന്ത! നീ കരഞ്ഞു കരഞ്ഞു കഴിഞ്ഞിരിക്കുകോ? നൂട്ടത്താ
ല്ലെങ്കിലും നിമൻ്റെ കവിൾത്തടങ്ങൾ ആകർഷണീയമാണ്.
കവിതയുയർത്തുന്നതല്ലെങ്കിലും ആ നീലനയങ്ങൾക്ക് ഒരു
പ്രത്യേകകഴിപ്പുണ്ട്. ആ കുനികൾ കാറ്റിലാടുന്നത്
കാണാൻ ഒരു ചന്തവുണ്ട്. ഏതൊരു കാറ്റിന ഏതൊരു
നെയും കരയിക്കുവാൻ കളങ്കമറ്റ കഴിവാത്ത കണ്ണുകളിൽ
നിന്നും കരകവിഞ്ഞു ഉന്തിയ കണ്ണുനീർകണികൾക്ക്.

ഏതൊരുതരമേ പേക്കിറാപ്പുകണ്ടു ഞാൻ പൂർവ്വതരമേ
കളഞ്ഞു. അംബാദാഗന്തേക്കു മിഴികൾ പായിച്ചുകൊണ്ടു്
ഞാൻ പാതയിൽ കിടക്കുകയാണ്.

ഒരു കാലം ഉണ്ടു്. ഞാൻ നേട്ടിത്തിരിഞ്ഞുനോക്കി.
'തേവി' എൻ്റെ ചായ്വ് മന്ത്രിച്ചു. ഒരു നിശാദേവതയെ
പ്പോലെ അവൾ മനം മനം ഓടാ പടം അളന്നു മുറിച്ചു
പോലെ നില്ക്കുന്നു..... ഏതിനെക്കൊണ്ടോ വേണ്ടിയുള്ള
പുറപ്പാടാണതു്. ഞാൻ ഉറക്കം നടിച്ച് കിടന്നു. അവൾ
അടുത്തുവന്നു് കട്ടിലിലിരുന്ന. തണുത്ത കണ്ണികൾക്കുവഴി
തരോടികൊണ്ടു് പൊന്തിനാലുമിരിക്കണം, അവൾക്കൊരു
കോമിത്തരിച്ചുണ്ടായി.

“കണകൊ” അവളെന്നു ഭൂമിയിട്ടിട്ടു.

“ഓ ഇത്രനേരം പാട്ടു പാടി കൊണ്ടിരിക്കണേച്ചു”.....
എൻ്റെ നാഭ്യം അവൾക്കു തെങ്ങിലായതുപോലെ തോന്നുന്നു.
ഞാൻ നിശ്ശബ്ദമായിത്തന്നെ കിടന്നു.

“സ്നേഹമേ ഏകം” അവസാനത്തെ തിപ്പാണതു്.
കണ്ണുനീർക്കു ഓരൊഴുതേറു.

“ആരിതു തോറിയോ?” പേക്കിനാവു കാണുന്നതു പോലെ ഞാനല്ലം ഉറക്കമോദിച്ചു. അവളെക്കുറിച്ചായ് മുടിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു:

“പതുക്കെ പറ, അച്ഛ കെടുന്നേളൂ.”

“ഞാനിനലെ എന്നാണു പറഞ്ഞതു തേവി!”

“മിഞ്ഞിം കണ്ടെന്ന?”

“അല്ല?”

“ഉം”

“തീയെത്രാകത്തു പ്രാവശ്യമാണു ഇതുപോലെ രാത്രിയിൽ ഏതൻറയടുക്കൽ വരുന്നതു?”

“ഒന്നിരിയായി. ഏതക്കണ്ണല്ല?”

“എന്തിനാ?”

“ഞാൻ പിന്നെ യാമിടുത്താപോരണ?”

“നിനക്കു മൈലനോടിപ്പുചില്ലേ?”

“ഇപ്പോക്കയാ.... പരക്കുതി.”

“അന്ധാ നിന്നോടു കാര്യമാ തേവി.....”

“നിണക്കില്ല സ്നേഹം”

“എനിക്കു നിന്നോ മതി. ഏൻമാറാരിക്കുമല്ല”

ഞാനെന്നും മിങ്ങിയില്ല.

രാത്രിയിൽ വെളുത്തു ചാളം തല്ലുന്നതു കണ്ടു ഞാൻ തല പുറത്തേക്കു നിട്ടി പടിഞ്ഞാറോട്ടു നോക്കി. ഒരു ബോട്ടു വരുന്നതാണു്. തേവി വേഗം മാടത്തിന്റെ പിറകിലേക്കോടി ഞാൻ കരനോടും സ്നേഹിച്ചിരുന്നു. ഏനിക്കു മനസ്സിലാകാത്ത ഒരുതാപാപ്പാപ്പി അന്തർലീനമായിട്ടുണ്ടോ എന്നു ഞാൻ സംശയിച്ചു. ഞാനിപ്പോൾ താമസമാക്കിയിട്ടു് ആദ്യമായിട്ടാണു് ഒരു ബോട്ടിളവഴി കണ്ടു പോകുന്നതു്. തേവിതയന്നിനോടി മാമുണു? ബോട്ടുളളവനു, ബോട്ടി

നകത്തൊരു ദീപം പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ട്. മുപ്പതോളം ദീപം കായകനായ ഒരാൾ തലയുയർത്തി ഏതെന്നും അകലെയുള്ള മാടത്തിലേക്കും സൂക്ഷ്മയോടെ നോക്കുന്നതു കണ്ടു. നാനോട്ടത്തിൽതന്നെ എനിക്കൊരു ഭരമാണുണ്ടായതു്. . . .

തേവി എന്റെയടുത്തെത്തി.

“നിങ്ങളുടെ എന്തിനെക്കുറിച്ചാണ്?” അവർ ഭരമാണുകൾ ചോദിച്ചു.

“എന്തിനെക്കുറിച്ചാണ്?”

“തേവ്!”

അവർ ശബ്ദിച്ചു.

അവർ തുടന്നു. “നാളെ മൊത്തം കൊമ്പ് ഇതു കൊടുക്കുമല്ലോ?”

“പിന്നെന്തും പറയുന്ന കാര്യമാണ്?”

“അതു നടുത്തു ചാർ തമ്പ്രാൻ”

“അത്?”

“തേവ്!”

“അതെന്തിനാണ്?”

“അതെന്തിനാണ്?”

“നിന്നോടൊക്കെ വലിയ കാര്യമാണോ?”

“ഓ വലിയ കാര്യം പറയുക എന്തിനാണ്?”

“അതെന്തിനാണ്?”

“തേവ്!”

എന്നതും തേവിനെയും പൊലെ ആയിരുകാലിത്തങ്ങൾ എല്ലാവരെയും അന്വേഷിക്കുന്നതിന്റെ ഉപ്പുരസമുള്ള സേവകങ്ങളെ നൽകിയപ്പോൾ സൂക്ഷ്മന “എന്തിനെക്കുറിച്ചാണ്?” ഒരു സ്ത്രീയെപ്പോലെന്നവൾ പറഞ്ഞു. രണ്ടു കൊല്ലം മുൻപു തന്നെ ഒരു സംഭവം, ഇവിടുത്തെ രക്തക്കൊഴുപ്പുള്ള രാജാ

തൊഴിലാളിയുടേയും അഭിമാനമെന്ന ചോദ്യം ചെയ്ത ഒരു ഉഗ്രപ്രസാവഹമായ സദസ്സം, അവർ ഏകദേശം ധരിപ്പിച്ചു. അതായത് പട്ടണത്തിലെതോന്നാളുടെ മകൾ തിരിയെ വേണം വളരെ താൾ തന്റെ കളിപ്പാട്ടായി ഉപയോഗിച്ചു. 'കിരോട്ട കളിപ്പാൾ പൊതുവെ' എന്ന പഴയ പേരിലെ പതിനെട്ടുകാരി ഗളിപ്പിനായി, തന്നെ അവർ കേൾക്കാ മതിയെ കൊടുത്തു. അത് സുസ്ഥിര ആയിരുന്നെന്ന് പിന്നീടാണ് നാട്ടുകാരിങ്ങനെയ്ത്. അവർ മരിച്ചു.

അന്നുമുതൽ ആ വിടകേസരിയായ മുതലാളിയെ പിൻപിടിക്കാൻ ഭയപ്പെട്ടുകൂടിയാണ് യൗവനം ക്ലാരിനില്ക്കുന്ന പാടത്തിന്റെ സന്തതികൾ കണ്ടുനന്നത്...

പ്രൊഡ്യൂസർ വേണം! ഞാനാപേരു കേട്ടിട്ടുണ്ട്. 'സുനരി' 'പാടുന്ന പാടാൽ' 'പ്രാഞ്ചം' 'ഒരു പാഞ്ചികശാല' തുടങ്ങിയ ഗതികേടുകൾ കേളിശൃംഗങ്ങളായ ചിത്രങ്ങൾ നിർമ്മിച്ച അദ്ദേഹത്തെ അഭിമാനികളായ കലാകാരന്മാർ നിരസിക്കുകയും സൂചിക്കാൻ സാധിച്ചു എന്ന് ഞാനെന്റെ നാടകജീവിതകാലത്തു സൃഷ്ടിച്ചുകൊണ്ട് പറയാറുണ്ടായിരുന്നു.

ഒരു ഗ്രാമീണോത്സവത്തിന്റെ കാഹളമുതിരുകയാണെന്ന് ഇന്നത്തെ പ്രകാരം സന്ദർശനമാണ്. കലകലയായി കാറിലാടി നിൽക്കുന്ന ഈ ഗ്രാമത്തിന്റെ സമ്പത്തു കൊണ്ടുതന്നെയാണ്. ആയിരക്കണക്കിന് തൊഴിലാളികളുടെ ജീവനക്കത്തിന്റെ പാലാഴിയിൽ വിളങ്ങുന്ന ആത്മ കടഞ്ഞെടുക്കുവാൻ ഇന്ന് മുതൽ ആരംഭിക്കുകയാണ്.

അരിവാളുകളുമായി സൂര്യൻ പുനഃപുനഃ വേലക്കാർ തട്ടിവിരുന്നിലൂടെ മുന്നേറുകയാണ്..... അവർക്ക് പ്രകാശമാണ്....

കൊയ്ത്തു തുടങ്ങി. കൊയ്ത്തുപാട്ടുകൾ അന്തി
ക്ഷത്തിൽ മാറ്റൊലിക്കൊണ്ടു. ഏല്പാമ്പതം കൈനിയ
കതിയെടുത്തു കറുകളാക്കുകയാണ്. തമ്പ്ലാമ്പതം നടത്തുക
നന്നം വരമ്പിലൂടെ കൊയ്തു നടത്തിച്ചുകൊണ്ടു നിന്നി...
അങ്ങകലെ കറുപ്പേർ 'കളം' നിർമ്മിക്കുകയാണ്. 'നിലം
തല്ലി'യുടെ പെരുമാറ്റത്തിന്റെ ശബ്ദം അവിടെയെത്തും
കേൾക്കും.

ആളിക്കത്തുന്ന തിപ്പനങ്ങൾപോലെ ഉദയാർക്കന്റെ
ഉഗ്രകിരണങ്ങൾ ദേഹത്തു പതിക്കുമെന്നുചിന്തിക്കും ആത്മാർ
ത്ഥതയോടെ പണിയെടുക്കുകയാണ്. ആ പാടത്തെ പച്ച
പിടിപ്പിച്ച കൈകൾതന്നെയാണ് ആ കതിരുകൾ അറുത്ത
ടക്കുന്നതും.

പക്ഷെ പച്ചച്ചിരിയുകയും മുതലാളി നിങ്ങളെന്നതു്
അവർക്കു സഹിച്ചതുകൊണ്ട്, ആ ചുരുക്കം കാണുമ്പോൾ അവരെല്ലാം
മിഴിച്ചുപോകും. ആ കൈകളെല്ലാം തരികുന്നു നന്നം വും.
ഏകിലും 'കൊ'ന്നൊക്കെയും ചിന്തിക്കുന്ന തങ്ങളുടെ പിടി
അവർക്കുളിലാണ് അവർ കൂടുതൽ മുഴുവൻ കേൾക്കുകയും
കൊണ്ടു.

അവർക്കു തേവിയുടെ അടുത്തു കയറുന്നതും ആ പുഴയിൽ
മുഖവുമായി നോക്കിനിന്നു....

മുപ്പൻ അക്ഷമനാകാതെ ഞാൻ നോക്കി....

"എവനേതാ?" എന്നു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടു കയറുന്നോട്ടു്
മുതലാളി ചോദിച്ചു.

"തേവിയെ..." അയ്യോക്കുടിയിൽ കയറാൻ പാഞ്ഞു.—

"ഓ! തേവിയെ കയറാണെന്നും നടന്നോ?" മേലും.
അവർക്കു ഭാഗ്യവതിയാ" അഴകിയ രാവണന്റെ മേതിരി മുത
ലാളി നോക്കുമുട്ടു.

“ഇല്ലെ...കല്യാണം കഴിഞ്ഞില്ലേ” കണ്ണൻ വീണ്ടും വിനയപൂർവ്വമായിച്ചു.

“അതു ശരി... മണനോടൊന്നുകൂടിയില്ലേ. പാവം... ഇവിടെത്തന്നെയാണോ?”

“പൊക്കത്തോടൊന്നാണ്”

“തെങ്ങിനെ ഇത് എപ്പോളി... ആകട്ടെ മുല്ലനെ ബിനാ”

“വെല്ലു കാര്യം”

“തേവിയോ?”

“കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു ഇപ്പോഴൊന്നു പറയേണ്ടതാണ്?”

അകലെയിന്ന് കൊയ്തു കൊണ്ടിരുന്ന തേവിയെ നോക്കി അയാൾ ഇരുത്തിയൊന്നു മുളി. ഒന്നു ചിരിച്ചു. ഞാനൊന്നും തിട്ടപ്പെടുത്തി കേട്ടുകൊണ്ടു്തന്നെ ഓരോ കരീക്കും മുറിച്ചെടുത്തു.

സാധാരണ സമയമാണ്. ഓരോരുത്തരും അവിടുത്തെ കൗറുകൾ ചുറ്റും കളിയിൽ കൊണ്ടുചെന്ന് വെട്ടിച്ച് കടലു കളിലേക്കുതിരിച്ചു.

എട്ട്

കരിങ്കറുകൾ കളത്തിൽ അട്ടിയാടിവച്ചിരിക്കുകയാണ്. ധാരാളമാളുകൾ 'കാക്കതിയിൽ' വ്യാപൃതരായിട്ടുണ്ട്. അല്പം അകലെയുള്ള കാനൽമാടത്തിൽ വേണവും, തട്ടത്തു കാരനും ഓരോക്കരുടെയും ജോലിചെയ്യുന്നതുള്ള ഉത്സാഹത്തെപ്പറ്റി സംസാരിക്കുകയാണ്. ഇടക്ക് തേവിയെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ച് നടുത്തുകാരനോടോ ചോദിക്കുന്നതും അയാൾ ഇളകിക്കഴിഞ്ഞു മറുപടി പറയുന്നതും ഞാൻ കണ്ടു. അവർ പരസ്പരം ചെവികളിൽ ഏതോ പിറുപിറുത്തു.

“കുഞ്ഞാ, കുഞ്ഞായിട്ടു വന്നേ” വേണവിന്റെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം നടുത്തുകാരൻ വിളിച്ചു.

കുഞ്ഞൻ ആദരവോടെപ്പിറുപ്പി വെച്ച് പൊത്തി, തമ്പുരാന്റെ അടുത്തേക്കു ചെന്നു.

“നീയാകട്ടെയിൽ കുറേ നെല്ലിനെടുത്തു. ഈ ആണ്ടത്തെ വെളുപ്പു ഏങ്ങിനെയിരിക്കുന്നു എന്ന് നോക്കുക.” വേണു ആജ്ഞാപിച്ചു.

“ഏതു കണ്ണുകൾക്കു ഈ പ്രദർശനങ്ങളിൽ നല്ല നെല്ലു നമ്മുടേതാ എ—” അയാൾ ചിരിക്കുന്നു, നടുത്തുകാരനോടേപ്രിയമാവാഞ്ഞു.

“പിന്നെ ഒരു ചോദ്യംകൊണ്ടാണോ?” നടുത്തുകാരൻ കയ്യുകുറച്ചു കൈമണി അടിച്ചു.

“ചാഴി കൊറെ മൂറിച്ചുകൂണു.....”

“പിന്നെ ആ നമ്പൂരിയെ കണ്ടതിലേതൊറ്റ നെല്ലില്ല. മുഴുവനും തിന്നിട്ടല്ല ചാഴികൂട്ട്. കഞ്ഞിവര കപ്പലേക്കു കണ്ടും നിറയെ ചാഴികാട്ടാട്ടല്ല? “കയ്യുകുറച്ചു” ന്യായമുണ്ടായില്ല.

“അപ്പോതാതന്നെ സമത്വം. ഈ ചാഴിയുടെ വെലു വേലയൊന്നുമെന്തെടുത്തു നടപ്പില്ല...” ഒരു നിവർന്നിടുന്നു മിശ പിരിച്ചുകൊണ്ടു വേണം അടിച്ചുവിട്ടു.

“പിന്നെ അല്ലായിരുന്നോ, ഒറ്റ പതിന കാണുമായിത്തന്നോ?”

കഞ്ഞൽ നെല്ലുമായി വന്നു.

“അവയുടെ വെച്ചേച്ചു” നി പോയി മെതി” കയ്യുകുറച്ചറിയിച്ചു. വിജയഭാവത്തിൽ അയാൾ കണ്ണൊന്നു വെട്ടിച്ചു കാണിച്ചു. വേണവും ഒരു കഴുത്തുമിരി ചിരിച്ചു.

ഒരു സിഗരറ്റൊടുത്തു ചൂണ്ടിപ്പൊട്ടിട്ട് തീ കൊളുത്തി പുകച്ചുതളുകൾ കലാഭംഗിയോടെ മേലോട്ടുനീങ്ങിക്കൊണ്ടു വേണം ആനയുണങ്ങിയിരുന്നു.

“പതിനായിരമില്ല. നിശ്ചയം” കൊട്ട ഒരു അങ്ങതിൽ ഉള്ളതിരിക്കൊണ്ടു കയ്യുകുറച്ചു അഭിപ്രായമെപ്പട്ടു.

“താഴുടെ വള്ളംകൊണ്ടോ കുറച്ചു ആ വെണത്ര” കൊട്ട ഉയർത്തിയതു കാണാത്ത ഭാവത്തിൽ അകലെയുള്ള പുഴയിലേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടു വേണം ചോദിച്ചു.

“ഔ, അല്ല” നടുത്തുകാരൻ അച്ചു പറഞ്ഞു.

എങ്ങിനെക്കർന്നാടിത്തുടും, വേണ്ടവിന്റെ കൈതട്ടി
നെല്ലു നിറച്ചു കട്ട താഴെ വീണു. നെല്ലു നാലുചുറ്റും ചിതറി
വീണു. കണ്ണനേടേടിവണ.

“ഏൻ മാക്കട്ട തമ്പ്രാ” അവൻ ചോദിച്ചു.

“വേണ്ടാ” ഏതെ നടത്തുകാരൻ കണ്ണുകാണിച്ചു.

“ഇന്നൊന്നു കുമ്പുകുറുപ്പേ ഉച്ചയായിട്ടും ഇവരാരും
പ്രാതലിന പോകാഞ്ഞു” ഓന്വേഷണംപോലെ വേണ്ട
നടത്തുകാരനോടു ചോദിച്ചു.

“നേരയോ കമ്പ”റാ” പലരും ചോദിച്ചു.

“പിന്നെ മണി ഒന്നു കഴിഞ്ഞു” നടത്തുകാരൻ സഹതാപ
പൂർവ്വം പറഞ്ഞു.

പരമാർത്ഥത്തിൽ പതിനൊന്നുമണി കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല
ഇതിലൊന്നോ കൃത്രിമമുണ്ടെന്നു ഏതൊരു തോന്നി. ഇത്തര
ത്തിൽ കനിവോടു കൂടി കൈക്കൽ ആ വായിൽനിന്നും ആരും
കേട്ടിട്ടില്ല...ഞാൻ വേഗം നടന്നു. ആരും കാണാതെ മര
ത്തിന്റെ പിറകിൽ എത്തി. ഓരോരുത്തരും തങ്ങളുടെ
മടങ്ങലിലേക്കു നിങ്ങളിത്തുങ്ങി.

“തേവീണ വണേ” കണ്ണൻ വിളിച്ചു.

തേവിയൊഴികെ എല്ലാവരും കളത്തിൽ വെളിയിലാ
യി. അവർ തിരിയെ കാണുന്നിട്ടുണ്ടെന്നു വന്നു.

“ക”താത്തി യീ നെല്ലു കട്ടത്തു വാക്കാൻ കമ്പ”റാൻ പറ
ഞ്ഞു.”

“യ്യോ ഏതൊ നേരല്ല തമ്പ്രാ. അവർ കണ്ണൻ പു
ളക്കം കൊടുക്കാനാത്രല്ല തറേയ്.”

“ഇതിന്നൊന്നു നേരം വേണം” വേണ്ട അഭിപ്രായ
പ്പെട്ടു.

റെഖയുടെ കിഴങ്ങയിലൂടെ ഞാനാ രംഗം തീർത്തിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു. വേണം കണ്ണുകാണിച്ചു. കണ്ണുകൾക്കു കിഴക്കോട്ടുനടന്നു.

“ഏൻ മന്നിട്ടു ചെമ്പ്താ തമ്പാ.”

“ഞാനല്ലേ തേവി പറഞ്ഞതു?” വേണം ചോദിച്ചു. അകലെ ചെന്നിട്ട് നടത്തുകാകൻ ഏന്തോ ആവശ്യത്തിനെ സംബന്ധം കത്തെനെ വിളിച്ചുകൊണ്ടു നടന്നു.

തേവിയുടെ മുഖത്തു ഭയാഭക്തിയുണ്ടായി. അവൾ ഏന്താക്കെയോ കാര്യം കരറ നേരം നിന്നു. ‘എന്തും വരുട്ടെ’ എന്നൊരു കാര്യം അവൾ ചുവടുത്തു നെല്ലു താടിച്ച് ഇട്ടിരുന്നു.

“അതാ തേവി ഇന്നലെ മാടത്തിലിരിക്കുന്നതു കണ്ടതു?”

വേണം ശ്രംഗാഭാവത്തോടെ വശീകരണത്തിന്റെ അന്വയംകൊണ്ടു.

“അതു...അതു...എന്റെ...”

“കൊച്ചുക്കുട്ടി, നിയാട്ടു കൊള്ളാമല്ലോ?”

അവളൊന്നും മിണ്ടിയില്ല.

“ആട്ടെ തേവിക്കെന്നോട്ടു സ്നേഹമുണ്ടോ?”

ഈ കഴഞ്ഞാട്ടത്തിന്റെ ഉള്ളറിയാമായിരുന്നതുകൊണ്ടായിരിക്കണം അവൾ മുതലുവലംബിച്ചു. കഴിയുന്നതും വേഗം ജോലിയിൽത്തു പോകാൻ അവളാഗ്രഹിച്ചു.

“ഇത്ര ധീരതയെന്നാ” വേണവിനും ചോദിച്ചു. അവൾ നിശ്ശബ്ദ പാലിച്ചു.

“ഇന്നാ തെരുക്ക” കിടയിൽനിന്നും ഒരു പത്തിന്റെ യോട്ടെടുത്തു അവളുടെ നേരെ തിട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി പാഞ്ഞു.

അവൾ എല്ലാ അവസ്ഥാന്തരങ്ങളും അർത്ഥജ്ഞാനത്തെ മനസ്സിലാക്കി.

“വേലക്കൊള്ള കൂലിമതി തമ്പ” അവൾ തീർത്തു പറഞ്ഞു. ഒരു പടയാളിയുടെ ഗൗരവമുണ്ടായിരുന്ന ആ മുഖത്തുപോൾ.

“പോടി കള്ളിനീക്കം എനിക്കുവേണം.”

അയാൾ അവളെ കടന്നു പിടിച്ചു. എന്റെ കൈൾ നീച്ചു. മുന്നോട്ടു കടന്നുപോകുന്ന ദൃഷ്ടിയിൽ ഇതുകെട്ടിയിട്ടും അടിക്കുവാൻ എനിക്കു തോന്നി....

“തമ്പ” മിടുവാ നല്ലതല്ല” അവളായിച്ചു.

“ഇപ്പോൾ വിടാം. പക്ഷെ രാത്രി ഓർ വരും. അപ്പോൾ ഈ സ്വഭാവം മാറുന്നു. എ—”

അവൾ കയറിച്ചുക്കൊണ്ടോടി..... വാരിയെച്ചു നെല്ലു കൂടി ചിതറി. പൈലൻ അപ്പോഴുണ്ടാകുമ്പോൾ വന്നു. വേണ്ട വിധം നിൽക്കുകയായില്ലാതായി.

“നീ പോയേച്ചു പിന്നെ ഇതു വാരിയിടണം കേട്ടോ” അയാൾ ഉറക്കെ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു.

“തമ്പ” എന്നെ....” പരിഹാസമായി കൈലൻ ഒരു വിളിച്ചു. ഒരു കരാറിക്കുള്ളപ്പോലെ അയാൾക്കുത്ത് അനുഭവപ്പെട്ടു കാണണം. പക്ഷെ കണ്ണാളുഗത്തിനുള്ളിലും കത്തിക്കുത്തേൽക്കുന്നു?

“കേട്ടോ, മൈലാ അവളോട് ചെല്ലുകിടത്തിയാ—നാണകെട്ടു വട്ടം. അവർക്കുതന്നെപ്പോൾ അഞ്ചു രൂപ കൊടുക്കണമെന്നു്. എന്തുമാവട്ടെ. കൊടുത്തേക്കാമെന്നാൽ അപ്പോൾ നീയിങ്ങു വന്നു. അവളോടുകൂടും ചെല്ലൂ.”

എന്നും യുക്തിപൂർവ്വമായ നിയമത്തിൽ വേണ്ട പാ
ഞ്ഞ അഭിപ്രായംകേട്ടു പാവം മൈലൻ മിഴിച്ചുനിന്നപ്പോ
യി. ഞാൻ നേരെ തെക്കോട്ടു നടന്നു. കുറെ ദൂരംചെന്നു
പടിഞ്ഞാറോട്ടു തിരിച്ചു മൈലന്റെ മാടത്തിനടുത്തുള്ള
മാവിൻചുവട്ടിൽകയറി, ഇടവഴിയിലൂടെ വടക്കോട്ടുനടന്നു
വഴിയിൽവെച്ചു കണ്ടുനിന്നു.

“ഇതെന്നാ കോവാലാ ഇങ്ങനെ?” കണ്ടൻ അതിശ
യത്തോടുകൂടി ചോദിച്ചു.

“ഞാനാ മൈലന്റെ വിട്ടുവഴിയിലൂടെപോന്നു?”

“കേട്ടോ, കോപലോ, തമ്പ്റാൻ തേവിനെ കണ്ണുവെ
ച്ചിരിക്കാ”

“എനിക്കു നേസ്സിലായി, അതിനെന്ന് ചെയ്തു”

ഞാൻ നേസ്സുപറയുന്നതു വ്യക്തമാക്കി.

“ഇത് മാടത്തിവരും.”

“ആണ്, ഞാൻ കണ്ടിട്ടോണ്ടു പ്ലാൻ. വൈകുന്നേരം
പറയും കേട്ടോ”

കണ്ടൻ തെക്കോട്ടും ഞാൻവടക്കോട്ടും നടന്നു.

മാടത്തിൽ വെന്ന് തേവിനെ കണ്ടപ്പോൾ എനിക്കു
വളൊരു അത്ഭുതമുണ്ടായു. സ്നേഹം തോന്നി. മറ്റൊന്നുകൊ
ണ്ടുണ്ടു തന്നെ പരീക്ഷണത്തിൽ അവർ വിജയിച്ചിരിക്കു
ന്നു. ഒരു പാവപ്പെട്ട പുലയപ്പെണ്ണാണെങ്കിലും ചാരിത്ര്യം,
അതവൾക്കും നിധിയാണ്. നിലതീരാത്ത തിരി.

പകലോൻ പടിഞ്ഞാറു ആകാശത്തിലിരുന്നു. വളരെ
ജാഗ്രതയോടെയാണ് എല്ലാവരും പണി തുണു്.....

“കോവാലാ, തമ്പ്റാൻ വിളിക്കുന്നു” വേണുവിന്റെ
അടുത്തു് ചെന്നുനിന്നുകൊണ്ടു് കണ്ടൻ അറിയിച്ചു.

ഞാൻ ആദരവർഹിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ കാവൽമാടത്തിലേക്കു ചെന്നു. ഓച്ഛാതിച്ചുനിന്നു.

“കണ്യകാദുഷ്പേ, ഗോപാലൻ നല്ലൊരു പണിക്കാരനാണല്ലോ” വേണു നടത്തുകാരനോടഭിപ്രായമാക്കാഞ്ഞു.

“പിന്നെ—ഒന്നാംതരം പണിക്കാരനും അനുസരണശീലനും...” അയാൾ പിൻതാങ്ങി.

“അനുസരണമുണ്ടെന്നും, എന്നാൽ നമ്മളു നല്ല ആളിനെ തന്നെ വിളിച്ചല്ലോ...”

“പിന്നെ ഇവിടെയുള്ളതിൽ നല്ലതിനെ”

എതിർക്കാനുംമനസ്സിലാക്കില്ല.

“ഗോപാലാ നി ആ പിടികളിൽചെന്നു” ഒരു രണ്ടുപാക്കുറു” സിഗററു” വാങ്ങിക്കൊണ്ടുവാ.... ഇന്നാ ബാക്കി നി യെടുത്തോ”

എന്റെ കയ്യിലേക്കു ഒരു ഒറ്റ നോട്ടു തന്നുകൊണ്ടയാൾ പറഞ്ഞു. ഞാൻ ചിന്താ ക്ഷേപ്തനായില്ല. പണം കയ്യിൽ വാങ്ങി. “പതുക്കെപോയാമതി.” എന്നായിരുന്നില്ലെന്നു.

ഞാൻ നേരെ മേടത്തിലേക്കു നടന്നു. കളിക്കുട്ടന്മാരിൽനിന്നു കൈനേരം എന്താണെന്നോചിന്തിച്ചു” അവിടെയിരുന്നു. അപ്പോഴേക്കും മൈലനും, കഞ്ഞനും കട്ടനുംകൂടി അങ്ങോട്ടുവന്നു. ഒത്തിരി കാര്യങ്ങൾ ഞങ്ങൾ ചർച്ചചെയ്തു.

“നിങ്ങളിവിടെ കാണണം മേ—” ഞാൻ അവസാനം നിരക്കനമെടുത്തു. അവരെല്ലാം സമ്മതംകൂട്ടി. കളിക്കുട്ടിത്തന്നു” ഞങ്ങൾ മാങ്ങമുളിലേക്കു നടന്നു.

പകലോർ പടിഞ്ഞാറ് പള്ളിക്കാണ്. നല്ലയി
തട്ടാണ് ചുറ്റുപാടും. പുഴത്തിനുള്ളിൽ ഒരു ടോർച്ചിന്റെ
പ്രകാശം നീണ്ടു വരുന്നതു ഞാൻ കണ്ടു. ഞാൻ വേഗം
മാടത്തിൽനിന്നും പുറത്തിറങ്ങി, തൊട്ടടുത്തുള്ള ഇല്ലിപ്പട്ടിൽ
ശാന്തം അടക്കിയിരുന്നു. പ്രകാശമേറിയവനും. വേദനയും
കുഞ്ചുക്കുറുപ്പുതന്നെ.

“അവളു് വല്ലാത്ത പെണ്ണാ, അല്ലേ കുഞ്ചുക്കുറുപ്പു്?”
വേണങ്ങിപ്പോയതാണതു്.

വെട്ടുത്ത നിറംകൂടെ ആയിരുന്നെങ്കിൽ നമ്മുടെ പ്രേമ
ക്കണ്ണുകൂടെ തൊഴുതിട്ടു മാറിനിൽക്കുമായിരുന്നുല്ലോ?” തട
ത്തുകാരൻ “യെസ്” പറഞ്ഞു.

“ആ പെഴച്ചവൾ ചത്തില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ”. “ഏകി
ലൊരു പ്രയാസമായില്ലാർന്നു.”

“ആദ്യ കുറുപ്പിവിടെനിന്നോ. ആ കാലമാണ് എന്താ
വന്നാൽ ഒരു തടഞ്ഞുനിർത്തണം”

“എന്നാ കുഞ്ഞിനു പേടിയാണോ?”

“ഹോ, പേടി. ആ കൂറയേയോ?”

“പിന്നെ ഞാൻ ചുമ്മാ പറഞ്ഞതല്ലോ.

ആ ശാശം, തടത്തുകാരൻ എന്റെ തൊട്ടടുത്തായിന്നു.
വേണ മാടത്തെ ലക്ഷ്യമാക്കി നിർത്തി...

“തേവി. . . അയാൾ വിളിക്കുന്നതു ഞാൻ കേട്ടു, കൊട്ട
സ്ഥിതിക്കൊണ്ടുമാസദാഹത്താൽ അയാളുടെ കാരകാധമനിയും
പിടയുകയാണ്”.

ഈ ഇല്ലിപ്പട്ടിൽനിന്നും രക്ഷപ്പെട്ടു് ഏതു വിധേനയും
മാടത്തിന്റെയടുത്തു ചെല്ലുവാൻ ഞാൻ പല വഴികളുമാ
ലോചിച്ചു. അവസാനം എന്തിക്കു മാർഗ്ഗം കിട്ടി...

ഞാൻ സാവധാനം രണ്ടു ചെറിയ മുളകമ്പുകളെ
ഉത്ത. അയാളുടെ ദേഹത്തു കണ്ടുളളിളകിച്ചിടിച്ചിട്ടു....
...പാലം വെരണ്ടോടി. ഞാൻ വേഗം താങ്ങിന്റെയടുത്തു
ചെന്നുനില്പായി.

വേണമെന്നു കണ്ടു, അയാൾ ഓർച്ച കൂടിയിട്ടായിൽ
പിടിച്ചു ചുറ്റും പ്രകാശിച്ചിട്ടു.അയാൾ തെറിയെ
കണ്ടു. 'തേവി' അയാൾ ഉട്ടിയിട്ടിട്ടു. അവൾ ചെടിയിലുൾപ്പെട്ടു
കണ്ടുപോലെ ചാടി എഴുന്നേറ്റു. "തേവി. ഇന്നാ" അയാൾ
പാങ്ങിന്റെ നോട്ടെടുത്തു ചാടിയിട്ടു.

"തേവി" ന്റെ കരിയറുക പോ അതും നോട്ടു" അവൾ
മുന്നറിയിപ്പുകൊടുത്തു.

"കൊച്ചു കള്ളി നിറയുന്നതെന്തെന്നോ" അയാൾ അവ
ളെ കണ്ടു പിടിച്ചു. അവൾ ശബ്ദമുണ്ടാക്കി. ചെടിയിലുൾപ്പെട്ടു
ചാടിയിട്ടുനിന്നു.....

"ആരായ്, തേവിയിടാത്തി" അയാൾ ചോദിച്ചു.
"തേവി" അയാൾ ശബ്ദിച്ചു. അമ്പിളിക്കാല കെട്ടിത്തു
വന്നു. അപ്പോഴുതോൾ അവളെ ബലമായി പിടിച്ചിരിക്കു
യാണ്. വൃദ്ധനാണെങ്കിലും അയാളുടെ രക്തം കൂടിയിട്ടു.
ആ അമ്പുകളും പിടിച്ചു. ചുരുട്ടിയ മുപ്പിയുമായി അയാൾ
വേണവിനോടടുത്തു. ഒരു ദൃഷ്ടിന്റെ ഹൃദയം നിറയെ കരഞ്ഞു
അയാളുടെ ഇഷ്ടിച്ച ദേഹത്തു പൊങ്ങി.....

"കോപാലാ" അയാൾ ഉറക്കെ വിളിച്ചു. ഞാൻ
കാണിയടുത്തു.

"കോപാലാ" തേവിയും നിന്നും ചോദിക്കുക
ചുറ്റിൽ പിടിച്ചു.

“അവനെ ഞാൻ പട്ടണത്തിൽ വിട്ടുടി” വിജയ സ്വരത്തിൽ വേണം പറഞ്ഞു.

“ഇല്ലല്ലോ അവനെക്കും പോയിട്ടില്ല” ഞാനൊഴുക്കുവെന്ന് നേരെ ചുറ്റിയ മുഴുനീളമായി പറഞ്ഞു ചെന്നു. ഒരു മൽപിടുത്തംതന്നെ നന്നെ. തേവി അവിടെക്കിടന്ന ഒരു പാറയെപ്പറ്റു അയാളുടെ നെറ്റിക്കൊരുടി കൊടുത്തു. കൈതം പാഞ്ഞൊഴുകി.

അവനെല്ലാമെത്തി. ഒരു ബഹളം തന്നെ നന്നെ. ആ പണിയെടുത്തു തഴമ്പിച്ച കൈകളെല്ലാം വെക്കുക.

“കൊല്ലല്ലേ കോപാലൻ ചേട്ടാ” തേവി യാചിച്ചു.
“ശരി പൊയ്ക്കാ” ഞങ്ങളുണ്ടായില്ല.

“ഇപ്പോൾ?” ഞാനൊക്കെചോദിച്ചു. അയാളോടി ജീവനുംകൊണ്ടു. അങ്ങകലെ കൊൽ കൊടുത്തു കണ്ടു. കണ്ടുകൊണ്ടു. തെന്നിയും തെറിയും അയാൾ കൊടുത്തു കണ്ടു എല്ലാവരും ഉററുററു ചിരിച്ചു....

“അപ്പൻ” തേവിക്കൊണ്ടു.

പാലം വൃദ്ധൻ അവശനിലയിലായിരിക്കുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ മുൻകൈകൾ ചെട്ടിക്കൊണ്ടിൽ ഇങ്ങനെ വരില്ലായിരുന്നു. എങ്ങനെയെന്നു തോന്നി....

തേവി പാട്ടവിളക്കുകൊളുത്തി വേണംവിന്റെ നെറ്റിത്തടത്തിൽനിന്നും ചിതറിയ രക്തത്തുള്ളികൾ അവയുടെ ഹോത്തവിടവിടെ പാറിയിരുന്നതവൾ കണ്ടു.

നിങ്ങള ഒരു മണിയുണ്ടുണ്ടി കഴിഞ്ഞു.

പഴയിലൂടെ ബോട്ട് അതിവേഗത്തിൽ പറഞ്ഞുപോകുന്നതുകണ്ടു. പതിവുപോലെ ഉള്ളിലെ ദിവലിനും പ്രകാശിച്ചിട്ടില്ല. ഏതാവും വേഗതയിലാണുനീങ്ങുന്നത്.....

അല്ലം കൂടിക്കഴിഞ്ഞു. കാടിക്കിട്ടച്ചു കഞ്ഞനെത്തി.
എല്ലാവരും അന്ത്യതരേരട്ടുകൂടി അവനെ നോക്കി.

“കഞ്ഞാ എന്താ” ഞാൻ ചോദിച്ചു.

“സങ്കടിയല്ലാം കഴഞ്ഞു”. തമ്പുരാൻ പട്ടാളത്തെ
വിളിക്കാൻ പോയിരിക്കട്ടാ.

“ഉം?” അന്തഃസന്ധിച്ചു.

“തെല്ല മുഴുവൻ ഇന്നതന്നെ കൊണ്ടുപോകും”

എല്ലാവരും സ്തംഭിച്ചുപോയി. ആ പ്രദേശത്തുള്ള
എല്ലാ ആളുകളുടേയും ആനയും വൃതകളും ആ നെല്ലാണു്.
ആകാം കൂലികൊടുക്കാതെ തമ്പുറാനതു് കൊണ്ടുപോയാൽ
ആ പ്രദേശം മുഴുവനും ദാരിദ്ര്യത്തിലമന്നുപോകും. എല്ലാ
കുടുംബങ്ങളും പട്ടിണിയാകും... എന്തൊരു ദുർഘട ഭാവി.
ഒരു പെണ്ണു വയത്തിവച്ചു കഴപ്പും! പക്ഷെ ഒരു സമൂഹ
ത്തിന്റെ മാന്യത അവിടെ പരിരക്ഷിച്ചു.

“നോപാലാ യിനിമെന്നാ”

എല്ലാവരും ചോദിച്ചു.

“കളത്തിലാറാണുള്ളതു്” ഞാൻ ചോദിച്ചു.

“നടത്തക്കാരൻ” കഞ്ഞൻപറഞ്ഞു.

“ശരി നിങ്ങളൊന്നൊക്കെ കൂറു്. എല്ലാവരെയും
വരട്ടെ” ഞാനഭ്യർത്ഥിച്ചു.

അവർ കൂറി. പല ഗൃഹങ്ങൾ. ഒട്ടനവേലം തടിച്ചു
കൂടി, എല്ലാവരേയും വിവരം ധരിപ്പിച്ചു.

പാടക്കളത്തിലേക്കു മാർച്ചുചെയ്യുന്ന പടയാളികളെ
പ്പോലെ ഞങ്ങളും നിന്നി. ഒരോത്തന്നും തണുക്കുവകാശ
പ്പെട്ടിടത്തോളം കുറുകൾ എടുത്തു. നടക്കക്കാരൻ അതുവരെ
ഒന്നു മയങ്ങുകയായിരുന്ന. അയാൾ ചാടിയെഴുന്നേറ്റു.

“കറക്കറയെടുക്കരുത്” ഒരു ചക്രവർത്തിയുടെ ഗാഢി
ര്യത്തോടെ അയാൾ ആജ്ഞാപിച്ചു.

“താ കണ്ടോ?” എന്ന മന്ത്രിയുടെ മന്ത്രിച്ചുകൊണ്ടു്
എല്ലാവരും അറിവാൻ തുടങ്ങി. പാവാ ചുളിപ്പോയി.

‘കാക്കോ’ ഞാൻ പറഞ്ഞു.

“ഉം പോ തമ്പരാ” പരിഹാസ്യമായി എല്ലാവരും
ആവശ്യിച്ചു. അയാൾ നട്ട വരമ്പുവഴി ഓടി. പുഴയുടെ
തീരത്തു ചെന്നിരുന്നപ്പോൾ. സ്വന്തം ഒരു ചട്ടമ്പിരതപ്പോലെ
ദിർഘകായനും, ധീരനായ കട്ടൻ എല്ലാവരെയും ഒരു
ചിരിപ്പിക്കുവാൻ വേണ്ടി ഓടി കണ്ണുകൾപ്പിൻ അടു
ത്തു. പെർസിർകാക്കായ നടത്തുന്നതും ആട്ടിൻ
കുഞ്ഞിനെ എടുക്കുന്നപോലെ അവൻ എടുത്തു തോളിലേ
ക്കെറിഞ്ഞു..... അയാൾ ഒരു തരത്തിൽ കറുക്കയെത്തി തൂനി
ക്കൂടിയിരുന്നു. എല്ലാവരും ഉരറി ഉരറി ചിരിച്ചു.

അവസാനം കറയുമായി കളത്തിൽനിന്നും പുറത്തിറ
ങ്ങിയ മല്ലൻ അവിടെ തൂക്കിയിട്ടിരുന്ന റാത്തൽ വിളക്കെ
ടുത്തു് ആറ്റിലിറങ്ങി. രണ്ടു കൈ കറയുമായി ഞാനും
തേവിയും പടിഞ്ഞാറോട്ടു നടന്നു.....

ഏതു ദീർഘ പ്രയാണത്തിനും ശേഷം ഇറുലില്ലത്ത
പോലീസുകൾ ഒരു പക്ഷെ ഈ പാവങ്ങളുടെ ശുഭകൾക്കു
കീഴെപ്പുറപ്പെട്ടു വരാം. തേർവാട്ടുതടത്തിലേക്കും വരാം.....
പാവപ്പെട്ട പുലയപ്പെട്ടുണ്ടാകുമല്ലോ മാനസംകൊള്ളത്തു്
വാൻ മുതിർന്നവരാം. പണത്തിന്റെ പരിധിക്കുള്ളിൽ
നടക്കുന്ന പരിതലാട്ടങ്ങൾ എത്രകണ്ടു ചെയ്തിട്ടും നിറ
ഞ്ഞു്..... എല്ലാവരും വല്ലാതെ ഭയന്നായിരിക്കണം ഇരിക്കു
ന്നതു്.... എന്റെ ഉള്ളു കിട്ടുകയാവാം.

രാത്രിയുടെ അന്ധാര്യത്വം ആരംഭിച്ചപ്പോഴേക്കും രണ്ടു ബോട്ടുകൾ കിഴക്കോട്ടു പറയുന്നതു കണ്ടു. ഏതെങ്കിലും ഉള്ളിൽ സ്വന്തം ഉത്സവമാണു്.....

ഞാൻ കിഴക്കോട്ടു നോക്കിത്തന്നെമിതുന്നു..... ഓരോ മണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞപ്പോഴേക്കും ബോട്ടുകൾ കടന്നിപ്പോയി.... ഏതെങ്കിലും ഉള്ളിൽ പാൽ തെളിച്ചു വീശി. ഞാൻ ദീർഘകാലം നോക്കി നിൽക്കുകയും ചെയ്തു.

അങ്ങനെയൊരു രാത്രിയിലായിരുന്നു ഇനിയും അധികം മണിക്കൂറുകളില്ല..... അതൊന്നു മൗനം.

ഒൻപതു

പ്രഭാതകാതപ്പൊൾ പടന്നിങ്ങിയ പോർക്കുളംപോലെ ചറുപാളുകൾ അനുഭവപ്പെട്ടു.

എല്ലാവർക്കും ആനന്ദിക്കുവാൻ ഏറെയുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും ഒരു പൊട്ടിച്ചിരിപോലും കേട്ടില്ല. എല്ലാ മുഖങ്ങളും വാടിയിരിക്കുന്നു. എന്റെ ഏതും അഗ്നിപർവ്വതംപോലെ ഏരിയുവാൻ തുടങ്ങി. അങ്ങു ചക്രവാതസീമവരെ മാതറാലിക്കാളുളന്ന രീതിയിൽ തേവി പൊട്ടിക്കരഞ്ഞു.

ചോതിയപ്പൻ മരിച്ചുപോയി.

കഴിഞ്ഞ രാത്രിയുടെ അന്ത്യമാകുന്നതിന്റെ അവസാന ഘട്ടത്തിൽ തന്റെ മകനോടും ഭാര്യയോടുംകൂടെ ഭൂപ്രതം ലോകത്തോടു യാത്രപറഞ്ഞു പിരിഞ്ഞു. ആ പ്രദേശത്തുള്ള പക്ഷികൾപോലും മൗനമവലംബിച്ചു.

ഞാൻ വളരെതേരം സ്തംഭിച്ചിരുന്നുപോയി. എന്റെ ധമനികളെല്ലാം തളർന്നു

വേണം: ആ ദൃഷ്ടനോടെതിക്കു തിരിച്ചു പകയാണുണ്ടായത്".....ഹോ! എതിക്കു ചിന്തിക്കുവാൻകൂടി വയ്യ.

ഞാൻ വിദ്യുച്ഛൂനം മി വേണിക്കുന്ന ഏതെന്നാകെ മടക്കിനടുത്തുള്ള മാവിൻ ചുവട്ടിൽ ഇരുന്നു, പലതും എന്ന് വന്നാശ്ചര്യപ്പെട്ടിട്ടു....

ക്ലേശിക്കുകയാണ്. പാമാർത്ഥത്തിൽ എനിക്കവരുടെ ആചാരരീതിയൊന്നും വ്യക്തമായിട്ടറിഞ്ഞുകൂടാ....

ചില കർമ്മങ്ങളെല്ലാമവിടെ തടസ്സം.... ചില ശബ്ദങ്ങൾ. എരിക്കാത്തതും പിടിയും കിട്ടിയില്ല. ഒരു പത്തു മണി തോടടുത്തപ്പോൾ എല്ലാവരും കൂടി ഭവം മറവുചെയ്യാൻ കാര്യകലെയുള്ള 'പട്ടട'യിലേക്കു വിശാപയാത്രയായിക്കിട്ടി.

വേദനയുറുന്ന ആ സ്മരണപോലും എനിക്കു മർദ്ദകമായി തോന്നുന്നു. ആ ദിവസം കടന്നുപോയി.

അങ്ങനെ കുറെ ദിവസങ്ങൾ കൂടി ആകും വേണ്ടി കാത്തിരിക്കാകരുതെന്നു. വേദനയുടെ കിഴിക്കെട്ടിൽനിന്നു താപഭാരം ചോർന്നൊഴുകിത്തുടങ്ങി..... പക്ഷെ....

പെട്ടെന്നുള്ള മൂപ്പന്റെ മരണം തേവിയെ തിരാട്ടുപെത്തിലാക്കി. അവൾ ഓഞ്ഞൊത്തു കരഞ്ഞു. "കോപാലാ തേവിയെ നോക്കണം" എന്ന് അന്ത്യസമയത്തു മൂപ്പൻ പറഞ്ഞ വാക്കുകൾ ഏതൊരു കല്പിച്ചുടമയിൽ തെക്കുകൈവന്നു കാണുന്നതുപോലെ എനിക്കു തോന്നി.

ഇന്നലെ സന്ധ്യ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ തേവി തലവേദനയാണെന്നും പറഞ്ഞു കിടന്നതാണ്. ഇന്നു പ്രഭാതമായപ്പോൾ ഭക്തിയായ പനിയുമാരംഭിച്ചു. വിവരമറിഞ്ഞു ട്രെയിനും പെർ തേവിയെ കാണുവാൻ വന്നു.

"അടുത്തെന്നാം വൈദ്യന്മാരുടെങ്കിൽ വിളിച്ചുകൊണ്ടുവരി" കണ്ടതോടു ഞാൻ പറഞ്ഞു.

"അവടമ്മീ, കോപാലനം തിങ്ങിനെ പതിവന്നു

കിട്ടിപ്പോയി" രഹസ്യമായി കണക്കുകൾ അത് ചികിത്സയ്ക്കായി ഏതൊരു പരഞ്ഞു. ഞാനെന്ന് തെളിയിച്ചു.

കുറച്ചുകഴിഞ്ഞു" കണക്കുകൾ ഒരു നാട്ടുവൈദ്യനുമായി കൂടെ തിരിച്ചു വന്നു. അവർക്ക് കൂടിയിരുന്നവരെല്ലാം കോടിയെ പരിശോധിക്കുവാൻ വൈദ്യൻ വഴിമാറിക്കൊടുത്തു.

വൈദ്യൻ ആദ്യം നാടുകിട്ടിയ പരിശോധിച്ചു. പിന്നീട് വയറൊന്നു കൊട്ടിനോക്കി. അന്നത്തെ പോളിയൂരിയെ കണ്ടു കണ്ടുകൊണ്ടു പരിശോധിച്ചു. അയാളുടെ വായിൽനിന്നും എന്തെങ്കിലുമൊന്നു പുറത്തുവന്നുവെന്ന് എല്ലാവരും കണ്ടു നിന്നു.

"അടുക്കിക്കൊണ്ടു"

അയാൾ പരിശോധന കഴിഞ്ഞു പറഞ്ഞു.

"ഞങ്ങൾ അത് പറയുന്നതുപോലെ ചെയ്യാം" ഞാൻ വിനയപൂർവ്വമായിട്ട്.

"പേടികൊണ്ടുണ്ടായതാണ്" വൈദ്യൻ കാരണവും കണ്ടുപിടിച്ചു.

"ഏതായാലും കൊള്ള എന്റെ കൂടെ അയയ്ക്കൂ. ഞാൻ മേൽ കൊടുത്തുപിടാം" എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു വൈദ്യൻ പുറത്തുപോയി.

ഞാൻ വേഗം രണ്ടു രൂപയെടുത്തു കണക്കുകൾ കയ്യിൽ കൊടുത്തുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു: "നിന്നുടി പോ. അവർക്ക് ചെയ്തിട്ട് വൈദ്യൻ കൊടുത്തു"

കണക്കുകൾ എന്റെ സൂക്ഷ്മവും കഴുകിയെടുത്തുകൊണ്ടു വൈദ്യന്റെ പിന്നാലെ നടന്നു.

കുറച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ മാട്രണിക്, ഞാനും രോഗിയും മാത്രമായിത്തീർന്നു. ഞാനവളുടെ അടുത്തു ചെന്നിരുന്നു. ആ പ്രയത്ന മിഴികൾ ഏതൊക്കെ ദൈവിയതയുടെ നോക്കി

കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. എന്റെ ആശാവിൽ സൂചിമുതുകൾ
കൊടുവിക്കുന്നതുപോലുള്ള അനുഭവം.

“തേവി” ഞാൻ സ്വരംതാഴ്ന്നു അവളെ വിളിച്ചു.

“ഉം” അവളെന്നു മുട്ടി. അതൊരു വിങ്ങിപ്പൊട്ടലാ
യിരുന്നു. വേദനയുടെ വിങ്ങിപ്പൊട്ടൽ!

“രാഹിക്കുന്നുണ്ടോ?” ഞാനാരാഞ്ഞു.

“യില്ല....വൈദ്യനെത്തു പറഞ്ഞു” അവൾ തിരക്കി.

“ഉക്കെ കുറയുതന്നു”

“യില്ല കൊറയല്ലാ”

“അങ്ങിനെ പറയാതെ. നിശ്ചയമായിട്ടും കറയും”

“തേവിയെ മറക്കുമോ?”

“ഒരിക്കലുമില്ല”

“എന്റെ കൂടെ മരുമോ”

“എങ്ങോട്ടു”

അവൾ പേരിടപ്പും കാണുന്നതുപോലെ എനിക്കു
തോന്നി. തേവി, വേദനയുടെ ഒരു കൂനയാണു്.....അവളുടെ
ശരീരം അന്തഃകീഴ്ന്നു വികൃതമായിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

“തേവി, കണന്നിപ്പാ മരണകൊണ്ടുവന്നു” ഞാൻ
പറഞ്ഞു.

“മൃതിക്കും” അവൾക്കൊരുസാരം.

“തേവിക്കു്. അല്ലാതാക്കാ?”

“എന്നെക്കു മേലേ”

അപ്പോഴേക്കും കണന്നാൻ മരണമായി വന്നുകഴിഞ്ഞു.

“മുറു നേരം ഒരുപൂർണ്ണവീര്യം കൊടുക്കാം പറഞ്ഞു”
മരണകൊണ്ടു നേരെ നീട്ടിക്കൊണ്ടു് കണന്നാൻ പറഞ്ഞു. ഒരു
ചെറിയ ചട്ടിയൽ ഞാൻ ഒരുപൂർണ്ണ മരണ പകർന്നു അവ
ളുടെ നേക്കു നീട്ടി. അവളെത്തൊന്നു ശ്വാസമെടുത്തുളളിയാക്കി.

ഞാനും കണനാ ബാലയുടെ അടുത്തു തന്നെയിരുന്നു. സർവ്വകാർ ഡെറിനു പുറകെ ഒന്നായി വന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. എല്ലാവരെയും മുഖത്തെ ഒരു ഭാഗം കയറിക്കൊണ്ടു നില്ക്കുകയുണ്ടായി. “എന്റെ ഉള്ളു പുറത്തുണ്ടുണ്ടി...കൂനാ നാലു ദിവസങ്ങൾക്കുടി നിങ്ങളി.....

വൈകുന്നേരമായപ്പോൾ രോഗം കുറഞ്ഞു വന്നു. വൈകുന്നേരം വീണ്ടും വിളിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു. ഉടനെ നാലാളായി നിന്നു കൊണ്ടുവന്നു. രണ്ടു ഗുളികയും കൊണ്ടുവന്നു. നിന്നു ചുറ്റും വന്നു നോക്കി. അയൽ സ്വകാര്യമായി കണനാ ഒന്നാ പരയുന്നതു കേട്ടു. അവർ കറോറം അരിച്ചുനിന്നു പോയി.

“വൈകുന്നേരം നാലാളായി” ബാലയുടെ അടുത്തു ചെന്നുനിന്നുകൊണ്ടു് ബാലർ ചോദിച്ചു.

അവർ മുഖത്തെ ഭാഗങ്ങൾ മാറ്റുവാൻ ശ്രമിച്ചു. ഏകദേശം പരയുന്നതു തുടങ്ങിയതുകൊണ്ടും ഒരുക്കംപോലും പുറത്തുവന്നു വന്നില്ല. ആ ചുണ്ടുകൾ അകന്നില്ല..... താഴെ കൾ മാറിയില്ല.

“പാല, കണനാ വൈകുന്നേരം പരയുന്നതു” ബാലവർ നൽകുന്നില്ല.....

അവർ മനസ്സിലാക്കി.

വീണ്ടും ഒന്നാം ചോദ്യംപോലും ഒന്നാം അറിയാൻ ശ്രമിച്ചു. അവർ തന്നെ ബാലർ മാറ്റുന്നതുകൊണ്ടു കയറി പോയി.

നാലാളായിപ്പോൾ രോഗം പൂർണ്ണമായി വന്നു. നിങ്ങളിൽനിന്നു നോക്കിയ ഒരു ദിവസം കൊണ്ടു നിന്നു ചുറ്റും വന്നു.

വളരെ പേർ ഈ ഭാഗം നിന്നുനിൽക്കുകയുണ്ടായി. അവർ തന്നെ നിന്നുനിൽക്കുക.....

രാത്രി ഒരു ഭൂമിയാമ്പിട്ടുണ്ട്.

എല്ലാവരും തളർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. കണ്ണിലെപ്പറ്റിയൊഴി ഉണർപ്പാലെ ബാണിയാണു....

ഒരു നല്ല കഴുതാരംഭിച്ചു. കൊള്ളയായ് ശക്തിയായി പല പ്രാവശ്യം മിന്നി. അങ്ങു കിഴക്കുനിന്നും ചില ശുവലുകൾ കേട്ടു. അങ്ങകലെ പാടത്തു ചിട്ടി കത്തിച്ചു വെട്ടുമായി ചിലർ നിന്നുനന്നു ബാൻ കണ്ടു.....

അവൾ കറുത്തു നോക്കി എഴുന്നെഴുന്ന സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി കൊണ്ടിരുന്നു. എന്തൊരു ധർമ്മികളെല്ലാം തളർന്നുപോലെ എനിക്കു തോന്നി. അവളെക്കൊണ്ട് അരികേക്കു വിളിച്ചു....

"ഒരോ പോളാ..." ഒരു തരത്തിൽ തേവി പറഞ്ഞു. എന്തൊരു തലമുറയായിരുന്നു. ഒരുക്കും പോലും ഉരിയാട്ടു വാൻ വരുമ്പോൾ.

നിമിഷങ്ങൾ മുന്നോട്ടു കൊണ്ടു... ..

"എന്തൊരു ഒരു താ" ഇതൊട്ടൊരു എന്തൊരു നോക്കിക്കൊണ്ടുവെൽ യാചിച്ചു.

എനിക്കു ബോധ്യമായി.

അതെ, അവർക്കു അവസാനത്തെ ആശ്വാസമാണു്. ഒരുമ്മ! അവർക്കു ഇതുവരെക്കൂടുതൽ പ്രതികരകൾ അയവിറക്കിക്കൊണ്ടുള്ള മിന്നിത്തന്നിലെ ഏകദേശം പോലെ അവർ യാചിക്കുന്നു.

മരണമടിക്കുമ്പോൾ കിട്ടാനാകാണ്ടു് അവർ അന്ത്യമായി യാചിക്കുന്നു. ഒരുമ്മ! വിലയിരുത്ത നിശ്ചിതപോലെ അവർക്കു കണ്ടു പരിപാവനമാണു്...

ബാൻ അങ്ങു ചന്ദ്രവാളത്തിലേക്കു നോക്കി. അകലെ നിന്നുകൊണ്ടു് ഒരു പൊൻതാരം 'അതേ' എന്നു വിലക്കുന്നതുപോലെ തോന്നുന്നു. -- ലിസാ.

“ഒ...ത...ത”

അല്പം കൂടി താഴ്ന്ന സ്വരത്തിൽ അവൾ വീണ്ടും പറഞ്ഞു. ഒരു ചുംബനം. അവൾക്കു നന്മയില്ലാത്തതാണ്... ഞാൻ കഴിഞ്ഞു. . . . നീണ്ടനിമിഷങ്ങൾ.—.

അവളുടെ മിഴിയിലൂടെ ജീവനില്ലാത്ത ബാഷ്പം നിറഞ്ഞു നിന്നു. ഏന്റെ ശ്വാസവും നിറഞ്ഞു. ഞാനവളുടെ മുഖത്തോടു മുഖം ചേർത്തു. ഏന്റെ മിഴിയിൽ തണുത്തു നിൽക്കുന്ന വളർത്തു മൃഗങ്ങൾ അവളുടെ കണ്ണുകളിൽ തണുത്തു നിൽക്കുന്നു. അവളുടെ ആശ്വാസം അന്തർവശമായി പരന്നു.

ആ തിരികിടയിൽ അങ്ങനെ. എന്നെന്നേക്കുമായി അന്ത്യമില്ല. ഞാൻ പൊട്ടിക്കരഞ്ഞു. നിറയിലുണർന്നു നിൽക്കുന്നവരെല്ലാം പേക്കിനാവു കണ്ടിട്ടെന്നപോലെ തെളിഞ്ഞു.

ഏതെങ്കിലും ഒരു ദിവസം അങ്ങനെ ചെറുവായ സമയം മാത്രമായിരിക്കും. ഒരു കൂട്ടക്കൊലയിൽ. ചുറ്റും പാടുകളിൽ മാടങ്ങളിൽ നിന്നു പലതും ഓടി എത്തി.

വിശപ്പാൽ ഒരു വെള്ളിനക്ഷത്രം ശ്വേതമായിത്തീർന്നു. ഒരു വായം പാടി ചിറകു നാശം വന്നു. വിധിയുടെ വിധിക്ക് ഒരു കതിർകാണാക്കിളിയെ എയ്തു വിട്ടു.

പരിശുദ്ധമായ തേവിയുടെ ആശ്വാസത്തെ അന്തർവശമായി പലതും പാടിയിരിക്കുന്നു. പൊതുവായിരിക്കണം ഒരു കണ്ണു തിരികാർ പാഞ്ഞുവന്നു ചുറ്റും പാടുകളിൽ ചുംബിച്ചുകൊണ്ടു കടന്നുപോയി. അവളുടെ നിർമ്മലമായ മനസ്സിനെ നിത്യശാന്തി നേതാവായിരിക്കും അങ്ങനെയൊരു അനുഭവം ഗാനവിധിയും ചൊരിയുന്ന രാപ്പാടികൾ. . . .

കിഴക്കു വെള്ളവിരി. ഒരു ചാവക്കുട്ടിയുടെ കയ്യിൽ

ബാളിപ്പുറം ഉത്തർകിട്ടേപ്പുറവിനെ പുകച്ചുതപ്പുകൂട്ടാനിരിക്കുന്നു" ആ രാത്രി കടന്നുപോയി.

നിറഞ്ഞ നയനങ്ങളുമായി ആളുകൾ വന്നുപോയുമിരിക്കുന്നു, ആക്കം ആരോടും ഒന്നും പറയുവാനുമില്ല. ഒരു കട്ടംബം പൂർണ്ണമായും പിളന്നു പോയിരിക്കുന്നു. ഈ രാത്രിയിൽ അപസാനത്തെ മണിനിറവും എരിഞ്ഞുതന്നിരിക്കുന്നു.....

അങ്ങിനെ അപ്പുറം, അക്കയും സഹോദരന്മാരും, പിതാകൾക്കുമാകട്ടെ അവരും അന്തിമവിശ്രമം കൊള്ളുന്ന പട്ടണിൽ അവളുമെത്തി. ചെറിയ ഒരു വന്ദനമായിട്ട്; മൃതവധി കഴിവാതെ അവർക്കിടയിൽ കടന്നു.

ആറാണ്ടുകളായി അടിയന്തരമായി ആരോടൊന്നും ഒരു വർത്തമാനം ഉണ്ടാകാത്തത്. പട്ടികളും പരമ്പരയും സ്വയം സല്ലാപിക്കുന്ന ആരോടൊന്നും ആകാശമില്ലാത്ത ഒരു ശുശ്രൂഷ.

ശതാബ്ദങ്ങളായി ആയിരമായിരം കറുത്ത മനുഷ്യരുടെ എലന്റുകൾ തലയോട്ടുകളും മന്ത്രമവശേഷിച്ച് ബാക്കിയത്രയും രൂപാന്തരം പ്രാപിച്ച ആ പശുക്കളുടെ മൺതരികൾ—അതെ, ആ മൺതരികളോടൊന്നും മനുഷ്യശരീരങ്ങളുടെ മിട്ടു തിരക്കുപോലെ. അവയുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ ഒരു ജട വൃന്ദിതമാക്കപ്പെട്ടു. ആ ശുശ്രൂഷയെക്കുറിച്ചുകൊണ്ടു കരഞ്ഞുവെട്ടി പൊട്ടിക്കരയുവാൻ തുടങ്ങി. ഒരു സ്ത്രീയെന്ന അസ്ഥിമാടംകൂടി അവിടെ സ്ഥലംപിരിച്ചു.

അടുത്തതിന്നു കടുമൊട്ടികളുടെ പൂക്കളെല്ലാം അറുത്തു കളഞ്ഞ് ഞാൻ തേവിയുടെ കഴിമുക്കിൽ അർച്ചനചെയ്തു, എന്റെ അന്തിമോപഹാരമായിട്ട്.

മുക്തയെ ഭേദിച്ച് ഒരായിരം ശോകഗന്ധങ്ങൾ അവിടുത്തെ വായുവിൽ പറന്നുതന്നുപോകെ എനിക്കു തോന്നി. ഒരു കാളരാത്രിപോലെ ആ രാത്രി കടന്നുപോയി.

രാത്രിയിൽ തല്ല മഴയുണ്ടായിരുന്നു. 'കാറ്റും പിറ്റയും, പൂർണ്ണമായി കാറിട്ടില്ല. കിഴക്കൻമഴവെള്ളം കത്തി യൊഴുകി വഴുകയാണ്'. ഞാനാ കാവൽ മഠത്തിൽ ചിന്താ നിരതനായിരുന്നപ്പോൾ കണ്ണനാ, കൂട്ടനും, മൈലമ്പാട്ടുകി അങ്ങോട്ടുവന്നു.

“കണ്ടാ, ഞാൻ പോകുകയാണ്” എന്തും നിറന്നു വേദനയോടെ ഞാൻ പറഞ്ഞു.

“യെന്നാണേലും കോപാലൻ പോണം” എല്ലാവരും ഒരമിച്ച് ചൂർത്തിച്ചു.

ഞാനെന്റെ ചരിത്രമവരെ ധരിപ്പിച്ചു. ലിസായെ നിരക്കിയിരുന്ന ഞാൻ തിരുനന്തനും അറയെ മനസ്സിലാക്കി. രോന്നയുടെ സ്നേഹത്തെക്കുറിച്ചും ഞാനവരോടു സംസാരിച്ചു.

“ഇതൊക്കെയാണ് പരിതഃസ്ഥിതി” അവസാനം ഞാൻ പറഞ്ഞു തിരിച്ചി.

“ഏതാണേലും കൊലാ പിടുന്നപ്പോഴാണ്” അവർ പറഞ്ഞു.

ഞാൻ നില്ക്കുന്നതായിരുന്നു.

അവർ ഏതോ ജോലിക്കായി പടിഞ്ഞാറോട്ടു നടന്നു. ഞാനെഴുന്നേറ്റു. ഓരോ പാദവും ഓരോ ചോദ്യചിന്തയും പോലെ ഞാനെടുത്തുവെച്ചു. “ഇനിയെന്താവേ?” എന്റെ നഖക്കളുലിപ്പിരുന്നതുകൊണ്ട് ഒരങ്ങനെയെ ഏതോ വിളിച്ചു പറയുന്നതുപോലെ തോന്നി...

ഞാനെങ്ങോട്ടാണ് പോകണമെന്നോ എവിടെവരെ പോകണമെന്നോ എന്തിനു നിശ്ചയിച്ചു, ഒരു ലക്ഷ്യവുമില്ലാത്ത മുന്നേറ്റം...

എന്റെ മേന്മയെ താല്പര്യം, കാലുകൾക്കു ഓജസ്വ്യം
എന്റെ ലിംഗവേഷണിച്ചുള്ള ഓർമ്മ എന്നിങ്ങനെ തന്നെപോലെ
തോന്നി.

പുഴക്കരയിൽ നിൽക്കുമ്പോൾ പരിസ്ഥിതിയിൽ ഏതെങ്കിലും
നിലനിൽക്കുന്നു. എന്റെ ഹൃദയം കനത്തതോടെ വിടുകയാണ്.
ഒരു ഇടത്തുവെട്ടിപ്പോയി എന്റെ മുമ്പിൽ നൃത്തം ചവിട്ടുന്നതു
പോലെ എന്നിങ്ങനെ തോന്നി.

അന്ത്യമനുഭവം ഉണ്ടാകുമോ? ലിംഗം—ആ ഒന്നാം
ജീവിതകാലമായിത്തന്നെ എന്തിനും ദുരിതമൊന്നും സഹി
ക്കേണ്ടിവരുകയില്ലായിരുന്നു. ഒരു സൂക്ഷ്മതയുടെ ശ്രീകോ
വിലിലേക്ക് എന്നെ മാടിവിളിച്ചിരുന്നു ഓരോ പക്ഷം
ഒന്നാംവർഷംകൊണ്ട്. അങ്ങനെയൊരു വർഷം! അന്ത്യമനുഭവം
അതിന്റെ അലയൊലികൾ ആത്മസമ്മതം കൈമാടിയതെ
ന്നൊരായിപ്പാത്രമായിട്ട് ഒരുമിപ്പോയൊരു സംസാരസാഹചര്യ
ത്തിലേക്കു തെളിയിക്കുന്ന കണ്ണു വെളിച്ചത്തിലോ ഇറങ്ങിപ്പോ
യിട്ട് എന്റെ ലിംഗം! അതാണ് എന്തിനെന്നോണ്ടി കാണിയിക്ക
യാണ്. പരിശുദ്ധ പ്രേമത്തിന്റെ മണിയിലായിട്ട് ചുറ്റുമു
കിഴിയിക്കുകയുണ്ട് അവർ തിരികെത്തന്നായിരിക്കാം. ആ
വിഷം മങ്ങാതെ കയ്യാളൂ സൂക്ഷിക്കണം.

എന്തു ദൂരം തന്നെയാണു ഓരോ മടക്കുന്നില്ല. എന്റെ
കാലുകൾക്കുമുന്നിലു, ആ വാസതിപ്പോയിട്ട് മങ്ങിയതും
ഒട്ടും എന്നെ ചാരത്തോടെ മാടി വിളിക്കുന്നു.

പക്ഷം കൈമാടിയായിട്ടുണ്ട്, അന്ത്യമനുഭവമായിട്ട്
സിൽ വന്നപ്പോൾ. വെളിപ്പെടുത്താതെ വെളിപ്പെടുത്താതെ
ഒട്ടെന്നതിന്നുളളെങ്കിലും ഒന്നു മുകളിൽ ഒരു കിഴിയിട്ട് അന്ത്യം
വാങ്ങി....

തേയ്യ് ക്ലാസ്സ് കംപാർട്ട്മെന്റാണെങ്കിലും ആളുകൾ ഉധികമില്ല. . . ഭേദമായി ഒരു വൃദ്ധൻ ഇരുന്നാണുണ്ടു്. . . . മറ്റൊരു സ്ത്രീയും ഒരു യുവാവും ഇരിപ്പുണ്ടു്. അവരെക്കൂടെക്കൂടി സംസാരിക്കുന്നുണ്ടു്. . .

ഒരുവശത്തു ഭാരതമെന്നും തീവണ്ടി ഒരു ചുളംവിളി നോക്കുന്നിങ്ങി. സ്വപ്നലോകത്തെത്തന്നപോലെ എങ്കിലും തേയ്യ് അന്തരിച്ചതെ ചുറ്റിക്കിരിക്കുന്നു. . . .

പത്തു

ഒന്നും ചിന്തിക്കാതെയും ഒരു പ്രവൃത്തിയിലും ഭൃഷ്ടതയെയും ചുറ്റുപാടുകളെ കണ്ടുകൊണ്ടു വളരെനേരം ഞാനിരുന്നു. തിരിച്ചങ്ങൽ നിമിഷങ്ങളെ പിന്നിലാക്കുകയാണ്.....

തിവണ്ടി അടുത്ത സ്റ്റേഷനിൽ നിന്നപ്പോൾ ഞാനും മൂലയിൽ ഇരുത്തറങ്ങിയിരുന്ന വൃദ്ധനൊഴികെ എല്ലാവരും അവിടെയിറങ്ങി.

ഈ സ്റ്റേഷനിൽ തിന്നും കുടിയും തന്നെ ഞങ്ങളുടെ കപ്പാട്ടുമെൻറിൽ കയറിയില്ല. ഞായാ വൃദ്ധനെ ആപാദ ചൂഡം ഒരു പാദിലോഡിച്ചു. ഒരു ധനികനാണ് ദേഹം. നല്ല കസറു യേശുതും, ജുബാഷ്ടം. ഒരു ലക്ഷപ്രഭുവിനെ വണ്ണമുള്ള വേഷവിധാനമാണ്. ഒരു ബാഗും വടിയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമീപത്തുണ്ട്..... ഇങ്ങനെയുള്ളവർ മൂന്നാംക്ലാസിൽ യാത്രചെയ്യുന്നതിന്റെ ഭാവിതും എനിക്കു തെസ്സിലായില്ല.

വളരെ ദൂരം നടന്നതിനാലും, വയറു വിശന്നു തുങ്ങി യതിനാലും ഞാൻ ആ സിറ്റിൽ കിടന്നു. എങ്കിലും ഉറങ്ങു വരുന്നതിന്നു സാധിച്ചില്ല.....

തീവണ്ടി മാരകയോടെ ഒരു ചതുപ്പു നിലത്തിലേക്കു നില്ക്കുകയാണ്. പെട്ടെന്നുതാൻ വണ്ടിയിലേക്കു ചാടിക്കയറി, ഞാൻ കല്ലു പകുതി അടച്ചു കിടന്നു. ചാടിയിരിക്കുമ്പോൾ അയാളുടെ മടിയിൽ നിന്ന ഒരു മുട്ടയോടെ കരാരി തൊരിച്ചു വണ്ടിക്കകത്തുനിന്നു. ഞാൻ ചുളിപ്പോമ്പി. കിന്നിതിളങ്ങുന്ന കരാരി!

ഞാൻ ഇറക്കമഴിഞ്ഞു കിടന്നു. അയാൾ വൃക്കയൊന്നു നോക്കി. മൂലയിൽ സുഖനിദ്രയിലുണ്ടാകുന്ന വൃദ്ധനെ കണ്ടപ്പോൾ അയാളൊന്നു ഇരുത്തിച്ചിരിച്ചു. ഒരു പിശാചിന്റെ ഗർജ്ജനം പോലെയാണെന്നിരിക്കു തോന്നിയത്. ദീകരപരാക്രമികളായ അയ്യരോടെക്കൂടി ഞാൻ വായിച്ചിട്ടുണ്ട്. പട്ടാളകൾ കൊള്ള നടുത്തുണ കൊള്ളക്കാരെക്കുറിച്ചു കേട്ടിട്ടുണ്ട്. തെല്ലും അലംഭാവമില്ലാതെ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചുകൊണ്ടു് ദ്രോഹിയെപ്പോലെ മനുഷ്യരക്കെത്ത പുഴവെള്ളം കണക്കു് കയ്യിൽ കോരി മേപ്പോട്ടെറിഞ്ഞുല്ലസി എന്ന നിശാചരരെപ്പോലെ മുത്തളി പറഞ്ഞു ഞാൻ മറുസ്സിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഒരായിരം തീന്മാന്യകൾ എനിക്കെതിരെ പൊങ്ങുവരുന്നതുപോലെതോന്നി.....

അയാൾ എന്നെ ശ്രീകൂറിച്ചില്ല. ഞാനൊരു പാവപ്പെട്ട വനാഭനെന്നാക്കും ഒരു നോട്ടത്തിൽ തോന്നും.

ആ വൃദ്ധൻ സാവധാനം സുഖനിദ്രയിലുണർന്നിരിക്കുന്ന വൃദ്ധനെ സമീപിച്ചു് അയാൾ സൂപ്പുസ്വപ്നമായി മടിയിൽ അരുത്തിച്ചിടിച്ചിരുന്ന ബാഗ് പിടിച്ചു പാറിക്കവാൻ ശ്രമിച്ചു. വൃദ്ധൻ ചാടി ഏഴുനോക്കു. ആ കൊള്ളക്കാരൻ വൃദ്ധനെ കരാരി കാണിച്ചുകൊണ്ടു് ഗർജ്ജിച്ചു. “ജീവയിൽ കൊതിയുണ്ടെങ്കിൽ ബാഗ് തെ.” ഇല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ ഇലകളെയും തന്നെ. ഉം?”

വൃദ്ധൻ ഭിരിപ്പുണ്ട് നട്ടംതിരിഞ്ഞു. കടിച്ചു കീറുവാൻ പാഞ്ഞുടക്കുന്ന ദുഷ്ടവൃദ്ധനത്തപ്പോലെ ആ കൊള്ളക്കാരൻ വൃദ്ധനെതിരെ ഓരോ പദവുമെടുത്തുവെച്ചു. എങ്ങനെയെന്നിയത്തമോടെ തെരുക്കളെ അയാൾ നോക്കുന്നു.

പരമാർത്ഥത്തിൽ എന്നിൽ കടന്നുളളിയ ഭിരിയൊക്കെ അസ്തമിച്ചുതുറോലെ എന്നിരിക്കേ തോന്നി. എന്റെ പുതപ്പടം അലയുയർത്തി. നിസ്സഹായനായ ഒരു വൃദ്ധനെ ദുഃഖിതമായി വധിക്കുവാൻ ഈ കൊള്ളക്കാരൻ തുടങ്ങുന്നത് ശേഷിയും, ശേഷിച്ചുയുളള ഒരു ചെറുപ്പക്കാരൻ എങ്ങിനെ നിശ്ശബ്ദനായി കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കും.....

“ഉ.... പേഴ്സെട്ടുക...”

അയാൾ വിചിത്രമായി. വൃദ്ധൻ മടികാണിച്ചു. അയാൾ ഈ മനുഷ്യജീവിത കേവലം ദുഃഖത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം കുൽപ്പിക്കുന്ന ആ രാക്ഷസൻ കാറ്റി വൃദ്ധന്റെ തെങ്ങിനേരെ നീട്ടി.

ഞാൻ ചാടി എഴുന്നീറ്റു. പിറകിലൂടെ ചെന്നു് അയ്യപ്പന്റെ കാൽ ഏറിയ കയ്യിൽ കടന്നു പിടിച്ചു. അയാൾ ഞെട്ടിത്തരിഞ്ഞു.....

ഒരു സംഭവമുണ്ടാ....അയാളുടെ കയ്യിൽ നിന്നും ഞാനെക്കാരകാരുടം താഴെ ഇടുവിച്ചു. വിചിത്രം അതെടുക്കുവാൻ ഞങ്ങൾ മൽപ്പിടുത്തം നടത്തി....

വാർഷികത്തെ പ്രാപിച്ചു് ആശാശ്വം ക്ഷയിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു കിട്ടും വൃദ്ധൻ ധൈര്യം വന്നു. അയാൾ കയ്യിലിരുന്ന് വടികൊണ്ടു കൊള്ളക്കാരന്റെ തലയിൽ പലപ്രാവശ്യം ശക്തിയായിടിച്ചു. എങ്ങിനെ എന്നറിഞ്ഞിട്ടു എന്റെ പ്രതിരോധിയുടെ മീൻ പാഞ്ഞുപോയി. മന്ത്രവാദമാണെന്നെന്നിക്കാഴ്ച തോന്നിയെങ്കിലും അതു കേവലം കൃത്രിമ

മിശ്ര മാത്രമാണെന്നതിൽ തർക്കമില്ലായി. ഇങ്ങനെയൊരു വെച്ചുകൂടിയും തെറ്റിച്ചു താഴെവിടുന്നു. മായാമന്ത്രങ്ങൾ എന്തെങ്കിലും സ്വയം പ്രകാശമായി.

വയസ്സന്റെ വടികൊണ്ട് കറാരി തീവണ്ടിപ്പാളത്തിൽ തിടയിലേക്കു തെറ്റിച്ചുപോയി. ഏതൊരു കെട്ടിടം കെട്ടിടം വെട്ടാൻ അയാളാവട്ടെ ശ്രമിച്ചു. അവനെ വിട്ടു. “ഇതൊരു സ്വയം പ്രകാശമാണ് പോലീസിലേക്കുപിടിക്കാം” വൃദ്ധൻ സന്തോഷത്തോടെ വിളിച്ചുവിട്ടു.

അയാൾ ബാഗ് ഇറക്കി ഒരു പത്രമെടുത്തു നോക്കുന്നതുണ്ടായിരുന്നു.

“എന്താണ് ഇവൻതന്നെ വിളിക്കുന്നത്. ഇവനെ പിടിച്ചുകൊടുത്താൽ 2000 രൂപ കിട്ടും. വിടല്ലേ” അയാൾ വിളിക്കുന്ന ഒരു കെട്ടിടം. കൊള്ളക്കാരൻ കരണവെച്ചാലും കാണിക്കുകയാണ്, ഒന്നു കെട്ടിടം. ഏതൊരു മോശത്തു പല പ്രാവശ്യം അയാളുടെ കയ്യിൽ കൈകൾ പെട്ടമാറി.

നിങ്ങളുടെ നിമിഷങ്ങൾ കടന്നു പോയി.

അപകടത്തിന്റെ പല ഭാഗങ്ങളും തന്നെ ചെയ്തുകൊണ്ട് അവൻ കെട്ടിടം തെളിയിക്കുകയും, ഞാൻ താഴെ പോകാതെയും കൈ തിന്നിടുകൾ കൂടി ഞാൻ പിന്നിലാക്കി.....

തിവണ്ടി ഫ്ലാഗ്മോമിയാട്ടു ചോർ നിന്നു. ഞങ്ങളിലേപ്പോഴും മർദ്ദിതങ്ങളിലാണ്. വയസ്സൻ പത്രവും തിവണ്ടിയിട്ടിട്ടു ഇറങ്ങി വരുന്നതുകൊണ്ട്..... കരൻ അധികമാളുകൾ ഞങ്ങളുടെ കൂടെയുണ്ടാകും തടിച്ചുകൂടി.....വില തിരയുന്ന നിമിഷങ്ങൾ!.....

“എല്ലാവരും മാറിയില്ല” ഒരു പക്ഷപക്ഷം ശബ്ദം കേട്ടു ജനകൂട്ടം ഇരുപാടും മാറിനിന്നു. ഒരു ഇൻസ്പെക്ടറും നാലു

പോലീസുകാരും മുറിക്കുള്ളിലാട്ടു കടന്നുവന്നു. ചുക്കൻ കണ്ണുകളോടെ. “മൊട്ടത്തല” വയസ്സൻ പറഞ്ഞു.

അവർ കൊള്ളക്കാരനെ കടന്നു പിടിച്ചു.....അവനെ പോലീസുകാർ വിലങ്ങു വച്ചു.

“ഇവൻതന്നെ വിക്രമൻ” ഇൻസ്പെക്ടർ അറിയിച്ചു. ‘ക്രിസ്റ്റർ ശങ്കരൻ നായർ’ നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും 2000 രൂപക്കും അഞ്ഞളുപോലുള്ള ക്രൈഡാരികളുടെ അനുമതിയോടെ അർഹരായിരിക്കുന്നു.” ഏന്റെ നേരെതിരിഞ്ഞു ഹസ്സുദാതം ചെല്ലുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം തുടർന്നു “സുഹൃത്തേ താങ്കൾ ഞങ്ങളുടെ മുതുകുണ്ടായ പ്രശംസയ്ക്കു തികച്ചും പാത്രവാഗ്ദാനം. ഞങ്ങളെപ്പോലെ ഏതുപേർ രാവു പകലും ഇവനെ പിടിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നറിയാമോ?”

“നിങ്ങളുടേ പേർ”

“രാജു” അന്ന് വിനയപൂർണ്ണരും അറിയിച്ചു.

ഇൻസ്പെക്ടർ നാലുചുറ്റും തോക്കു വെച്ചുനിന്നും മുടിയുമെടുത്തു് അദ്ദേഹം പോലീസുകാരെ ഏല്പിച്ചുകൊണ്ടു് പറഞ്ഞു ഇതു് തെളിവുകളാണു് സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളു.

വീണ്ടും പുനരന്വേഷണയോഗം പാഞ്ഞിട്ടു് അവർ വിക്രമനെയും കൊണ്ടുപോയി. എല്ലാം ദിവസപ്പണങ്ങൾ പോലെ എനിക്കു തോന്നി. ഈ ഇരുപതാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ഇതുപോലുള്ളവർ നേർപാഴ് നടത്തുന്നു എന്നതിന്നു വിശ്വസിക്കുവാൻ പേരും സാധ്യമല്ല.

കൃത്യത്തെ നിറഞ്ഞ മുഖഃശാസ്ത്രമുടൻ അദ്ദേഹം—കിഴവൻ, മുതലാളി—എന്നതെന്നു നോക്കിക്കൊണ്ടു വളരെനേരം നിരന്വേനമായിരുന്നു...

“വല്ലഭം പറിയോ രാജ്യ” ഒരു വിനാവിന്റെ വാസവ്യത്തോടെ അയാൾ ചോദിച്ചു.

അതൊന്നു ചിരിച്ചു.

“ഹോ, അതെന്തു കടമപ്പട്ടിരിക്കുന്നു. തിരിച്ചായിരിക്കുന്നതിൽ അപരന്റെ ജീവനപകത്തിലാക്കുമായിരുന്നു. എന്റെ സർപ്പം ഈ ബാഗിലുണ്ട്.”

“അതെന്താദ്യം ഭയന്നതാണ്. പിന്നെ എന്തും വരട്ടെ എന്നു വിചാരിച്ചു. അത്രതന്നെ”

“എവിടെ രാജ്യന്റെ വീടു”

“അങ്ങിനെ വീടൊന്നുമില്ല”

അൻ തുടർന്നൊരു പരിതസ്ഥിതി അദ്ദേഹത്തോടു പറഞ്ഞു.

“ജീവിക്കാൻ എന്തെങ്കിലുമൊരു ജോലി വേണം.” അവസാനം അൻ പറഞ്ഞു നിൽക്കി.

“സുഖോ ഏന്ത്യാൻ” എന്റെ വകയാണ്. അൻ രാജ്യ വിന്നൊരു ജോലിയുമാ. ഭയന്ന ജോലി. മനേജർ. എന്റെ അനന്തിരവനാണോ ആ ചാർജ്ജ് വഹിച്ചിരുന്നത്” അദ്ദേഹം സ്ലോഹനീകമായ ഏതെങ്കിലും പറഞ്ഞു. ഏറ്റവും ആത്മമത നിറഞ്ഞ കണ്സ്യൂട്ടറോ തുറന്നുകാട്ടി. മുതലാളിത്തത്തിന്റെ മുരടിച്ച മിഥ്യാബോധങ്ങളും അപകടബോധമോ അദ്ദേഹത്തിൽ ലവലവരോപാലും തിരച്ചിട്ടിട്ടില്ലാത്ത എനിക്കു ബോധ്യമായി. ആത്മമതമില്ലാത്തവനാണ് അതെങ്കിലും ഒരു പുത്രനാകാത്ത വാസവ്യത്തോടും ഒരു സംരക്ഷകൻ എന്ന ബോധത്തോടുംകൂടി യാണദ്ദേഹം സംസാരിക്കുന്നത്.

“അന്തരവൻ പിന്നെ പിരിഞ്ഞുപോയതെന്ന്?”
ഞാൻ ചോദിച്ചു. തികച്ചും സൂക്ഷിപ്പർച്ചമായ ഒരു ചോദ്യ
മാണതെന്ന് എനിക്കും തോന്നി.

“മാറ്റ കേടുകാണാം. വേണ്ട എന്നാണവന്റെ പേര്”.
ഇപ്പോഴത്തെ സിന്ധിമാക്കമ്പനിയായിട്ടു നടക്കുകയാ.
അവനതിനു പോയ താഴ്വരയിൽ കാരണമന്യോപാധനം
യോഗ്യമായ ആളെക്കിട്ടിയില്ല. ഇപ്പോഴത്തെ കേളാണതു
കൂടി നോക്കുന്നത്.” ഏറ്റവും സൗമ്യമായ രീതിയിലുള്ള
ശങ്കരൻ മുതലാളിയുടെ സംസാരം എനിക്കുമേൽപ്പോലും തർക്കം
രൂപംപോലെ തോന്നി.

ഏതെങ്കിലും ശരീരത്തിലുണ്ടായിരുന്ന ആവിരസത
താനേ മാറി. ഏതൊക്കെ ചെറുപ്പപ്പോലെയും ഇനിയും
എന്നിങ്ങനെയോടുകൂടി ഏതെങ്കിലും സാന്നിധ്യമാവശ്യമുള്ളപ്പോലെയും
എനിക്കു തോന്നി. വിചിത്രമായ ഒരു മാതൃക പരിവ
ർത്തനം വന്നതായി അനുഭവപ്പെട്ടു. ഒരു പുതിയ ലോകത്തി
ലേക്കു കൈമാറ്റപ്പെട്ടപ്പോലെ ഏതെങ്കിലും മനസ്സു മധുരിച്ചു.
“ഇത്ര വലിയ ജോലി”—അച്ഛാക്കിയിൽ ഞാൻ സംശയം
പ്രകടിപ്പിച്ചു. എന്തും ചോദിക്കുവാൻ മടി വിചാരിക്കേ
ണ്ടതില്ല എന്നുള്ള ബോധ്യത്തിലാണ് ഞാനിതാശയം
ഉന്നയിച്ചത്.

“അതിലൊന്നും ഭയപ്പെടേണ്ട. പ്രേമകൂടി രാജാവിനെ
സഹായിക്കും!” അദ്ദേഹം എന്റെ വാദഗതിയെ അസാധു
വാക്കി.

“പേരെ?” സംശയഭാവത്തിൽ ഞാൻ ചോദിച്ചു.

“ഏതെങ്കിലും കേളാണെന്ന്” ഒരു പുഞ്ചിരിയോടെ മുതലാളി
പറഞ്ഞു. പെട്ടെന്നുതന്നെ തോന്നുമുണ്ടായി അന്നു
ഞാൻ ഇല്ലിപ്പട്ടിൽ മറഞ്ഞിരുന്നപ്പോൾ നടത്തുകാൽ കയ്യാ

കുറച്ച് വേണമിനോടെ കഥ പറഞ്ഞതി പ്രേമയുദ്ധ
താനോ എന്ന്. അമ്മയുടെ മകൾ അനന്തിരവര
നിഷിദ്ധമല്ലല്ലോ?

വേണം! ആ കടല ചിത്തൽ ഇനി ഇറിക്കുമെന്നിരിക്ക
പ്രവാം സൃഷ്ടിക്കുകോ? അമ്മയെക്കുറിച്ചുവരിപ്രായം മുത
ലായിത്തോട്ട ചോദിക്കുന്നത് യുക്തമല്ലെന്നിരിക്ക കോന്നി.
ഞാൻ മൗനമായിരുന്നില്ല. നിമിഷങ്ങൾ കടന്നുപോകുക
തന്നെ.

ഞങ്ങൾ കൗതുകം നിദ്രാസ്വരായി കഴിച്ചുതുട്ടി.

“ഹേ! ഇക്കാലത്തും ഇത്തരക്കാരുണ്ടല്ലോ”? അടുത്ത
തോട്ടുകൂടി അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

“ഇങ്ങനെയൊക്കെയും ഒന്നുവന്നതല്ല” ഞാൻ
കിപ്രംകൊട്ടി.

“സമ്മതിക്കണം” അദ്ദേഹം നിലയോട്ടി കൊണ്ടു
പറഞ്ഞു.

“ഞാനാദ്യം വിചാരിച്ചു. അപകടമേകുമെന്ന്”

“പിന്നെ. ഞാൻ ചുറ്റിപ്പോയല്ലോ.” അദ്ദേഹം പുരി
പ്പിച്ചു.

അല്ലെങ്കിൽ അത് ഒരു ചൊരിയ നിദ്രാസ്വരകൂടി അമ്മ
യുടെ ചുറ്റിനും നളംകെട്ടിനിന്നു.

“അടുത്ത സ്റ്റേഷൻ നില്ക്കാനോ നമുക്കിറങ്ങേണ്ടത്?”
ഞാൻ ചോദിച്ചു.

“ഹ്യാ” അദ്ദേഹം പുറത്തിറങ്ങുകയോണ്ടു സമ്മതിച്ചു.

“എസ്റ്റേറ്റിലേക്കു സ്റ്റേഷനരികിലും എന്തു വരുമുണ്ടു?”
അടുത്ത സംശയവും ഞാൻ പരത്തിപ്പിച്ചു.

“കണ്ടു കൈവെക്കാനും കൂടിയാൽ, പ്രേമ കാരുമായത്തി
ക്കാണ്.” അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

“എന്താ ധൈര്യത്തോടെ അറിയിച്ചിരുന്നവോ?”

“ഉം. ഞാൻ കൈസരിൽനിന്നു പോകാൻ ചെല്ലുക. കൃത്യം 8-30 മിനു മുൻപെത്തുമെന്നും.”

“ഇപ്പോൾ സമയമെന്തായി?”

“8-5” വാച്ചനോക്കിക്കൊണ്ടു ചോദിക്കുന്നു. “ഓ ആ കാണുന്നതാ സ്റ്റേഷൻ”

അകലെ പെട്ടെന്ന് കഴിയാൻ പോലെ ഒരു കെട്ടിടം കാണുന്നു. തീവണ്ടിയാഫീസ്!

തീവണ്ടി ഫ്ലാഗ്മാൻമാർക്കു ചേർന്നിരുന്നു. ഞങ്ങൾ താഴെയിറങ്ങി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിലയിരുത്തലിനാൽ റിക്കാർഡുകൾ സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന ബാഗ് ഞാനാണെടുത്തത്. രണ്ടു മിനിറ്റോ ഈ സ്റ്റേഷനിൽ തീവണ്ടി താമസിച്ചു. അതുകൊണ്ട് യാത്രക്കാർ ഗ്രതിവെച്ചു നങ്ങളുടെ സ്ഥാനം പരിശോധിക്കുന്നു.

“അച്ഛാ” ഏതെങ്കിലും വിളിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു ഈപതുക്കാരി സ്വന്തം വാനിറ്റി ബാഗ് കൈവശത്ത് കറക്കി ഞങ്ങളുടെ അടുത്തേക്കു വന്നു.

“പ്രേമേ, നിയോക്കിംഗി നോക്കിയോ കാത്തുനില്ക്കാൻ തുടങ്ങിയിട്ടു.” സ്റ്റേഷനിൽനിന്നു പിന്മാറ്റപ്പെട്ടു.

“ഓ പതിനഞ്ചു മിനിറ്റായിത്തീർന്നു വാനിറ്റി” അവർ അറിയിച്ചു.

അവർ ഏതെങ്കിലും തുടർച്ചയായ നോക്കി. ഏതെങ്കിലും ഉള്ളിലൂടെ ഒരു തിപ്പുവാൻ പോയപ്പോലെ തോന്നി. അവളൊന്നു ചിരിച്ചു. ഒരു പുഞ്ചിരി. പക്ഷെ താമസിക്കുന്നതു പോലെ ഏകീകരണം. എന്തുകൊണ്ടാണെന്നറിയാൻ കഴിയാത്തതും.

“ഇദ്ദേഹം?” എന്നു ചൂണ്ടിക്കാണു പ്രേമാ അർപ്പനോടു ചോദിച്ചു.

“ഇദ്ദേഹമല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ നിന്റെ അമ്മനെ നീയിപ്പോൾ ജീവനോടെ കാണുകയില്ലായിരുന്നു.” അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. അയാൾ ഒന്നു മെട്ടി. അദ്ദേഹം സാവധാനം ആചരിത്രം പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. അപ്പോഴേക്കും ഞങ്ങൾ കാനിനാഴു തെങ്ങിൽ. അമ്മനും മകളും പിടികിലെ സിററിലും തൊന്തൈയ്യവും മുൾസിററിവുമിരുന്നു. കാർ നീങ്ങി. പട്ടണ പ്രാന്തത്തിലൂടെ കടന്നു് അതു ശ്രാമപാതയിലൂടെ സാമാന്യം വേഗത്തിൽ തിങ്ങി.

കഥ തിന്നപ്പോൾ കാർ ഒരു ശോഭ കടന്നു ഒരു സുന്ദര ഹർഷ്യത്തിന്റെ മുന്നിലെത്തി. ഏറ്റവും പുതിയ ഒരു ബംഗ്ലാവു്. മാതൃപ്പണികളും ചിത്രവേലകളും മൂലം അതേരം കമനീയമായിരിക്കുന്നു. ഞാൻ ചുറ്റും നോക്കി. നാലു ചുറ്റും പാലിടുള്ള പച്ചകരങ്ങളും, അതിൽ മഞ്ഞയും, നീലയും, ചെപ്പും നിറത്തിലുള്ള മലനകളും മനോരമത്തിൽ ചാഞ്ചാടി ആ ചുറ്റുപാടുകൾക്കു് കൂടുതൽ ആകർഷണീയത നല്കിക്കാണു് പാരിലസിക്കുന്നു.

“ഞങ്ങൾ അങ്ങനോടെന്നു കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു” വിരിമാറിൽ കൈവെച്ചുകൊണ്ടു് കുറെ ഭൃശനം കേട്ടു് കഴിഞ്ഞു് ഡോർ തുറന്നു പുറത്തേക്കിറങ്ങിക്കൊണ്ടു് പ്രേമ പറഞ്ഞു:

“ഒരു ജോലി തന്നെ ഏതൊരു ഭാവിയിൽ രക്ഷിക്കുമെന്നു സമ്മതിച്ചു നിങ്ങളോടു തൊന്നുന്ന കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.” ഞാനറിയിച്ചു.

“ജോലി വേറെകിട്ടും. പക്ഷെ ഞങ്ങളെ വേറെ മാറി ഏണിനെ കിട്ടും?” അയാൾ മാന്ദഹസിച്ചുകൊണ്ടു് ഒരു ചോദ്യരേഖയച്ചു.

“മാസികയും പത്രവും ഇപ്പോൾ പോലെയാണു്. പുസ്തകം വല്ലതും വേണമെങ്കിൽ സൗകര്യപോലെ അലചാറിയിൽ നിന്നെടുക്കാം. കണക്കും കാര്യങ്ങളും മറ്റും നമ്മളെ മുതൽ യമുക്കു മനസ്സിലാക്കാം.” അവൾ ഒരു മാട്രോവറിന്റെ കൈയെടുത്തൊഴി പഠിത്തം.

“ഏതായാലും രാജവന്ദന ലഭിച്ചതു ഞങ്ങളുടെ ഭാഗ്യം” അവൾ ഒരു കള്ളച്ചിരിയോടെ പറഞ്ഞു.

“എന്റെ ഭാഗ്യം” ഞാനൊരു സമ്മതിച്ചു.

“ഇതുവരെ ഞാൻ സന്യാസികളെപ്പോലെയാണിരുന്നതു്.”

“ഇതിനെന്താ?”

“ഇതിലൂടെ വെടിയും പാഞ്ഞു സമയം കളയാമല്ലോ.”

“പ്രേമേ?”

“ഉം...”

ഞാൻ പുഞ്ചിരിക്കുകയോളം സംസാരിച്ചു. കൂടുതലായ പൈങ്കിളിയെപ്പോലെയുള്ള ഉത്സാഹമാണവൾക്കു്. എനിക്കിപ്പോൾ ചിന്തിക്കാൻ സമയമില്ല. . . . അവളെന്ന പൊട്ടിച്ചിരിച്ചിരിക്കുകയാണു്.

പതിനൊന്ന്

ദിവസങ്ങൾ പിന്നെയും കൂടി അകന്നുപോയി. എനിക്കു സൂക്ഷിക്കിത്തയുടെ ഒരു ലോകം തുറന്നുകിട്ടി. ജീവിതത്തിലെ എല്ലാ ഗതി വിശേഷതകളും ഞാൻ പഠിക്കുകയാണ്.

ഇന്ന് ഞാൻ സുലോ ഏല്പുറത്തിലെ കാരേജരാണ്. ഒരു കഷ്ടകയ്യാഴിയാളിയായി പുലയരോടൊത്തു തേവിക്കി ടാത്തി പാകം ചെയ്തതന്ന തൃഹാരം ഭക്ഷിച്ച്, കഞ്ഞിപ്പോടും കട്ടനോടും മൈലനോട്ടമൊത്തു പകലായിത്തോളം പണിയെടുത്തു രാത്രിയിൽ മധുരസ്വപ്നങ്ങളുംകണ്ടു കാവൽമാടത്തിൽ കഴിഞ്ഞിരുന്ന ഞാൻ ഇന്ന് അനജ്ഞിതയുടെ കലാപത്തിലാണ്. സ്നേഹിക്കുന്ന ഒരു മണിപ്പിപത്തിന്റെ പരിവേഷത്തിനകത്താണ് ഞാൻ.

രാഹിസിലെ കണക്കുകൾ ശരിപ്പെടുത്തുന്നതിന് ഞാൻ നാടോട്ടു പറയുവാനും, തുലിക്കാക്കു തുലിക്കൊട്ടക്കുവാനും എനിക്കൊട്ടും വൈഷമ്യം തോന്നിയിരുന്നു. എങ്കിലും ഇന്ന് നെല്ലാം കർതവ്യബോധത്തോടു കൂടിയാണ് നില്പുഹിക്കുന്നത്.

കാലചക്രം ആക്ഷേപേന്ദ്രി കാത്തിരിക്കാതെ കുറങ്ങി. ചില മാസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞുപോയി.

തോട്ടത്തിൽനിന്നും ഞാൻ ഓഫീസിലേക്കു പോയപ്പോൾ പ്രേമ അമ്പലമുക്ക് മുറിയിലിരിക്കുന്നതുകണ്ടു.

“എയ്” സാരാ ഇതുവഴി ഒരു വന്ദനം ചെയ്ത് അവിൽ തൊഴുതായി വിളിച്ചുവിട്ടു.

ഞാനടക്കം താഴെമുക്ക് മുറിയിലേക്കു കയറി, അവളിരുന്ന കെട്ടിടത്തിൽ നിന്നും ഒന്നാകുന്നതായിരുന്നു. അവിടുത്തെ സിനിമ കോപ്പികൾ വായിക്കുകയായിരുന്നു. എന്നു കണ്ടപ്പോൾ അതു കടന്നുപോയി.

“എന്താണു പ്രിയത്തി വിളിച്ചത്?” ഞാൻ ചോദിച്ചു.

“ഒന്നു കാണാൻ” ലവലേശം കേൾക്കുക അവൾ പറഞ്ഞു.

“എന്താ കൊച്ചുക്കുഞ്ഞാണോ?”

“അമ്മയമ്മയമ്മ....”

“നിങ്ങളുടെക്കുഞ്ഞിനെ രസിച്ചിരുന്നാൽമതി.”

“എന്താ പറയുന്ന, നീയോ രസിച്ചല്ലോ ഒരു സ്വന്തം കുട്ടിയെ. പ്രത്യേകിച്ചും ഞങ്ങളുടെയെങ്ങി?”

“ഉം...വല്ലാത്തതും ചോറുപ്പുറംപോലെയായി പഠിക്കുന്നതുപോലെ കേൾക്കുന്നുണ്ടോ?”

“പിന്നെ വേണ്ടേ? എല്ലാം കേൾക്കുമല്ലോ?”

“അല്ലാതെ”

“ശരി. സമ്മതിച്ചോ?”

“ഉം”

“ഇതൊന്നു വായിക്കൂ” സിനിമയോടുകൂടി എടുത്തു നൽകിക്കൊണ്ടു അവൾ പറഞ്ഞു.

“ഇതിലെന്താ” ഞാൻ സംശയം പ്രകടിപ്പിച്ചു.

“ശ്രദ്ധിക്കുകയാണെ സാരാ. ഞാൻ കാണിച്ചതുകൊണ്ട്.”

“വിശേഷമൊന്നുണ്ടെന്നുവ്യം പറയൂ. പിന്നിട്ടു വായിക്കാം.”

“എന്റെ ഭർത്താവുകവാൻ താണമിപ്പാതെ നടക്കുന്ന ആളെ യറിയാമോ?”

“ആരു” അങ്ങിനെയൊരാൾ നടക്കുന്നുണ്ടോ?”

“പ്രൊഫ്യൂസർ വേണു പ്രകാശ്”... ഉ?”

“ഓ”

അവൾ മാസികയുടെ പേജുകൾ കറക്കുകയും എന്റെ നേരെ നീട്ടി. ഞാൻ സൂക്ഷം വായിച്ചു. അതിൽ ഇങ്ങിനെ കുറിച്ചിരുന്നു.

പ്രൊഫ്യൂസർ ആസ്വതിയിൽ

(സ്വ. ലേ.) ആലപ്പുഴ

സുപ്രസിദ്ധ ഫിലം ഡയറക്ടറായ വേണുപ്രകാശിനെ അദ്ദേഹം ഇപ്പോൾ നിർമ്മിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന “ഓണക്കിളി” എന്ന പടത്തിലെ നായികയായ ‘കുമാരി ലിസാ’ കണ്ടി ക്വിവേസ്റ്റിയിൽ അദ്ദേഹം അവഗമനിലയിൽ ആസ്വതിയിൽ പ്രവേശിച്ചിരിക്കുന്നു. തന്നെ ബഹുമാനം ചെയ്തുവാൻ പ്രൊഫ്യൂസർ ഇനിങ്ങതാണു കുമാരിയെടുക്കുവാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചതെന്ന് ലിസാ പോലീസിനു മൊഴികൊടുക്കുകയുണ്ടായി. കുറിച്ചു തന്നതാണെന്നു പറഞ്ഞുളടാ.”

“ലിസാ! എന്റെ ലിസയാണോ നി.....” ഞാൻ ഹിറുപിറുത്തു.

“എന്താ രാജു. ആരാണ് ലിസ.” സംശയഭാവത്തോടെ അവൾ അന്വേഷിച്ചു. പരിസരത്തൊന്നും ഞാൻ പറഞ്ഞു പോയതാണ്. എങ്കിലും ഭൂലഭാവം പാടെ മാറിക്കൊണ്ടു ഞാൻ പറഞ്ഞു. “ആളാ” അവളെന്റെ സഹോദരിയെന്ന്. ഈ ലിസയാണോ എന്നറിയില്ല. അവളുടെ പേരും ലിസായെന്നാണ്. ഈ പേരു കേട്ടപ്പോൾ ഞാനവളെ സ്മരിച്ചു.” ഒരു വലിയ നുണ ഞാൻ വളച്ചുകെട്ടിപറഞ്ഞു.

“അതോ—” നാർഡോക്കിയിൽ അവൾ ചോദിച്ചു.

“അമ്പടി കൊച്ചുകളിൽ—”

“ആളെ. വേണ്ടവിനെക്കുറിച്ചു പറയൂ?”

“മിക്ക നല്ല അടിപ്രായമാണ്.”

“എന്തിനും—”

“പാറിയതല്ലെന്ന് പറഞ്ഞുകൂടാ”

“വേറൊരു കാര്യമറിഞ്ഞോ?”

“അതെങ്ങിനെ? പായാതെങ്ങിനെ അറിയും.”

“ഇന്നിവിടെ വരുമെന്ന്”

അറിയുന്നതുമുണ്ടു്.”

“ആരും?”

“വേണ്ടപ്പോൾ അവർക്കു തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടും.”

ആസ്പത്രിയിൽനിന്നും ഡിസ്ചാർജ്ജ് ചെയ്തോ?

“കണ്ടാഴ്ത്തായല്ലോ?”

“എന്നായിത്തീർന്നുവെന്നല്ലേ?”

“പക്ഷെ സുഖം. കള്ള നാറിയിട്ടുള്ളതായിരിക്കും.”

“കള്ളിപ്പായിരമെന്നെങ്കിലുമുണ്ടാൽ കൊച്ചുമാനാണു്—”

“പിന്നെ ഞ്ഞൊന്നും പറയുന്നില്ല.”

“ഏതാറിനു പറയുന്നില്ല, മുന്നെയങ്ങങ്കിൽ പറയൂ”

പിന്നെയും ഞ്ഞൊന്നൊന്നുമോളം പറഞ്ഞു. ഒരിക്കലും തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടാൻ സാധിക്കുന്നതു്.

പെട്ടെന്നാണു കാർ ഗേറ്റു കടന്നു വന്നു. ഞാൻ തല നിട്ടി നോക്കി. വേണ്ടവാണ്. അന്നു തേവിയടിച്ച പെട്ടുപ്പോഴും നെറ്റിയിലുണ്ട്.

“പ്രേമ ഞാനാഫീസിയിലെ പോകട്ടെ” ഞാനറിയോ അവരും ചോദിച്ചു.

“യില്ല. ഇപ്പോളെങ്കിലും രണ്ടു കാണിച്ചുതരാം.”

“ഉം?”

“വേണ്ട ഇങ്ങോട്ടുവരും, യാണമിഡാമെ”

പരമാർത്ഥത്തിൽ ഏതെങ്കിലും ഉള്ളിലൊരിടം ഉണ്ടാവില്ല. അയാളുടെ ചരിത്രം മുഴുവൻ വിശദം പ്രഖ്യാപിക്കാം. അതു സാക്ഷിപ്പം. ഏതെങ്കിലും നേരെ മുഴുവൻ ഉണ്ടായിരിക്കാം. ഏതെങ്കിലും ശരീരത്തിൽ അണുമാത്രമെങ്കിലും ജീവൻ അവശേഷിക്കുന്നിടത്തോളംകാലം.

അയാൾ ഡോർത്തൂസ് കാരിൽനിന്നും പുറത്തേക്കിറങ്ങി. ‘അമ്മാവോ’ എന്ന് അഭിനയഭാവത്തിൽ വിളിച്ചുകൊണ്ട് വരാത്തതിൽ കയറി. അടുത്തുനിന്ന വേലക്കാരൻ പഞ്ചാക്ഷരതോടു ചോദിച്ചു അമ്മാവൻ മുകളിലൊന്നോടൊന്നു എന്ന്. “ഒന്നേ” അദ്ദേഹത്തോടു പഞ്ചാക്ഷരൻ പറഞ്ഞു. “പ്രേമയന്ത്രം?” അല്ല അദ്ദേഹൻ സാരത്തിൽ അയാൾ വീണ്ടും ചോദിച്ചു.

“കൊച്ചു അമ്മയോടൊന്നു” പഞ്ചാക്ഷരൻ വീണ്ടും മറുപടി കൊടുത്തു.

അങ്ങനെയുള്ള കാര്യങ്ങളിലെ ഒരു മിന്നൽപോലെ അയാൾ ഉപസന്നനായി. അവളോ ഞാനോ എഴുന്നേറ്റുനിൽക്കുമ്പോൾ യാതൊരുപാപങ്ങളും പ്രകടിപ്പിച്ചില്ല. അയാൾ കോപത്തോടെ ചുവന്ന കക്കണ്ണുകളോടുകൂടി എന്തെന്തെന്തെന്നോക്കുന്നതു ഞാൻ കണ്ടു.

“പ്രേമം” അധികം രസപരത്തിൽ അയാൾ വിളിച്ചു. “ഉം? എന്തായിവിടെ?” നിസ്സാരമെന്നോണം അവളാരുത്തു.

“ഇവയൊന്നും, നിന്റെയെ” അയാൾ മുഴുമാക്കി.

“പുതിയ മാതേജൻ, രാജ്യം എന്നാണു പേര്” അവൾ പരിചയപ്പെടുത്തിയുകൊടുത്തു.

“എടാ നീയൊന്നാകുന്നു വിഴങ്ങിയതും പറിവിടുന്നതെന്നിറുളുടാ, അല്ലേ?”

“അങ്ങനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഞാൻ അങ്ങനെയൊന്നു ചെയ്തിട്ടു. പരമാർത്ഥത്തിൽ എന്റെ മുമ്പെ അയാൾ ശരിക്കിലുണ്ടാണെന്നു കണ്ടു. എന്നെ തിരിച്ചറിയുമെന്നതിൽ തന്നെ. ചോർ പൊതിഞ്ഞ ഗോപാലനല്ല. മാനേജർ രാജുവാണ്. “ഒന്നു പറഞ്ഞുകൊടുക്കൂ” — അയാൾ അവളോടൊത്തുപിടിച്ചു.

“ദൈവത്തെ ഓർത്തു ഡ്രൈപ്പുട്ടാക്കുന്ന ഒരു കൂറിക്കൊഴിഞ്ഞുതന്നാളു.”

അതെ ഇടി വെട്ടാപോലെയാണതയാൾക്കനുഭവപ്പെട്ടത്.

“തിരികെയിരിക്കാൻ ഇനിയും നിർത്താതെയല്ലെടി— ഞാൻ വെച്ചിട്ടുണ്ട്. സൂക്ഷിച്ചു.” എന്നു പറഞ്ഞിട്ട് എന്നോ ഒന്നും കൂടി റോക്കിയിട്ട് അയാൾ കൂറിയിറങ്ങി.

“ചോർ ഒരു നാലാണെന്നു” അവൾ പറഞ്ഞു.

“ഞാൻ ഓഫീസിലേക്കു പോകട്ടെ. വൈകുന്നേരം വരാം” ഞാനോർമ്മിച്ചു.

“എന്തായിട്ടു നിട്ടു?”

“നാളെ ഒന്നാംതീയതിയല്ലേ? കൂറാ കണക്കു നോക്കുന്നുണ്ട്. അവരുടെ സെളുത്തിനു വന്നു കൈ നിട്ടുകയില്ലേ?” ഞാൻ ന്യായമുനയിച്ചു.

“വൈകുന്നേരം കളിപ്പിക്കുമോ?”

“ഇല്ലെന്നു പറയണം.”

ഞാൻ നേരെ ഓഫീസിലെത്തി. ട്രൗസ് പൂർണ്ണമായും അടുത്ത ഭൂമിയിൽ കേന്ദ്രീകരിച്ചുകൊണ്ട് ഞാൻ നിന്നു. പേണു, അക്കാവനോടു സംസാരിക്കുകയാണ്.

“അക്കാവാ ഇനിമുഖേനനിന്ദാ ബെന്ദുളെ വിവാഹം നിട്ടുണ. കഴിയുന്നതും വേഗം നടത്തണം.” വേണത്തറിയിച്ചു.

“എടാ ആക്കാര്യം ഞാനവൾടെ ഇപ്പുറനിനവിട്ടുകൊടുത്തിരിക്കാം. അവൾക്കിപ്പുറമുള്ളവരെ കെട്ടട്ടെ. നന്നായാലും മരിക്കുമായാലുമെല്ലാമവൾക്കു.”

“ഇക്കാര്യത്തിൽ അക്കാവൻ അറപ്പുതോന്നുന്നിടത്തുള്ളുകയാണോ?”

“ഉം?”

“അവൾ വല്ല ഇമപ്പാളിയേയും വേണമെന്നു പറഞ്ഞാൽ”

“അവൾ പറഞ്ഞാൽ ഞാനും സമ്മതിക്കും.”

“കിർച്ച”

“പേണു. എനിക്കു നിയവറളു കല്യാണം കഴിക്കുന്നതിനു വിരോധമില്ല. പക്ഷെ അവൾക്കതിപ്പുറമെല്ലെങ്കിൽ?”

“എങ്കിലെന്താ അക്കാവാ ഇടിഞ്ഞി വിഴുതോ?”

“എടാ നീ കല്യാണം എന്താ പറഞ്ഞാൽ അതു ഒന്നരണ്ടു ദിവസത്തേക്കോ, ഒന്നരണ്ടു കൊല്ലത്തേക്കോ കേന്ദ്രമുള്ള ഇത്തുകളിയല്ല. ശേഷിക്കുന്ന ജീവിതത്തിനുമുമ്പു പരമ്പരപോലെയുള്ളതാണ്.”

“അതിനു”

“പരസ്സരം ഐക്യമായില്ലെങ്കിൽ അതു അറിയാവുകേൾ.”

“അക്കാവാ ഏനിക്കൊന്നെ പറയാവുന്നില്ല.”

“ഉം?”

“ആ പെണ്ണിന്റെ താളത്തിനൊത്തുള്ള നമ്മുടെ കീഴ്നടപ്പുകൾക്കും, അതിനെ ധിക്കരിക്കുകയ്ക്കും.”

“എന്താ?”

“ആണ്. അദ്ധ്വാനം കൾ അനന്തിരവന്റെ മുഖ്യ
ജ്ഞാനം മനസ്സിലായില്ലേ?”

“അതൊക്കെ പണ്ടായിരുന്നോ. ആ കാലത്തെ കഴി
ഞ്ഞുപോയി. ഇപ്പം മൊറോക്കോയായില്ല. . . .”

“ഈ” അദ്ധ്വാനാനിരത്തി മുളി.

“ആദ്യ വേണ്ട, നിന്റെ ആ കണ്ണുകൾക്കുണ്ടിതെ
യായി.” മുതലായി വിഷയം ചാറുവാൻ ശ്രമിച്ചു.

“വെടിപോലെയായി. പിന്നെല്ലാമെന്നു പറയേണ്ടതു്.
ഒരു പുനരാരോടെ കിഴവൻ താന..”

“എന്താ?”

“അല്ലെങ്കിൽ അദ്ധ്വാനായല്ലോ?”

“പക്ഷെ ഇതാ നല്ലതല്ലേ.”

അയാൾ അടക്കുവാനാവത്ത കോപത്തോടുകൂടി ശക്തി
യായി ചുറ്റി ഞാനാ നടുവിലിറങ്ങി.

മുഖമുടൻ മുറിയുടെ വാതിൽക്കൽ ചെന്നപ്പോൾ
അയാൾ പരിഹാസ്യമായി പറഞ്ഞു. “കേട്ടോടി, സാവിത്രി
നിനക്കല്ലാമടുത്തിട്ടുണ്ടു്. സൂക്ഷിപ്പോട്ടു.”

അയാൾ കരുവിട്ടു പോകുന്നതു കണ്ടു. അപ്പോഴാണെ
കൾ മനസ്സാണു തണുത്തതു്.

പിസാ! പ്രൊഡ്യൂസറാ കണ്ടിയ പിസാ, ഏതെ
ലിസാനെന്നയാണോ? എങ്കിലും ചാരിച്ചായി. ഞാൻ
പലതും ചിന്തിച്ചു.

അവിടെ കിടന്ന പല മാസികകളും ഞാൻ തിരിച്ചു
നോക്കി. പല സിനിമാപരസ്യങ്ങളിലും അവയുടെ പേരുക
ണ്ടു. “ഓണക്കിട്ടി” എന്ന പരസ്യത്തിൽ അവയുടെ ഒരു

ചെറുപ്പം ഞാൻ കണ്ടെടുത്തു. എനിക്ക് കൈകൾ നീളം തെളിഞ്ഞു. അവയെപ്പറ്റി ഞാൻ അറിയാൻ കഴിഞ്ഞു. അവയെപ്പറ്റി ഞാൻ അറിയാൻ കഴിഞ്ഞു.

ഞാനെത്ര നാൾ കഴിഞ്ഞു ചെന്നാലും അവിടെ എനിക്ക് കൈകൾ കാണാൻ കഴിഞ്ഞു. അവർ ദുഃഖിതരായിരിക്കുമോ ഞാൻ ജീവിച്ചിട്ടില്ലാത്തതായി ഇല്ലാത്തതായി എന്തിനാൽ? ഞാൻ അവർ വഴിമുക്കലായിട്ടു. വരട്ടെ. ഇവിടെ ചില താമസം വേണം.

എനിക്ക് ഒരു സുഖമുണ്ടാകുന്നു. ഞാനെന്തെങ്കിലും കാര്യം ചെയ്തതായി കണ്ടെത്തുക. ഞാനെന്തെങ്കിലും കാര്യം ചെയ്തതായി കണ്ടെത്തുക.

അതുകൊണ്ട്,

പ്രസിദ്ധ സിനിമകളിൽ ചിത്രം ലഭിക്കാൻ എത്ര പണം ലഭിക്കുമെന്ന് കണ്ടെത്തുക? എന്തെല്ലാം. അവയെക്കുറിച്ച് വിവരങ്ങൾ നൽകുക?"

ഇതൊരു കവലിലാക്കി സ്റ്റാമ്പോട്ടിച്ച് തപാൽപ്പത്രിയിൽ ഇട്ടുവെക്കാനായി പത്രാക്കർക്കർ കയ്യിൽ കൊടുത്തു.

പ്രേമരുടെ പാട്ടും ഹാസ്യവും പാട്ടിലും കൊണ്ടു് ദിവസങ്ങൾ കടന്നുപോകുന്നത് ഞാനറിഞ്ഞില്ല. ദിവസങ്ങൾക്കു് ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ കൈകൾ കൈകൾ എന്തൊരു പെരുമാറ്റമുണ്ടെന്നറിയാൻ കഴിഞ്ഞു. അവയെപ്പറ്റി ഞാൻ അറിയാൻ കഴിഞ്ഞു. അവയെപ്പറ്റി ഞാൻ അറിയാൻ കഴിഞ്ഞു.

സ്ത്രീകൾ കൈകൾ കൈകൾ. സ്ത്രീകൾ കൈകൾ കൈകൾ. സ്ത്രീകൾ കൈകൾ കൈകൾ.

അവർ പുറത്തുനിന്നു് കൈകൾ കൈകൾ. അവർ പുറത്തുനിന്നു് കൈകൾ കൈകൾ.

കൈകൾ കൈകൾ കൈകൾ കൈകൾ. കൈകൾ കൈകൾ കൈകൾ കൈകൾ.

അവൾ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് കഴുത്തുമീയുന്ന കുടിലതലയുടെ ആകെത്തുകയാണെന്നു ഒന്നിരി ആളുകളെഴുതിത്തുട്സം.

പക്ഷെ അവളാതില്ലാത്ത സ്നേഹമാണ്. പെരുമ്പറും ഖിപ്റ്ററിക്കുമില്ലെങ്കിലും അവളുടെ മിഴികൾക്കൊരഴകുണ്ട്.

പോർക്കളത്തിലേക്കു പടവാളുമായി വാഞ്ഞുപോകുന്ന പടയാളിയുടെ പാതയ്ക്കു നിന്റെ വെള്ളിരിപല്ലുകൾ കാട്ടിയുള്ള പൂഞ്ചിരിയിൽ കെട്ടടങ്ങും.

രാജാധിരാജനായി നന്ദാസിംഹാസനത്തിലിരുന്ന് മരിച്ചുപുല്ലുനീക്കുന്ന ചക്രവർത്തിമാരുടെ സ്വസ്തികിരീടങ്ങളെ തട്ടിക്കെറിപ്പിക്കുവാൻ നിന്റെ ഒരു നോട്ടത്തിന് കഴിയും.

ദീർഘമായ തപശ്ചക്രത്തിൽ ഭൂഴകിരീടിക്കുന്ന യോഗി വന്ധ്യന്മാർപോലും നിന്റെ കഴഞ്ഞാളത്തിൽ മനുഷ്യാഭാവം ഉപരാകും.

സ്മിതപഥം,

നിന്റെ കഴിവിന്റെ മുന്നിൽത്താനിതാ അടിയറപറയുന്നു.

പന്ത്രണ്ട്

ഞാൻ ചിന്താനിരതനായ! ഓഫീസിലിരുന്നപ്പോൾ പ്രേമയുടെ മുറിയിൽനിന്നും ഒരു പാട്ടുകേട്ടു. മധുരമായ ഒരു ഗാനം. ആനെയും ഏതെങ്കിലും തട്ടിയുണർത്തുവാൻ കഴി വുള്ള ഒരു ഗാനം. തൊണ്ടെഴുന്നേറ്റു അമ്പലമുക്ക് മുറിയിലേക്കു നടന്നു. അടുത്തു ചെല്ലുമ്പോഴും അതിന്റെ മാധുര്യം കൂടി കൂടി വരുന്നതുപോലെ എനിക്കു തോന്നി.

എന്തൊരു ഭാഗ്യദാക്ഷിണ്യം! ഞാൻ മുറിയിൽ കയറിയപ്പോൾ അവൾ പാട്ടുപിടിച്ചിരുന്നു. ഇനിയവൾക്കു രസിക്കണം. ഹലിതം പൊട്ടിക്കണം.

“പാട്ടെന്താ നിർമ്മിച്ചത്?” ഞാൻ അസുഖഭാവത്തിൽ ചോദിച്ചു.

“നിർമ്മിച്ചതല്ല. മരിച്ചത്!” ഒരു കൊച്ചു കുഞ്ഞിനെപ്പോലെ അവൾ കൊണ്ടുകയറുന്നു.

“നല്ല പാട്ട്” ഞാനഭിപ്രായം രേഖപ്പെടുത്തി.

“വണക്കം”

“ഇതൊരു നല്ല നാടകമാ? മനോഹരമായതല്ലേ?”

“അതൊക്കെയുമില്ല. ഏതൊരു കളിയാക്കിയൊരു പാട്ടാണിത്?”

“നാളെ”

“എനിക്കൊരു വാനിനിബാതു കേടിപ്പിച്ചുണ്ടുപോരാമോ?”

“ആകട്ടെ, ശ്രമിക്കാം”

“ഉള്ളതുപോലെ വെട്ടുകിൽ ഞാനപ്പോഴൊഴുപ്പു പറ്റുന്നു കേടിപ്പിച്ചാലോ”

“കൊണ്ടുപോകുമോ?”

“ഇം.....?”

“ഇം”

അവൾ അകത്തേക്കു പോയി കാപ്പിക്കൊണ്ടുവരുവാൻ ഞാനു നിൽക്കുകയും ഞാൻ അല്പമേറെക്കൂടി നില്ക്കുന്നതിനിടയിൽ

“സാധ്യമല്ല” പറഞ്ഞെന്നാൽ ഗർഭഭംഗം കേട്ടു. രേഖയുടെ മുമ്പാകെയുണ്ടായിരുന്നു. ഞാൻ ആലിപ്പു.

“അമ്മാവോ ഞാൻ മരിച്ചു പോയിക്കുകയാണോ” എന്നു പറയും ഉടൻ തന്നെയാണു നല്ലതു.

“ഇവിടെയെങ്ങും തുറന്നിട്ടില്ലെന്നല്ല പറഞ്ഞതു”

“എന്നെക്കൊണ്ടൊന്നും ചെയ്യിക്കരുത്”

“നിയമം ചെയ്യും?”

“ഇതു കേൾക്കാം”

മുഖമുദിച്ചു ചിരിക്കുകയുണ്ടാകാൻ രേഖയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടുവന്നു നല്ല കേട്ടു. ഞാൻ പുറത്തേക്കു നോക്കി. ദേവിയുടെ കാർഷ്വൽക്കാരം. ഒരു പാത്രമുണ്ടെന്നു രേഖയ്ക്കു കേട്ടു. പ്രേമയുടെ കയ്യിലിരിക്കുന്ന കാപ്പി തന്റെ പേരായതാണു. അവളുടെ മുമ്പാകെയുണ്ടായിരുന്നു.

“വേണ്ട അപ്പോൾ നേരെ കാണിക്കുകയുണ്ടു.”—അവൾ ചിരിക്കുകയുണ്ടായിരുന്നു. ഞാനാടി, മുമ്പാകെയുണ്ടായിരുന്നു.

“ഞാൻ കഷണിച്ചുകളയും”

“എന്താ ദുഷ്ടാ നിന്റെ...”

“കെളവാ ചാകരുടെകീഴ് പണം തട്ടൂ...”

ഞാൻ കൂതലാളിയുടെ തുറിയുടെ വാതിൽക്കൽ എത്തി. വേണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉറസിത്തലിന്റെ കാരിയുയർത്തി പ്പിടിച്ചിരിക്കുകയാണ്. പാമ്പ് കൂതലാളി നിന്നു ചിറയ്ക്കുന്നുണ്ട്.

“അവസാനത്തെ ചോദ്യമാണ്. പണമോ, ജീവനോ?”
വേണം മർദ്ദിച്ചു. കൂതലാളി തടുങ്ങിപ്പോയി.

പൊട്ടിക്കൊടുക്കുകൊണ്ടു് പ്രേമ എന്തൊരു ചോദ്യം.

“ദുഷ്ട നിന്ദാദ്യം” എന്നു ചൊല്ലിക്കൊണ്ടു് അയാൾ കരാരി അമ്പലക്കുളം നേരെയുയർത്തിയതും ഞാനയാളുടെ കയ്യിൽ ‘വരട്ടെ’ എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് കടന്നു പിടിച്ചതും ഒരു പോലെ കഴിഞ്ഞു. ഒരു മൽപിടുത്തം നടന്നു. മേടകളും കസേരകളും മറിക്കാത്തവീണ്. വളരെത്തോളം കടലാസുകൾ പറന്നുയർന്നു. കരാരി എന്റെ കയ്യിൽ ഒരു മണിക്കൂർ നേരത്തെ അഗ്നിപരീക്ഷണത്തിന്നു ശേഷം കിട്ടി. ഞാനാ ദുഷ്ടന്റെ വിരിയൊടിവ നേരെ അടയ്ക്കുക.

“വേണ്ട വേണ്ട... അറിയുന്ന കാര്യമല്ല” എന്നു കൂതലാളി എന്റെ കൈയ്ക്കു കടന്നു പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയി.

കിട്ടിയ ജീവനാലൊക്കെയും വാഴാട്ടോടി. “എല്ലാത്തിനും ഞാൻ മകൾ” എന്നു പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തുകൊണ്ടു് കാര്യവിട്ടു പോയി.

“എന്താണാളി?” ഭീതികൊണ്ടു ചുറ്റിപ്പോയ അയാൾ കൂതലാളിയുടെ അടുത്തുചെന്നു നിൽക്കുകയോ ചെയ്തില്ല.

അദ്ദേഹമെന്നും ശ്ലാഘിച്ചിട്ടു.

“അ, ദുഷ്ടനെ വെറുതെ വിടുകയായിരുന്ന” ഞാൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

“അവനെന്റെ അനന്തിരവനല്ല? എനിക്കതു ചെയ്യിക്കാമോ?”

“അങ്ങു തുടരുന്നതിനാൽ. തന്റെ അമ്മാവനല്ലെന്നയാൾക്കൊന്നു ചിന്തിച്ചുകൂടെ?”

ഞാൻ ന്യായമുണയിച്ചു.

“ഇനിയാ ദുഷ്ടനെ നാശമാണോ വരുത്തിവെക്കുന്നത്?”
പ്രേമ ആശോടൊന്നില്ലാതെ പറഞ്ഞു.

“ഇനിയവനിങ്ങു വരികേവ.” മുതലാളി ധൈര്യമായി പറഞ്ഞു.

“ആളെ. നിങ്ങൾ പോളൂ” അദ്ദേഹം തുടർന്നു അങ്ങോട്ടു നോക്കിയിട്ടു.

ഞങ്ങൾ കൂറിവിട്ടിരുന്നു. നേരെ എന്റെ കൂറിയിലെത്തി.

“ഒരു പെണ്ണുകാരനും മുതലാളിപ്പെട്ടുന്ന പാട്ടു” ഒരു കരസരയിലിരുന്നുവെന്നു കൊണ്ടു ഞാൻ പറഞ്ഞു.

“ഓ, പാടാമെന്ന ഞാൻ പോകുകയോ” അവൾ സത്യസന്ധം പുറത്തേക്കു നടന്നു. പ്രേമംഞാൻ വെറുതെ പറഞ്ഞതാണ്. ഞാനൊട്ടു കേൾക്കുക. എനിക്കിപ്പോഴാണ് എന്റെ വാക്കുകളുടെ അർത്ഥം വ്യക്തമായി മനസ്സിലായത്.

“ഇനിയങ്ങിനെ പറയുകയില്ലെന്നു സത്യംചെയ്യൂ” അവൾ കൈ നിട്ടിപ്പോകാൻ വശ്യപ്പെട്ടു.

“നിന്ദാപാത്രം പറയുകയില്ല” കൈയുടിച്ചുകൊണ്ടു ഞാൻ പറഞ്ഞു.

അവൾ തിരിയെ വന്നു എന്റെയടുത്തു കയറിയെ
ലിന്നു. ഞ്ഞൊന്നു സിഗററ്റൊടു ചുണ്ടിൽവെച്ചു തിരിച്ചു
ട്ടിയുറച്ചു. അവളുനിയൊഴുത്തിയതും തിരിച്ചുട്ടി തട്ടിയെടു
ത്തതും ഒരൊറ്റ കയ്യൊഴുത്തു. ഞാൻ നല്ലുറപ്പായിത്തന്നെയി
ത്തു. അവൾ എന്റെ സിഗററ്റിനെ തിരിച്ചിട്ടില്ലെന്നു.

“ഞാനല്ലേനോള പാഞ്ഞു” അവൾ കോളുടി അടുത്തി
ത്തന്നെക്കണ്ടു തുടങ്ങി.

“എന്നാ” അവൾ ചോദിച്ചു.

“ഈ പുസ്തകം സമ്മാനമാണു്”

“കാര്യമെന്താ”

“അടുത്ത കാസത്തിൽ തന്നെയാകട്ടെ പാഞ്ഞു”

“മനസ്സിലായില്ല ശ്രീമതി”

“മനസ്സിലായില്ലെങ്കിൽ വേണ്ട”

“എങ്കിലും...”

“നമ്മുടെ...”

“നമ്മുടെ”

“കല്യാണം”

ഞാനൊന്നു ചിന്തിച്ചപ്പോൾ. എന്റെ ഉള്ളിലൊരായിരം
തിന്നാനുകൾ പാഞ്ഞുവന്നുപോലെ എനിക്കു വേണു. പക്ഷെ
ഞാന്റെ അവസ്ഥയെന്തോ എതിർപ്പില്ലായ്മയോ രേഖപ്പെടു
ത്തിയില്ല.

ഭിക്ഷയിലിരുന്ന നാഴിമണി പതുങ്ങുവാൻ ശ്രമം
ശബ്ദിച്ചു.

“വത്ര, ഉത്തര കഴിഞ്ഞു.” അവൾ എന്റെ എതിർപ്പിനെ
ന്നൊക്കെയോ നട്ടിയുന്നതിനൊക്കു പാഞ്ഞു.

ഞങ്ങൾ ഉറങ്ങുമ്പോഴിലൊക്കെ നടന്നു... ആ ദിവസം
കടന്നു പോയി.

പലതരംപാലം ഇന്നുണ്ട്. താഴെ പറയുന്നതാണ് താഴെ പറയുന്നതാണ്. പേടിസ്വപ്നങ്ങൾ കണ്ടില്ലെങ്കിലും എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ഒട്ടനവധി ചോദ്യങ്ങൾ പലയുണ്ട്. ലീസയും, ഗോനയും, പ്രേമയും—ഒരു സാക്ഷാത്കാരം. മൂന്നു കോളാപുരം, സ്നേഹിക്കുന്ന മൂന്നു ഹൃദയങ്ങൾ.

എന്തെന്ന് ചോദ്യം? ആദ്യം സ്നേഹം കലാപുരം എഴുതി, ആത്മാർത്ഥതയുടെ അങ്ങോട്ടാണ്.

എന്തിനാണ്? അതിലൂടെ അറിയാൻ കഴിയുന്നതും വിശ്വസ്യമായി കഴിയുന്നതും സ്നേഹസമ്പന്നതയെ എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ കറുപ്പാക്കി വെച്ചു. മരണത്തിനുമുമ്പായിട്ടാണ് എന്റെ കൈയ്ക്ക് എന്തിനാണ് പരിശോധനാ നൽകിയ ശക്തിയെ കൊണ്ടുവന്നു വെച്ചിരിക്കാം? കലാപുരം തിന്നാൻ കഴിയാത്ത ഹൃദയവുമായി എന്ന സാക്ഷാത്കാരം വിളിക്കുന്ന പ്രേമയുടെ സാന്നിധ്യം എന്നതെന്തിനായിട്ടാണ്.

എന്തെന്തെങ്കിലും പലതാണ് പ്രേമയുടെ ഹൃദയത്തിൽ നിന്നും കാൽ കൊണ്ടു വന്നിട്ടുള്ളത്. എന്തെങ്കിലും ഒരു കൊണ്ടു വന്നിട്ടുള്ളത് ശക്തിയുടെ മുമ്പാകെ? ലക്ഷ്യം ആവാ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ളത്. അത് വന്നിട്ടുണ്ടെന്ന് പറയാം.

പ്രേമയോടു യാത്രയ്ക്കാണ്? അങ്ങൽ നോക്കും കാൽ കയറി. കാൽ നൽകി. വെച്ചുകൊടുത്തിരിക്കുന്നത് കാൽ കൊടുത്തിരിക്കുന്നത്. പ്രേമയെപ്പറ്റി. കലാപുരത്തിൽ പലതെങ്കിലും ഉണ്ടായിട്ടും അതിൽ പലതെങ്കിലും അറിയാൻ കഴിയാത്തതായിട്ടും അതാണ് എന്തെങ്കിലും വെച്ചുകൊടുത്ത സാക്ഷാത്കാരം.

ഇത്രയും രണ്ടു കണ്ണിനുള്ളിലാണ് എങ്ങൽ ഉള്ളിട്ടുണ്ടെന്ന് തോന്നി. ഒരു വലിയ കലാപുരം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്.....മുതൽ

ലാളി കക്കാരനായി സംസാരിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു. ഞാൻ വാനിററി ബാഗ് കെട്ടിക്കാൻ കടമിരിക്കുകയുണ്ടായിരുന്നു..... ഞാൻ കടയിലേയ്ക്കു പോയി. അവിടെ സംസാരം സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. വാങ്ങി.

ചില സാങ്കേതിക നടപടികളിൽ ഞങ്ങൾക്ക് ആ കടയിൽ 5 മണിവരെ താമസിക്കേണ്ടിവന്നു. അടുത്തൊരു ഗോട്ടലിൽ കയറി കാപ്പിയും കുടിച്ചു ഞങ്ങൾ മടങ്ങിയപ്പോൾ രംഭിച്ചു.

“രൂപാ 25 വരെ കിട്ടിയോ?” ഞാൻ ചോദിച്ചു.

“ഇല്ല ഇതിൽ 5000 രൂപ കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്.”

“അതൊരു വാനിററി ബാഗ് വാങ്ങി” ബാഗ് പറ്റിയ ശേഷം ഞങ്ങൾ ഓരോ നിമിഷത്തെയും പാഞ്ഞു. അപ്പോൾ അത് സമ്പ്രദായം നിർമ്മിച്ചതിനാലേയും കിടിയെ എന്ന് ഏല്പിച്ചുകൊണ്ടു പോയത്: “മാനവമനുഷ്ഠിക്കണം.”

“അങ്ങനെയോ കേൾച്ചിട്ടുണ്ടോ? അധികം ചെക്ക് കേൾക്കേണ്ടല്ലോ?” ഞാനായിരുന്നു.

അപ്പോൾ നല്ലൊരു സമയമായി.

നിയന്ത്രിതമായി ഞങ്ങൾ ഏകദേശം പത്തുമണിയോടെ കണ്ടു. പക്ഷെ അത് കാരണമില്ല. പക്ഷെ നമ്മൾ കാര്യം നിങ്ങൾ പരിശോധന തുടങ്ങി.

ഞാൻ ചോദിച്ചു കേൾച്ചതും കാരണമല്ല കേൾച്ചതായിരുന്നു. കേൾച്ചതായിരുന്നു. എന്നാൽ അത് പലപ്പോഴും പാഞ്ഞു. പക്ഷെ “ഇപ്പോൾ” എന്ന് ഞങ്ങൾ കേൾച്ചതും അപ്പോൾ കേൾച്ചതും ഞങ്ങൾ വാങ്ങി കാരണമില്ല. അത് കേൾച്ചതും കേൾച്ചതും കേൾച്ചതും.

ഒന്നി വെട്ടായി. ഇനിയും കാത്തുനിന്നിട്ട് ഫലമില്ല എന്നാൽ അദ്ദേഹം ഓപ്പി കാർ വിട്ടിട്ടുകൊണ്ടുവരവാൻ ശ്രദ്ധപറോടു പറഞ്ഞു.

9-15 കഴിഞ്ഞപ്പോൾ കറുത്തായി അയാൾ തിരിച്ചുവന്നു. നാളെ ഫലാഹാ വിളിച്ചുകൊണ്ടുവന്ന് നന്നാക്കിയിട്ട് കാറുകൊണ്ടുവന്നാൽ മനിയെന്ന് തുടലാളി ശ്രദ്ധപറോടു പറഞ്ഞു.

“രാജ്യം, ഇനി നമുക്ക് ഉറങ്ങ കഴിയിട്ട് ചോരാൻ പോകൂ?” അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു.

“എങ്കിൽ രാജ്യത്തെ ശ്രദ്ധപ്പെടുത്തേണ്ട” ഞാൻ പറഞ്ഞു.

പോയി. കാർ നല്ല ഹോട്ടലിലേക്കു വിട്ട്” അദ്ദേഹം മറുത്തുപോയി.

ഉറങ്ങ കഴിഞ്ഞു പാറിൽ കയറിയപ്പോൾ 10—15 ആയിട്ടുണ്ട്. വേരൻ തുടലാളി ചാക്കു സിറിലിത്തന്നാണിപ്പോയി. വിട്ടുപടിഞ്ഞ കരകൊന്നിത്തന്നു ഞാനാദ്യം എന്നു നട്ടിയുണർന്നി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുകൂലമായിട്ട് കാറുളളിത്തന്നെ ഞാൻ അയാളെ അയച്ചു.

“പ്രമേ” അദ്ദേഹം വിളിച്ചു. ഒരു ശ്രദ്ധയും കേട്ടില്ല. വിണ്ടും ചാക്കു ചാടി ചാടി വിളിച്ചു. നിർദ്വണ്ഡമായിത്തന്നെ. ഞാനിലയിലെ ശ്ലോക്കിലെന്നി പതിഞ്ഞാൻ ദ്വാവര്യം ശബ്ദിച്ചു.

“പ്രാക്കുതായിരിക്കും നാളെ വിളിക്കാം.” ഞാൻ പറഞ്ഞു.
“അതുപോര. അവൾ ഞാൻ വരാതെ ഈ മൃതനല്ല.”

അദ്ദേഹം വിണ്ടും വിണ്ടും വിളിച്ചു. കഷ്ടം ഞാൻ ആ ബാക്കുക്കൊന്ന് കന്നാപോയി. കാറുകാരനുള്ള തിരിയെ അയാൾ?

പെട്ടെന്നൊരു കാർ മുറയ്ക്കു വന്നു. മുഴുവൻ പൊലീസുകാരാണ്. ഞങ്ങളുതിരയിട്ടുപോയി.

പ്രേമ...പ്രേമ...അദ്ദേഹം വിണ്ടും വിണ്ടും നീളിച്ച്.

“നിങ്ങളുതിരുന്നില്ലേ?” അദ്ദേഹം ഇൻസ്പെക്ടറോടു ചോദിച്ചു.

“പ്രേമയെ മാനേജർ രാജു കൊല്ലുന്നു. പോം വാണോ?” എന്നു ചോദിച്ച് കിട്ടി. അദ്ദേഹം പാഞ്ഞു.

“എന്ത്? ഇതു സത്യമാ?” ഞാനൊന്നു ചോദിച്ചു.

ഇൻസ്പെക്ടർ ബുദ്ധിമുട്ടി കാലിക്കനോട് ചാർജ്ജ് കൈമാറി കൊടുത്തു. അതു തുടങ്ങിപ്പോയി. ഞാനും മറ്റും അവിടെ നിൽക്കുകയും ചെയ്തു.

ഞാൻ ചോദിച്ചു. ചാർജ്ജ് കൈമാറിയോ? എന്റെ ഭാര്യ നിങ്ങളെല്ലാം നല്ലവരാണ്. എന്റെ ഭാര്യയെ നോക്കി. പ്രേമ രക്തത്തിലാണിരിക്കുന്നത്. ചാർജ്ജ് കൈമാറി. ചാർജ്ജ് കൈമാറി. ചാർജ്ജ് കൈമാറി.

“നിങ്ങളല്ലേ താള?” ഇൻസ്പെക്ടർ ചോദിച്ചു.

“താളം ഞാനും പക്ഷെ...”

“ഒരു പക്ഷെ...” വിണ്ടു താളം ചാർജ്ജ് കൈമാറി.

“ഞാൻ ചാർജ്ജ് കൈമാറി...”

“എന്തിനും?”

“ഞങ്ങളുടെ ഭാര്യയെ എന്തിനും ചാർജ്ജ് കൈമാറി...”

“അ! നല്ലതല്ലേ? ചാർജ്ജ് കൈമാറി. ഇവർ വിവരം വെക്കും.”

എന്റെ കയ്യിൽ വിലപ്പെട്ട വില. മുഖാമുഖമായി
അറിഞ്ഞതുകൊണ്ട് എന്റെ കണ്ണു തുറന്നു. പ്രേമ!
എന്നതിന്റെ കയ്യിൽ നിൽക്കുമ്പോൾ വെളി. കൈകൾ
വെളിപ്പെടുത്തും എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ മിന്നൽപ്രകാശം
കാണപ്പെടും.

എന്നതുകൊണ്ട് കൈകൾ കൈകൾ കൈകൾ കൈകൾ
കൈകൾ. ഒരു ഇടത്തേ കൈകൾ എന്റെ കൈകൾ
കൈകൾ.

എന്നതുകൊണ്ടും കൈകൾ കൈകൾ കൈകൾ
കൈകൾ. ഒരു ഇടത്തേ കൈകൾ എന്റെ കൈകൾ
കൈകൾ.

കൈകൾ കൈകൾ കൈകൾ കൈകൾ കൈകൾ
കൈകൾ. ഒരു ഇടത്തേ കൈകൾ എന്റെ കൈകൾ
കൈകൾ.

കൈകൾ കൈകൾ കൈകൾ കൈകൾ കൈകൾ
കൈകൾ. ഒരു ഇടത്തേ കൈകൾ എന്റെ കൈകൾ
കൈകൾ.

പതിമൂന്നാം

എട്ടുമണി കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു എന്ന്, കാരാഗൃഹക
വാടം തുറക്കപ്പെട്ടു. ഇൻസ്പെക്ടർ ജയിലറുമുഖേക്കു കടന്നു
വന്നു. പാതാബ്ദത്തിൽ എന്റെ ഇമ്മിറ്റേഷൻ ചെയ്തിരു
ന്നിരിക്കുകയാണെന്ന് പറഞ്ഞു.

“മിസ്റ്റർ മാത്യു ഡിബാൽക്കു ചോദ്യം” അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

“കുതലാളിക്ക് ബോധം വരിയോ?” ഞാനോട് വിരോധ
തോട്ടം ചോദിച്ചു.

“അദ്ദേഹത്തോളം ആരാകുമായി ആ വാട നിറയ്ക്കി
ലാക്കി..... പ്രൊഫസർ വോണ്ടറാണെന്നാണോദ്ദേഹം പറയു
മ്പതു്. എല്ലാവരെയും മറയ്ക്കുകയാണിത്..... 7-30ന് അദ്ദേഹം
മരിച്ചു.

ഞാനോട് കൊച്ചു കണ്ണാടിയിൽനിന്നു ചോദിക്കാൻ
കരുണയുണ്ടോ” സ്റ്റേഷന്റെ പാലാസരമ്പിട്ടു വാലിലാണി.
ഇതിൽനിന്നുണ്ടാകാം” നിരീക്ഷണത്തോടെ പറഞ്ഞുകൂട്ടി.

ഇനിയും സുഖേഖ എസ്റ്റേറ്റിന്റെ പടി കയറാൻ
എന്റെ മേന്മ സമ്മതിച്ചില്ല.

ഇന്നുവരെയു യാത്രയുടെ ഖാക്കി ഇന്നാകട്ടെ പഴയതും ഏതെങ്കിലും പോക്കറ്റിലുണ്ട്. ഇതിനും കൂടി നാളത്തെ ഒരു ആഹാരക്കുരുമുണ്ടാക്കുകയില്ല എന്നുനിക്കു വെളിച്ചം.

അതാ! നന്നോ. ജീവിതത്തിന്റെ പാതക്കു വശങ്ങളായി ഞാനിനിയും തോഴുചെന്നേണം. ഇതിനും അതനെയു കാര്യം കരയണം!

വളരെ ദൂരം ബസ്സുയാത്ര ചെയ്തപ്പോഴാണ് ഞാനിന്നിരിക്കുന്നിടം 11 കണിക്കു വന്നപ്പോഴും. അപ്പോഴാണ് ചോറ്റുലിക്ക്തിന്നും കാപ്പിയും കുടിച്ച് ബീഡിങ്ങയുടെ ബെഞ്ചിയിലിരുന്നു. തീർത്തും അപരിചിതമായ ഒരു പ്രദേശം. കട്ടേക്കു കച്ചവടപ്പിടികളും സ്ഥാപനങ്ങളുമുണ്ട്. അതാ! നാലു ചുറ്റുമൊന്നു വീക്ഷിച്ചു. 'അതിന്റെ സ്വഭാവം അതിയടുത്തൊരു ജന്തുക്കൾ. അടുത്തൊരു സ്വർണ്ണക്കൾ. അല്പം അകലെ ഒരു ബാർബർ ഷോപ്പ്'. അതിനടുത്തുള്ള കെട്ടിടത്തിൽ രണ്ടു നിലകളാണുള്ളത്. മുകളിലത്തെ നിലയിൽ ഒരു വലിയബോർഡു തൂക്കിയിട്ടുണ്ട്. "ജയകേരളാ തീയേറ്റേഴ്സ് ഓഫീസ്" എന്നാണതിൽ എഴുതിയിരിക്കുന്നത്.

എനിക്കല്പം കൗതുകം തോന്നി. അതാ! നേരെ ജയകേരളാ തീയേറ്റേഴ്സ് ഓഫീസിലേക്കു നോക്കൂ. രണ്ടാംനിലയിലേക്കുള്ള പടികയറിയപ്പോൾ അപരിചിതമായ ഒരു ശബ്ദം ചോദിച്ചു. "എവിടെ നിന്നാണ് വിട്ടത്"? എന്ന്.

തിരികെ പരിചയമില്ലാത്ത ഒരു ഇങ്ങനെ വലിയ പരിചയക്കാരനോപ്പോലെ സംസാരിക്കുന്നത് കണ്ടപ്പോൾ ഏതിക്കേറെ അത്ഭുതം തോന്നി.

"കോ നെഹാണെ" അതാ! പറഞ്ഞു.

"ദേവദോ? അമ്മാൾ വിണ്ടും ചോദിച്ചു."

“രണ്ടു” ഞാൻ മറുപടിക്കൊടുത്തു.

“സാറിന് അന്നെങ്കിട്ടം” അയാൾ പറഞ്ഞു.

എനിക്കൊരത്തും പിടിയുംകിട്ടാത്ത ഒരഭിപ്രായമായിരുന്നു അത്. ഏതോ സംഭവിയുണ്ടെന്നായിക്കും തോന്നി.

“അവിടെ എന്ത്?” ഞാൻ നാഴ്ന്ന സ്വരത്തിൽ അയാളോടു ചോദിച്ചു.

അയാളുടെ കയ്യിലിരുന്ന ഒരു മാസിക എടുത്തു പേജുകൾ കറിച്ചു എന്ന് ഒരു പൗര്യം കാണിച്ചു. അതിലിങ്ങനെ കുറിച്ചിരുന്നു.

ആവശ്യമുണ്ട്

ഞങ്ങൾ ഉടക്കു ആരംഭിക്കുന്ന “മനുഷ്യൻ സ്റ്റേഡമാണ്” എന്ന നടകത്തിന്റെ നായകനായി അഭിനയിക്കുവാൻ കഴിവും യോഗ്യതയും ഉള്ള ഒരു നടനെ ആവശ്യമുണ്ട്. 150 രൂപാ ഡിപ്പോസിറ്റ് വസ്തുവാൻ തയ്യാറാകേണ്ടതായിരിക്കും.

എനിക്കുതാങ്ങാതാവാനാവാം തോന്നി. ഒരു സഫലത. ഇനിയും ജീവിക്കുവാനായ അയാളെ അയക്കുന്ന ക്വാട്ടർ ഇറക്കപ്പെടുകയാണ്.

“വളരെ നന്ദി.” ഞാനയാളോടു നന്ദി പറഞ്ഞുകൊണ്ടു നേരെ ഓഫീസിലേക്കു കയറിയെന്നു. രണ്ടുപേർ അവിടെയിരുപ്പുണ്ട്. മനുഷ്യനുമുഖപത്രമാണ് എനിക്കൊരു റോട്ടത്തിൽ തോന്നി.

“നമസ്കാരം” ചെന്നപാടെ കൈ തൊഴുതു കൊണ്ടു ഞാൻ പറഞ്ഞു.

“നമസ്കാരം” അവരും പറഞ്ഞു.

“ഇരിക്ക” പേരെഴുതാണ്”

അടുത്തൊരു കസേര ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടുപോയി പറഞ്ഞു.

“രാജ്യം എന്നാണ്. ഞാൻ പ്രത്യേകം കൊടുത്തു.

“മി. എം. കെ. രാജ്യം താങ്കളാണോ?” അദ്ദേഹം നിറുത്ത മുഖത്തോടുകൂടി ഞാൻ ചോദിച്ചു.

“താങ്കൾക്ക് സമ്മതമാണെങ്കിൽ ഡിപ്പോസിറ്ററാണെന്നു കണക്കാക്കി. കഴിപ്പാൻ ഒരു തടവു കിട്ടുവാൻ തന്നെ” എന്നുള്ള പരസ്യം ചെയ്തത്” മറുപടി പറഞ്ഞു.

“നിങ്ങളെ മനസ്സിലായില്ലല്ലോ.”

“ഞാനാണു കാരണമുൾ” അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചുമട്ടുകൊടുപ്പം തുടങ്ങി. ഇദ്ദേഹമാണ് മി. പ്രൊഫർ?”

“പ്രൊഫർ! ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. താങ്കളിതിലേക്കു വരികയാണോ?”

“ഉപനായകനായി ഇദ്ദേഹം കാണപ്പെടുന്നതാണ്” കാരണമുൾ പറഞ്ഞു.

അദ്ദേഹം കോളിംഗ് ബല്ലടിച്ചു. ഒരു പതുർ മുറിയിലേക്കു താഴെനിന്നും കയറിവന്നു, മൂന്നു കാപ്പി കൊണ്ടുവന്നു വാർ അദ്ദേഹം ഓർഡർ കൊടുത്തു. ഏതാനും സമയത്തിനു ശേഷം കാപ്പികൊണ്ടുവന്നു.

“ക്രിസ്റ്റി വിസയും കൂടെയുണ്ടോ?” കാരണമുൾ പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ടു ചോദിച്ചു.

“ഇതെങ്ങനെയോ ചോദിക്കാറിരുന്നു.”

“താണി പറഞ്ഞു.” വിസയെ ഓർമ്മോ?

“ഇല്ല കേട്ടിട്ടുണ്ട്.”

ഞാൻ നടന്നു നോക്കി പക്ഷമെടുത്തു. ഏതൊരു നമ്പരുന്ന ഭൂതകാലം മരിക്കും.

ഞങ്ങൾ എന്താക്കെയോളകി പറഞ്ഞു. ദീർഘകാല പരിചിതരുപ്പോലെ ഞങ്ങളുടെ സംസാരം സിണ്ടുപായി- അവസാനം ഞാൻ ചോദിച്ചു.

“റീഡേഴ്സ് നുടങ്ങിയോ?”

“ഇന്നാണാരംഭിക്കുന്നത്, മി. രാജുവിന് വേണ്ട സൗകര്യങ്ങളെല്ലാം ചെയ്തുതരാം.”

മാനേജർ എന്നെയും ഉട്ടിക്കൊണ്ടു താമഴയുള്ള ഒരു മുറിയിലെത്തി. എന്താക്കെയോ വായിച്ചുകൊണ്ട് റോൾ അവിടെയിരുപ്പുണ്ട്.

“കേട്ടാ പാലയ്ക്കാക്ഷമി? ഇദ്ദേഹമാണ് റായ്കൊട്ടാ ഭാഗമകിയെഴുതുന്നത്. രാജു എന്നാണ് പേര്. കാനേഷുമാരിയെ പരിചയപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്തു”.

മി. എം. കെ. രാജുവരല്ല. കേട്ടിട്ടുണ്ട്.” അവിയെയിരുന്ന ആൾ പറഞ്ഞു.

“ഇദ്ദേഹമോ?” ഞാൻ അന്വേഷിച്ചു.

മി. പാലയ്ക്കാക്ഷമി. കോമിഷനനോൺ”.

ഞങ്ങൾ പരസ്പരം പരിചയപ്പെട്ടു.

“രാജുവും ഈ മുറിയിൽ തന്നെ കഴിയും” എന്നു അവസാനമായി പറഞ്ഞിട്ട് മാനേജർ പോയി. ഞങ്ങൾ പല സംഗതികളെക്കുറിച്ചും പരസ്പരം സംസാരിച്ചു.

“കൂടെ എത്ര നടിക്കുമൊണ്ടു?” ഞാൻ തിരക്കി.

“ഞാൻ, രാജു, പ്രൊഫെസ്സർ..... പിന്നെ സി. ആർ, അലക്സ്, വസുധനി, സുലോചന, ഇനിയും ഒരാളു് ബേബിൾട്ടോ, പിന്നൊരാളുണ്ട്. അതായത് നായിക അന്താര സിനിമയിലായിരിക്കണം. ആരാണ് നിശ്ചയിച്ചിട്ടു. കൈപിടാൻ തക്കി എണ്ണിക്കൊണ്ടു മി. പാലയ്ക്കാക്ഷമി പറഞ്ഞു.”

“പാട്ടുസലക”യെന്നൊക്കെ കഴിഞ്ഞോ? ഞാൻ വീണ്ടും സംശയമുണ്ടായിച്ചു.”

“അതു നേരത്തേ കഴിഞ്ഞു”

“പോഷണം കിട്ടിയോ?”

“മിക്കവരും കെട്ടേതു.”

വളരെനേരം സംസാരിച്ചിരുന്നതിനാലേയും ഞങ്ങൾ പുറത്തുകിറങ്ങി. ചില അന്ധാവശ്യസാധനങ്ങൾ എനിക്കു വാങ്ങേണ്ടിയിരിക്കുന്നു,

ഞാൻ വീണ്ടും ഒരു നടനായി; നാടകക്കാർ, വിശേഷണ വയറും, അന്ധകില്ലാത്ത സ്വപ്നങ്ങളുമായികഴിഞ്ഞ ഒരു കലാകാരന്റെ കൈപ്പറ്റുന്ന അനുഭവങ്ങളുടെ കറുപ്പുപുറം തുൽഫലത്തിലേക്കു ഞാൻ വീണ്ടും എന്റെ ഹൃദയ സ്തംഭനത്തെ കഴിയിവിട്ടുവാൻ സാഹസികമായി തുനിയുകയാണ്”.

രാത്രി ഏഴു മണിയാമ്പോൾ ക്യാമ്പിൽ നിന്നുതന്നെ ഊക്കു കഴിച്ചതിനാലോ എല്ലാ തടയാതെ തരികളും റിപ്പോർട്ടർ ഹാളിൽ സ്ഥിതിചെയ്തായി. ഞങ്ങൾ എല്ലാവരും തന്നെ പരസ്പരം അപരിചിതരായിരുന്നു. ഒന്നു പരിചയപ്പെടുവാനുള്ള തീർപ്പും എല്ലാവരിലും തെളിഞ്ഞു കണ്ടു.

പ്രേംരാജിനേയും, പാലയ്ക്കു കഴിയേയും ഞാൻ നേരത്തേ പരിചയപ്പെട്ടിരുന്നു.

സി ആർ, ഒരു ചെറുപ്പക്കാരനാണ്. സൗന്ദര്യവും, സ്പന്ദിപ്പാലമായ കലാഭാവവുമ്പോ അദ്ദേഹത്തിനൊന്നായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടെന്നുവന്ന സംസാരമദ്ധ്യേ വെളിപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിട്ടു. ഗായികയുടെ യാഥാസ്ഥിതികനായ അച്ഛന്റെ പാലമാണദ്ദേഹമഭിനയിക്കുന്നത്.

അലക്സ് ഒരു സുന്ദരവില്പിതപ്പെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ നോട്ടത്തിലും, നടുപ്പിലും, സംസാരത്തിലുമെല്ലാമൊരു പരക്കൻ മട്ടാണു കണ്ടതു്. സദാസമയവും ഒരു മുഖം ഗൗരവം നിറഞ്ഞുനില്ക്കുന്നതാണു്.

വന്യമതിയും സുലോചനയും സഹോദരിമാരാണ്. രൂപലാവണ്യവും പ്രഗത്ഭതയും ഇവുനിലയാണവർക്കു്. രാമപ്പിൻ കടഞ്ഞെടുത്ത രണ്ടുപുസ്തകങ്ങൾ, കിളിപ്പൂജയും പൊതുലയാണു് വന്യമതിയുടെ സംസാരം എങ്കിലും, കോർത്താപ്പിക്കുന്നതാണു് സുലോചനയുടെ നോട്ടം.

ഏറ്റവും ആനന്ദമൂർത്തനെന്നറിയുമാണു നാകേഷ്വര്യു്. വന്യം വിരുന്നാലും ഏറ്റവും കൂട്ടിയോടിരിക്കും. ഒരു പക്ഷെ ഏറ്റവും ബാലിശമായ അഭിപ്രായമായിരിക്കുമതു്.

അവർ പാട്ടുകളും ആട്ടുകളും ചെറുതും, ലേരവും കൂസലില്ലാതെ അടുത്തു വന്നിരിക്കും. താടിയിലും ചികിയാതി കിഴിരിക്കുന്ന മുടിയിലും തലോടും. കണ്ണുനീച്ചിരിയുമായി വന്നു് ഇക്കിളികൂടും. കണ്ണു വെട്ടിച്ചു കൊണ്ടു് ഹാലിതം ചൊട്ടിക്കും. നാണം നടിച്ചുകൊണ്ടു് റോമപുപ്പും കാലിക വിരലാലായി കസത്തു നടത്തും. കരഞ്ഞുകൊണ്ടു കള്ളപറയും..... എന്നൊരു ലോകം നടന്നതിലെ നാട്യവും ജീവിതത്തിലെ നദാകാശവിവിധം.....

കണ്ണുനീച്ചയെന്നാൽ കൂടെ പറയും, പാട്ടു പാടിക്കൊണ്ടു് പറയും പുളും, സ്നേഹമുണ്ടെങ്കിൽ മുടി ചികിഞ്ഞതും.....

ഇപ്പോൾ എല്ലാവരും നാലു ദിക്കും പാടിനടന്നു പരിചയപ്പെടുകയാണ്. അലക്സ് മാത്രം ആരെയും പരിചയപ്പെട്ടവൻ ഇനിക്കില്ല. തന്നെ നമുവിശ്വസ്തരായ ഒരു ഗൗരവം വിധാതാ മനുഷ്യൻ കൊടുക്കും..... അങ്ങിനെ അതും കഴിഞ്ഞു.

ഈ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ചന്ദനജനം ഭൂട്ടും ഹരിത
പുറംപിള്ള, സമുദ്ര നിരണ്ണന കളിയാക്കി. എല്ലാവരും
അങ്ങനെയുള്ളതെങ്ങിനെയെന്നു.

“അത് ചില സംഭവങ്ങൾ നിങ്ങളോടു പറയാൻ
ആഗ്രഹിക്കുന്നു,” ചന്ദനജൻ പറഞ്ഞു. എല്ലാവരും
അത്ഭുതപ്പെട്ടു അത്ഭുതപ്പെട്ടു കേൾക്കുകയും ചെയ്തു.

“കഴിഞ്ഞ നാടകകഥയെ പരാജയമായിരുന്നു. അതിനെ
പരിഹരിക്കാനുള്ളതാണ്. ഇതു മങ്ങിത്തന്നാവാൻ പാടില്ല.
നിങ്ങൾ നഷ്ടം വരുത്താൻ പാടില്ല. നഷ്ടം വരുത്താൻ പാടില്ല. നഷ്ടം
പ്രത്യേകിച്ചുള്ള പാതയെ നീക്കം. ക്യാമ്പിലെ നിയമപാ
ലനനുസരിച്ചുവന്നു. അധികമായി സൂചിപ്പിക്കണമെന്നു
ഭയപ്പെടുന്നു.

“15 ദിവസത്തെ വിരമം സമാപിച്ചു. വളരെ
ധനം സൂക്ഷിച്ച് കിട്ടുവാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. അതിനും
നോക്കുകയായിട്ട് എല്ലാ ദിവസവും രണ്ടുപ്രാവശ്യം വീതം
വിരമം സമാപിച്ചു. പിന്നാലെ കാലം വരുമ്പോൾ, അതാ
യത് നമ്മുടെ നായികയായിട്ടുള്ള സൂചിപ്പിച്ച താരത്തെ
മാത്രം കണ്ടുവെച്ചിരിക്കുന്നത്. ചില സാങ്കേതിക തത്ത്വങ്ങ
ലാണ് അത് വിരമം സമാപിച്ചു. ആ വിരമം
നിങ്ങൾ ആനന്ദം നേടാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു.”

ആരാണ് സൂചിപ്പിച്ച നായികയായിട്ടുള്ളവർ നമ്മുടെ
നിയമം നേടാൻ പാടില്ല. ചന്ദനജനും പാ
ടില്ല.

“ഈ നായികയെ കണ്ടുപിടിക്കാൻ, നമ്മുടെ വ്യായാസ
ല്ല. നല്ല ദിവസമാണ്. അതാണ് നമ്മുടെ രാജാവിന്റെ

നമാഴികെ ഏല്പാവനമേയും പോയ്ക് കിട്ടിയിട്ടുണ്ടല്ലോ?”
മാനേജർ പറഞ്ഞു നിൽക്കി.

ഒട്ടർ ഏനിക്കുള്ള ഭാഗം തന്നെ. ഞാനും പാലക്കാട്
ഴിയുംകൂടി ഞങ്ങളുടെ മുറിയിലേക്കു പോയി.

ഓറ നോട്ടീസിൽ തന്നെ അതു മുഴുവൻ വായിക്കുവാനുള്ള
വ്യക്തത ഏനിക്കുണ്ട്. ഞാൻ വായിച്ചു തുടങ്ങി. എന്റെ
ആദ്യഭാഗം മുന്നാകുമെന്നതാണ്.

നംഗം 3

[നായകനായ ന്യൂക് ശോകഗണനാ പാടിത്തൊണ്ടു് പ്രവേശിക്കുന്നു. അയാൾ ഒരുതാമിതുമൂലം തന്നിൽനിന്നും പിരിഞ്ഞുപോയ പ്രാണപ്രയത്നത്തെ അനുഭവിച്ച് ഉറങ്ങും ഉറക്കുമില്ലാതെ വെറിലും മഴയും അറിയാതെ ദുഃഖിതനായി കാട്ടുകൂട്ടം കേടുകൂട്ടം തരണം ചെയ്തു് നിൽക്കുന്നു.... ഏതാ നിമിഷങ്ങൾ കഴിയുന്നു.....പാട്ടു് ഏറ്റവും ഹൃദയസ്തപ്തമായതും ശബ്ദമറിയാത്തതും..... എതിരെ പാട്ടും പാടി ശോകാകലമായി നായികയായ ലളിത പ്രവേശിക്കുന്നു..... അവർ പരസ്പരം കണ്ടുമുട്ടുന്നു..... തിരിച്ചറിയുന്നു. ആശ്ചര്യപ്പെടുന്നു.] ഞാൻ വായന തുടങ്ങാൻ തന്നെ തുനിഞ്ഞു. പക്ഷെ ഏതൊ ഹൃദയത്തിൽ കൊള്ളിയൊർ മിന്നുന്നതു പാലയെന്നി. ഒരു നടുക്കും. അപ്പോഴും കണ്ണടച്ചതോടൊർത്തിരുന്നു. വലിയൊ ഞാൻ വായിക്കുവാൻ കണ്ണു തുറന്നപ്പോൾ ആ പരിസരമാകെ അനുകാരത്തിൽ മുഴുകിയിരിക്കുന്നതാണ് കണ്ടതു്. ഓട്ടത്തുള്ള മുറികളിൽനിന്നും ചില ശബ്ദങ്ങളുയരുന്നതും, സ്വപ്നമെന്നതും തെങ്ങത്തേ കേട്ടു. ഞാനും സ്വപ്നം കണ്ടുപിടിച്ചു.... അഭരണിനോക്കി. ഒരു ഗുഹയിലു. ഞാൻ വെളിയിലേക്കു നോക്കി. തെങ്ങു വീള

കേൾപോലുമണഞ്ഞിരിക്കുന്നു. കരൾവിടർന്നതകരാറാണ്. അടുത്ത മുറിയിലാരോ പറയുന്നതുകേട്ടു.

ആ രാത്രി കുറുപ്പതം സ്വപ്നങ്ങൾ നിറഞ്ഞതായിരുന്നു. ജീവിക്കുവാനു് പ്രേരണ നൽകുന്ന പ്രതീക്ഷകളുടെ നിതറവത്തെത്തുടങ്ങിയ മധുരസ്വപ്നങ്ങൾ!

ഇതിനകം നാലു പ്രാവശ്യം റിഫോഴ്സർ നടന്നു. എല്ലാവരും കഴിവിന്റെ ചെരിവൊന്നധാരണയിലെത്തി. ഏതായാലും നായികയില്ലാതെ റിഫോഴ്സർ നടത്തേണ്ട നിരീന്ദ്രാഭിനയം വന്നതുകൂടിയതിൽ ഞാൻ സഹതപിച്ചു. എങ്കിലും എന്റെ ജീവിതസാധികയായില്ലല്ലോ?.....

ശനിയാഴ്ച രാത്രിയിൽ മൗനരോഗിരോഗ്സർ ഉണ്ടായിരിക്കുകയുള്ളൂ എന്നു മാനേജർ പറഞ്ഞതനുസരിച്ച് ഞാൻ പുറത്തേക്കിറങ്ങി.

അടുത്തതു ബിന്ദുവിടെയിൽ പുതിയ കറു മാസികകൾ സ്ഥാനം പിടിച്ചിരിക്കുന്നത് കണ്ടു. എന്റെ ഉള്ളിലൊരാൾ ഉണർന്നു. സിന്ധി മാസിക! ഞാനെന്നതെണ്ണം നാലുനാളോടുള്ള വാങ്ങി. കല്ലു ചിത്താതെ ചെട്ടുകൾ കരിച്ചുതുടങ്ങി.....

പതിനാലു

“പത്രാധിപരോടു സംസാരിക്കുക” എന്നും പേജുകൾ മാറ്റിയപ്പോൾ അപസാനമാകുമായി അന്തര്യ ചിത്രണ ചോദ്യവും ഉത്തരവും കണ്ടു.

ചോദ്യം:— പുല്ലുസിയ സിനിമാനടിയായ മിസ് ലീസാ ഈ പടങ്ങിയിരിക്കുന്നതിലൂടെ? എന്തെല്ലാം? മൗലികവാദം?

ഉത്തരം:— മൂന്നു പടങ്ങിയിൽ, ജനാധിപത്യം സിനിമൻ പുലയിൽ, മോനിയെപ്പോലെയുള്ള അടങ്ങുന്ന കോപിൽ, മോഡേൺ തിയേറ്ററോട് സിനിമൻ അടങ്ങിയിട്ടു. പക്ഷെ ചില സാങ്കേതിക അടങ്ങിയിട്ടുണ്ട് എന്നതിൽ അടങ്ങിയിട്ടു. തിർക്കുന്നതിലും പ്രദർശനം നടത്തുന്നതിലുള്ളതാണ്.

വിശ്വാസം: മിസ് ലീസാ ഹിലിസ്റ്റർ, കൊച്ചിൻ—1.

എന്തിനാലായാലും ആരും അറിയില്ല. എന്തിനെയും ലിസായെ കണ്ടുപിടിക്കണമെന്നതിൽ വാദിയായി, അന്തര്യ മോനിയെപ്പോൾ എന്തിനെയും പോകുന്നു എന്തിലും വ്യാജേന അന്തര്യയും വാങ്ങി ബസ് സ്റ്റാൻഡിലെത്തി, ഒരു സാധാരണക്കാരനെപ്പോലെ ചെന്നാൽ കാണാൻ

സാക്ഷാത്കാശമായിട്ട് ഞാൻ അതിൽ സ്വർഗ്ഗലോകമായിട്ട് തന്നെ ഒരു ക്യാമറയും വാങ്ങി കാര്യങ്ങളുടെ ഓരോവും വാഴ്ത്തേണ്ടതു്. ഏറ്റവും നല്ലതും ആകർഷണീയമായ വസ്തുക്കളും ധരിച്ചാണു് പോയതു്.

ഈ നിഷ്പന്നിതപ്പെട്ടവർക്കു ശേഷം ഞാൻ ഉറ്റു പുറത്തു തന്നെയും. എതിർക്കുകയുള്ള ഒരു നിരക്കും എന്റെ മുഖത്ത് തെളിഞ്ഞുവന്നു. എന്റെ ആത്മാവിനോടു് അജ്ഞാതമായ എന്തോ പാറിപ്പോകുന്നൊരുതരത്തെ അനുഭവം.

എന്റെ ലിസ! എതിർക്കുകയുണ്ടാകാം. പ്രേമപൂർവ്വം കെട്ടിപ്പിടിക്കാം. ഹൃദയവേദനയോടെ പ്രേമസാമ്രാജ്യത്തിലെ പേടിസ്വപ്നങ്ങൾ കണ്ടു് കാലം കടന്നുവിട്ടു അവൾക്കു് ജീവിതകാലം സഹജമായൊന്നതാകുന്നു.

വാഹനങ്ങൾ നിക്ഷേപം നിരക്കം വൃക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു് തിരിച്ചുവന്ന ഒരു പട്ടണമാണിതു്. ഇതിന്റെ പ്രാന്തഭാഗത്താണു ലിസാ താമസിക്കുന്നതെന്നറിയുകയായിരുന്നു. പക്ഷെ...! “ഏതാ” റിക്ടർ” ഞാൻ അകലെത്തുടി കടന്നു പോയ ഒരു റിക്ടർക്കാരനെ കൈകൊട്ടിവിളിച്ചു.

അയാൾ ഒരു മങ്ങിയ പുഞ്ചിരി തൂകിക്കൊണ്ടു് റിക്ടർക്കാരനായിരുന്നു.

“കയ്യട സാറെ” അയാളുടേതായിട്ടു.

“നില്ക്കുന്നു. ഞാൻ ചോദിക്കട്ടെ” ഞാൻ പറഞ്ഞു.

“ഉം”

“സിനിമയുടെ മിസ്സ് ലിസായുടെ വിടായിയോ?”

“അതാണെങ്കിലും കേൾക്കേണ്ടതു് കേൾക്കാം.”

ഞാൻ കയറിയതിന്നു. ഇതല്ല സുഖമാണെങ്കിലും എന്റെ മനസ്സിനെന്നു വല്ലാത്തു. ലിസിക്കുവാൻ വേണ്ടു്

അയാൾ മോഷ്ടനെ ചുമക്കുന്നു! മോഷ്ടനായ്ക്കൊണ്ടാ
കിട്ടും പ്രതിഷേധമൊണ്ടു് അയാളും നിരന്തരമായി എടുപ്പിനു
ക്കുകയാണ്. പ്രതിഷേധം, എന്നെന്നിട്ടും ഉണ്ടാകാൻ
എത്ര ജീവിതങ്ങൾ പരമം തകരാറായിരുന്നു. മോഷ്ടനെ
ജീവിപ്പിക്കുന്ന പ്രതിഷേധമേ! കരിപ്പരനെ പാടിനടന്ന
യാവം നിയമനെ കൊന്നൊടുക്കും!

കാമുവും ബെസ്തും 45 ലുനമ്മി പാലുന്ന നാടാരിയ്ക്കു്
നിന്നുടെ ദിക്കുവും നീങ്ങി. മോല കകിന മോല കെട്ടിക്കൊണ്ട്
കാണുമ്പോഴും എന്റെ ഉള്ളിൽ ആനന്ദത്തിന്റെ വേലിയേ
റാമാണെന്നോക്കുന്നത്. പെട്ടെന്നായി ഏറ്റവും മേന്മയോ
യായ ഒരു കെട്ടിക്കൊണ്ടിന്റെ മേന്മയിനകെ ദിക്കു നിറുത്തി
'ഇതുതന്നെ' അയാൾ പറഞ്ഞു.

അയാൾ ആവശ്യപ്പെട്ട ചുലി കൊടുത്തുയർപ്പിട്ട് ഞാനാ
പരിസരമാകെ പരിശോധിച്ചു. സൂര്യൻ ഏതെങ്കിലും
ബാഗ്ഗാവിനോടായി വലിയതല്ലെങ്കിലും പരിസരം ഏറ്റവും
കുറവായിരുന്നു. മണലും, ചെങ്കുട്ടി, നിലയും നിറയ്ക്കുന്ന
പുഷ്പങ്ങൾ വലിക്കുന്ന മേൽക്കാവിലൂടെ മട്ടിക്കുമായി
കുഞ്ഞിക്കൊടുത്ത് മെല്ലെപ്പോകയും വിതരിക്കുകയും കടന്നു
പോകുമ്പോൾ ഞാനൊന്നു ശോഭിതമായി. പുറമേനിന്ന
തന്നെ ആ പരിസരമാകെ ആരോപിച്ചതായാ വിചിരിക്കുവാൻ
അയാൾപ്പോ.

മുകളിലത്തെ നിലയിലായി ഓരോ നാണയവാനു
ത്താൻ കണ്ടു. പാർപ്പും, കോട്ടും, തൊഴുപ്പും, കൂട്ടിടം. മൂലം
ശരിച്ച അയാൾ പട്ടണപരിഷ്കാരത്തിന്റെ മനസ്സിലാണ്
ഒരു ഒരു പാർപ്പിന്റെ പോക്കറ്റിൽ നിക്ഷേപിച്ച്
അടുത്ത കയ്യിൽ എടുത്തു സിംഹാരുമായി വന്നു നോ
ക്കുന്നതെ ഞാൻ താല്പര്യപ്പെട്ടു. അയാൾ അടുത്ത
കിടന്ന കായിൽ കയറിപ്പോയി.

“അദ്ദേഹമാരാണ്.....?” ഞാൻ ഗോറു കീഴ്
റോട്ടു ചോദിച്ചു.

“അദ്ദേഹമാണ് പ്രൊഫ്യൂസർ അനിൽരാജ്. പുതിയ
പട്ടണിനു കരാർചെയ്യാൻ വന്നതാണ്” പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ടു
തോറു കീഴ് പഠങ്ങു.

“അകത്തേക്കു പ്രവേശനമുണ്ടോ?” ഞാൻ തുറന്നു ചോദിച്ചു:

“സാർ ആരാണ്?” സംശയഭാവത്തിൽ അയാൾ
ചോദിച്ചു. ഏകദേശം ഒരുലിന കട്ടാടാരും കടലാസുകളും
കണ്ടപ്പോൾ അയാൾക്കൊരു ആദരമുതെന്നി.

“ഞാനാണ് പത്രപ്രതിനിധിയാണ്” അദ്ദേഹം ശബ്ദം
നടിച്ചുകൊണ്ടു ഞാനൊരു കയ്യടക്കം അണുപറഞ്ഞു.

“എങ്കിൽ വതു” എന്ന് പറഞ്ഞുകൊണ്ടു അയാൾ
നടന്നു. ഞാൻ പൂർവ്വം ഏകദേശം. കോവണിയും കയറി
സാർക്കുകുറിയായി എത്തി. ഞാനടുത്തൊരു കസേരയിലി
രുന്നു. ലിസാ കടന്നുവന്നാൽ ഞാനൊരു ഏകദേശം സദിക
രിക്കും എന്ന് പരസ്യം നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്....

“സാർവിടെ ഇരിട്ടു. ഇപ്പോൾ ആദ്യം” അയാൾ പറഞ്ഞു.

“ലിസാവിടെയില്ലേ?”

“അറിഞ്ഞുവെങ്കിലും പട്ടണത്തിൽ പോയിട്ടു” ഞാനും
മുൻപു പറഞ്ഞുയ്ക്കു. ഞാനപ്പോഴത്തെ പാമ്പാ”

അയാൾ മുറിയിട്ടിരിക്കുന്നു. മൂന്നു നാലു കസേരകളും ഒരു
മേശയും അവിടെയുണ്ട്. മേശയ്ക്കു പുറത്തുവെക്കിട്ടു
ഒരു മേശപ്പാമ്പും. ധാരാളം മാസികകളും പത്രങ്ങളും ഉണ്ട്.
ഞാനൊരു ദൈവപുത്രം കയ്യിലെടുത്തു. രണ്ടാമത്തെ പേജിൽ
ഇങ്ങിനെയാണ് വാർത്തകൾ:

“2000 ബ്രഹ്മ സമ്മാനം

സുലോ ഏസ്റ്റാടകനുമായ ശങ്കർ മുതലാളിയേയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കെൾപ്രദയേയും കത്തികൊലപ്പെടുത്തി പ്രാഡ്യസ് വെണപ്രകാശിനെ പിടിച്ചു പോലീസിലേ ട്ടിക്കുന്നവരെ 2000 രൂപാ സമ്മാനം ഓർക്കുന്നതാണ്.”

ഏകദാ പോതിക്കുന്ന ഓർമ്മകളെ തട്ടിയുണർത്തിയ ആ വാർത്തയെക്കുറിച്ച് വളരെ നേരം ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടു തൊനിതൻ.

ഏങ്കിലും എന്റെ ലിസയെ കാണുവാനുള്ള തിട്ടക്കും! അതെങ്ങിനെ വീണ്ടെടുക്കുവാൻ വയ്യ. ഞാൻ പലപ്രാവശ്യം ജിജ്ഞാസയോടെ തല പാറേതെങ്കെ നിട്ടിയിരുന്നിട്ടുണ്ട്...

“നമസ്കാരം സാർ”

ഒരു സ്ത്രീ മുറിയിലേക്കു കടന്നു വന്നു. ഒരു മദ്ധ്യവയസ്ക. കൊഞ്ചിക്കഴയുന്ന ഒരു കൊച്ചു സുന്ദരിയെ ചുറ്റി ചേർച്ചയിടുന്ന ഏകദാ മുൻപിൽ കടന്നുവന്നുവോ! ഏകദാ തലയിൽ നിലോടു വളിച്ചും കയറിയതുപോലെ തോന്നി.

“നമസ്കാരം സാർ”വിന്നും പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് അവർ ഒരു പൊഴുകയ്യോടെ പറഞ്ഞു: “നമസ്കാരം, നമസ്കാരം” ഞാനും ഒരു സുഖമിട്ടുചിരിച്ചിട്ടും ഉണർന്നു വരതപ്പോലെ പാഞ്ഞു.

“അല്പം താമസിച്ചുവോയ്ക്കി. കയ്യിരിക്കുന്നു” അവർ ഒരു ഏഴുക്കയ്യോടു ചൊന്നിന്റെ വാതാലവ്യതയോടെ പറഞ്ഞു.

“സാക്ഷിപ്പ. കിസ്സ് ലിസാ...”

“തൊന്നല്ല”

“പിന്നെ”

“എന്റെ വളർച്ചയെക്കുറിച്ചാണ്”

ഞാൻ നിശ്ശബ്ദനായിത്തന്നെ.

“നിങ്ങൾ? ചാപ്പിഡായില്ല.”

“ഞാൻ ഒരു പത്രപുതിനിലിരിക്കാം.”

“നിങ്ങൾ യുദ്ധമന്ത്ര പറയട്ടെ. ഞാൻ കറുപ്പുകൾക്ക് നൽകത്തക്ക ചെറിയൊരു മാതൃക ഉൽപ്പാദനത്തിന് പ്രയത്നിക്കുകയാണ്. ഒരു രാജാക്കന്മാരായി ദിവസവും ആലോചിക്കുന്നു. ‘പുനർജന്മം!’ എന്നു ഞങ്ങൾ പറയുന്നു.

“താമസിപ്പാൻ കഴിയാമോ?”

“ഹേയ്! എപ്പോൾ വരും എന്നറിയാറില്ല.”

ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ നോക്കി നിൽക്കുന്നു.

“പോയോ?” ഗുഹയ്ക്കുള്ളിൽ ചോദിച്ചു.

“എന്താ പോയോ?” ചോദിച്ചു! ഉറക്കത്തോടെ വിറയുന്നു.

“അതേവെങ്കിലും വെളിച്ചമുള്ളതാ ചിത്രമല്ലേ?” എന്നു ചോദിച്ചു.

“പ്രകാശമുള്ളതല്ലേ?”

“ഇല്ല.”

“പ്രകാശമില്ലേ?”

“ഇല്ല. കറുപ്പുകൾക്കായില്ല.”

“അതേ. അന്ധതയെക്കുറിച്ച് സന്ദർശിക്കുക. ഇന്നുണ്ടാകാത്തതെല്ലാം ഞാൻ കണ്ടുപോകാം. നാണയം ദിവസം സന്ദർശിക്കുകയോ ചെയ്യാനാകുന്നു. ഇത് പോകുന്നില്ലെന്ന് ഞാൻ വിലയിരുത്തുന്നു. പക്ഷെ വരുന്നതിനുള്ള നിയമങ്ങൾക്കനുസരിച്ച്! മോശൻ കണ്ടിട്ടില്ലാത്തതെല്ലാം കണ്ടുപിടിക്കും.”

“ആരാണ് മോശൻ?”—ഇല്ല. ഞാൻ ചോദിച്ചു.

“പ്രകാശമല്ലേ?” അയാൾ പറഞ്ഞു.

“ലിനം എങ്ങനെ—” എന്നു ചോദിച്ചില്ല. അതിനു മുമ്പേ അവർ തുടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു.

“പറയട്ടെ. ഞാനാണോ നാടകക്കാരിയായിത്തന്നെ ചെറുപ്പത്തിൽ ഒരു കണക്കുക്കുതിലിഴെപട്ട്, എന്റെ ഭർത്താവ് പുഴക്കു 4 വരുന്നള്ളപ്പോൾ മരിച്ചതാണ്. അദ്ദേഹം സമ്പാദിച്ച സാത്താണിനെല്ലാം പുഴയും പോയപ്പോൾ ഞാനേകയായി. തിരുവുവനമിലായി ഒരു റിവന്യൂ ഓഫീസ് കാലക്ലൈമുള്ള ഒരു ചോദ്യോത്തരം പെയ്യി. ഏൻറസ്റ്റേഡിഷണറിയുടെ പ്രധാനധികാരി. ഒരു കലിനപകടംമൂലം ലീസയെ അവിടെ പ്രവേശിപ്പിച്ചു. അന്ന് ലീസയെ ലേഡിയാകുവാൻ നിർദ്ദേശിച്ചതും സന്ദർഭിച്ചു. അവർ ഏകാകിയാണെന്നും വിളിച്ച് അറിയാതെ രാജ്യ എണ്ണനാളുമായി ഈണിങ്ങിയിട്ടുണ്ടെന്നതും, ഇനി എങ്ങനെ ജീവിക്കേണ്ടതെന്നു കണ്ടുപിടിക്കണമെന്നും പറഞ്ഞു. യാദൃച്ഛികമായി അങ്ങനെ അവളെ ഞാനെന്റെ പുഴയെപ്പോലെ സ്റ്റേഡിച്ചു. അവളിവിടെ താമസിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയതിനു ശേഷമാണ് അവളുടെ കലാപരമായ കലരിച്ചു എന്നറിഞ്ഞത്. ആയിരം പ്രായസ്കർ അതിൽരാജിക്കെ അനവർത്തം പരിചയപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളുന്നു. അങ്ങനെ അവളൊരു സിനിമാനടിയാകുകയും ചെയ്തു. എന്തും നിഷ്കളങ്കതയും സ്റ്റേഡിയറ്റുള്ളതെ പൊൻകുട്ടിയാണവൾ. പെട്ടെന്നു മേക്കാൾ സ്റ്റേഡിയറ്റോടും ആദരവോടും ഉൾക്കൊള്ളാൻ ഏണോട്ട് പെരുമാറുന്നത്. നല്ല തരമായ സാത്താമം.” അവർ പറഞ്ഞുനിർത്തി.

“പിന്നീട് ഈ രാജ്യവിനേക്കുറിച്ചുനോക്കിയില്ലേ?” എന്നൊരു സംശയം പ്രകടിപ്പിച്ചു.

“ഉവ്വ്. ഏതൊരു പത്രങ്ങളിൽ പരസ്യം ചെയ്തു. ചോരണവഴിക്കെല്ലാം അന്വേഷിക്കുന്നുണ്ട്. എണ്ണകിറ്റം കാണുമെന്നാണവൾക്കുള്ള ഉറപ്പ്.”

ഞാൻ ചിന്തിച്ചിട്ടുണ്ടു കറേക്കേക്കിടന്നുപോയി.

“ഇപ്പോഴും രാജ്യം, രാജ്യം എന്നാണ് അവിൾ ജപിക്കുന്നത്”

“ആളെ”

“അതിന്റെ കഥ കേൾക്കണോ? പ്രൊഫ്യൂസർ അവിൾ രാജ്യത്തെ രാജിവഹിതൻ. അവിൾ അവിളെ വളരെ നിർബ്ബന്ധിച്ചു. അവൾ അതേക്കുറിച്ചു പറഞ്ഞുനില്ക്കുന്നു”

“നിർബ്ബന്ധിച്ചിട്ടില്ലേ?”

“അതോ? അവൾക്കിപ്പോൾ ഉള്ളതൊന്നും അതൊന്നും നിർബ്ബന്ധിക്കുന്നു. അതൊന്നും സ്ത്രീയല്ലേ?” നിമിഷങ്ങൾ കടന്നുപോയി.

“എന്നിപ്പോഴും ഇല്ലാത്ത പൊക്കം. ഏതാനും ഇന്നിങ്ങനെയാണ്. കണ്ടു നാളെ വന്നു. വന്നിരിക്കില്ലേ.”

“അങ്ങനെയൊക്കെ. ഞാൻ സമ്മതിച്ചു. എന്തു ഏതു ചെയ്തു സ്ത്രീ! എന്തു ചെയ്തു?”

അങ്ങൻ പുറത്തേക്കിറങ്ങി. കാഴ്ചകൾക്കുപോൾ അവർ നിർബ്ബന്ധിച്ചുകിട്ടും സ്നേഹപൂർവ്വം വിടവാങ്ങിക്കൊണ്ടു ഞാൻ തോറു കടന്നു. ബസ്സ് സ്റ്റാൻഡിലേയ്ക്കാണ് തുടർന്നു നോക്കുന്നത്.....

ആനന്ദമൂർത്തിയായ ഏതാനും വർഷമായി ഞാൻ ക്യാമ്പിൽ തിരിച്ചെത്തിയത്.

ചില സാങ്കേതിക തടസ്സങ്ങളാൽ ഇന്നു രാത്രിയിലെ റിഫോഴ്സൽ നാളെ പകലേയ്ക്കു മാറ്റി വച്ചിരിക്കുന്നതായി പാലസ്റ്റൈൻ പാക്കറ്റു അറിയിച്ചു.

ഉണ്ടുവാൻ കിടന്നെങ്കിലും എന്തിനും വന്നില്ല. ആനന്ദമൂർത്തിയായ ഒരു സ്വപ്നലോകം എന്റെ മുമ്പിൽ തെളി

ഞ്ഞുവന്നു. എന്റെ ജീവന്റെ ജീവനായ ലീസാ! നീതി
തെല്ലാം, വെറും മായികസപ്പങ്ങളല്ല, കറുപ്പുരണ്ടു കെട്ടുകു
ളമല്ല കരുവിന്റെ കണ്ണുകളിലുമല്ല എന്നു തെളിയിക്കുന്നു.
എന്തിനായി വൈകുന്നു.....

എന്റെ തൂടിക്കുന്ന അനുരാഗമാവിലേക്കു സ്നേഹസാക്ഷി
ജ്യോതിസ്സു പരിഹൃതം ഹൃദയവുമായി കള്ളപ്പിരിയോടെ
പറന്നുവരുന്നത്, നീലകുങ്കുമങ്ങളെ കെട്ടിപ്പുണയ്ക്കുന്ന വെളുപ്പി
നക്ഷത്രമേ, എന്തിനു വൈകുന്നു? കരഞ്ഞു കരഞ്ഞു കനത്ത
തിന്റെ കണ്ണുകളിൽ കിടന്നിരുന്നതിന്നു കാര്യമെന്തെന്നോടി
ക്കാണുവാൻ ഇനിയും ഞാൻ കാത്തിരിക്കണം. എന്റെ കഥ
യും കവിതയും എല്ലാം നീയാണ്. എന്റെ ആത്മതന്ത്രിയുടെ
അലാരാവില്ലാത്ത ആമോദകലാകണ്ഠകളെ, കവിതയിൽ
കലയും, മിഴികളിൽ കവിതയും, മുഖമിൽ ചാലനവും തിരിച്ചു
കൊണ്ടു് പാടിപ്പറന്നുവത്ര ലീസാ.....

മധുരസപ്പങ്ങളുടെ മണിമോഷണിൽ ആത്മാവും ഹൃദ
യവും തെപോലർപ്പിച്ചുകൊണ്ടു്, പുളകമണിഞ്ഞു്, പുഷ്പാ
രിച്ചുകി, നിറമുടൻ നാട്യവുമായി, നീങ്ങിയ ആ മാന്ത്രികഭരണ
പെയി.

അന്തർലോകം എല്ലാവരും വിഭജിതം കൃത്യം
ലഭിക്കി. പരിവർത്തന മാതൃകയ്ക്ക് ഏതൊ പറയുവാനുള്ള
പാപ്പാലിലാണു കാണപ്പെട്ടതു്. ഒരു കടലാസ്സു് തുണു് നിവ
ർത്തിക്കൊണ്ടു പാഞ്ഞുതുടങ്ങി. “നമ്മുടെ വിഭജിതം
കുറുപ്പിനനുചെയ്യുന്നതിന്നു മുമ്പുതന്നെ ഇങ്ങനെ ചെയ്തിട്ടു് കിട്ടി
യിരിക്കുന്നു. ഇനിയും മൂന്നു ദിവസമെങ്കിലുമുള്ളതു്.....

വെളു് ബുദ്ധനാഴ്ച രാത്രിയിൽ. ഞാൻ നാക്കുകൊടുത്തു
കഴിഞ്ഞു. ഇനി അല്പമേ കാര്യമനുഭവത്തോടെ ഭ്രമി
ക്കുന്നു”

അദ്ദേഹം പാശ്ചാത്യനിബന്ധി. എല്ലാവർക്കും ഒരു അഭിമുഖ്യം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടായി. തന്റെ ഭാവങ്ങൾ പാലിക്കുവാൻ, കഴിവിന്റെ പരമാവധി ഉപയോഗിച്ചു് അതു ഭംഗിയാക്കുവാൻ, എല്ലാവരും നിഷ്കർഷകരായിട്ടു.

അമ്മ, തീക്കൽ, ചെമ്പു..... കഴിഞ്ഞു നിന്നു മൂന്നു ദിവസങ്ങൾ. ഇനിയും ഒരു നാളിലേക്കും. പുറത്ത് ജീവിതത്തിന്റെ ഭംഗം നമുക്കു കാണുന്ന ആ മണിക്കൂറുകൾ!

“നാളെ നാടകമാണ്” “നാളെ നാടകമാണ്” ആ
വാക്കുകൾ വിണ്ടു; വിണ്ടു എന്റെ കാതുകളിൽ വന്നു
നാളെ നാളെ പാലെ തോന്നി.

പതിനഞ്ച്

ഏകദേശം പൂഴ് ശനികഴിഞ്ഞപ്പോൾ ബഞ്ചൽ നിയമ
വാദി എഴുതി. കോരിയമ്പിടിക്കുന്ന നിഷാർ പുറാനങ്ങൾ
ഇടവിടരെ ഉയർന്നു. ധനാഭം ആളുകൾ ആ പാരി
സരത്തുതന്നെ ഉണ്ടു്. എന്നിങ്ങനെ അപാച്യമായ കാര്യമാ
ണുണ്ടായതു്. ബാൻഡിപ്പുക ബഞ്ചളുടെ നാടകക്കമ്പിനി
ക്കാർ ഇവിടെ കാട്ടിക്കൂട്ടുന്ന പ്രവൃത്തികൾ എടുത്തോ, അതി
കൾ നിറത്തോ ആകട്ടെ. എങ്കിലും വന്നുകൂടിയല്ലോ
എന്നോത്തപ്പോൾ എനിക്കേറെ അഭിമാനം തോന്നി.

എങ്കിലും ഒരു രാത്രിയും ഏതാ അതായതായി
മാക്കിത്തീർന്നാൽ വേണ്ട ആലോചന ബാൻ ഇന്നലെ
ഉടങ്ങിയതാണ്. എങ്കിലും ഒരു രാത്രിയും വിട്ടുപോകണം.
എല്ലാവരും എന്തെങ്കിലും കാര്യം വിചാരിക്കണം. എന്തെന്ന
ബാൻഡിപ്പി.

വേണ്ട ചോദ്യമായ ഒരു കണിപ്പിലിട്ട കടന്നുവന്നി.
അതായത് അതിരോളം ബഞ്ചൽ മേൽപ്പറയിക്കുന്നതി.
മേൽപ്പറ ഉടക്കുന്നതിനുമുമ്പത്തെ ചോദ്യം ബഞ്ചളോടോ
മേൽപ്പറയോ ആയ സംഭവമുണ്ടായ ഉപദേശങ്ങൾ നൽകി.

‘മിങ്ങൾ രൊഗ്ഗഹീനകലാകാരനാണ്’ എന്നഭേദം
എന്ന സൂചിപ്പിച്ചു.

വികാർദ്യഗാഥങ്ങൾ തീരത്തുള്ളൊരു അഞ്ചു ദിഗന്ത
യോദ്ധാ മേദിക്കുമാറ്റു മാതറാലിക്കൊളളുകയാണ്.

തടികുട്ടിയേയും, നന്മാനടയും കൈപ്പുറമുകൾ രണ്ടാണ്.
പൊട്ടണം സ്ത്രീകളുടെ കൈപ്പുറത്തിൽ ഒരു പിറുപിറുപ്പു
ക്കേട്ടു. ‘സാമിക വന്നതാണ്’ പാലക്കാക്കഴി എന്റെ
ചെവിയൽ മന്ത്രിച്ചു. എന്റെ മനസ്സുതരിച്ചതിലും,
ഏതും ഇടിച്ചുകിട്ടും ഞാൻ നിശ്ചേഷ്ടനായി തിന്ന.
യാതൊരു ഭാവമോരും മുഖത്തു വ്യക്തമാകാനിടിക്കാവാൻ
ഞാൻ ഇട്ടുതൽ നിഷ്കാഞ്ച കാണിച്ചു.

അന്യരംഗത്തിൽത്തന്നെ പ്രവേശിക്കേണ്ടിയിരുന്ന
ഡി. ജൂറിനോയും, പാലക്കാക്കഴിയുടേയും കൈപ്പൊങ്ങ
ആദ്യം നടത്തിയതു്.

അതന്തരം പ്രോരാജിനോയും അലക്സിനോയും മുഖത്തു
പറന്നിട്ടു. ഈ സമയമെല്ലാം ഞാനേതോ സമുപത്തിൽ
മഴുകിപ്പവയനപ്പോലെ നിന്നപ്പോയി.

എന്റെ മുഖത്തു പറന്നിടുന്നതൊക്കെ സമയമായി. കൈ
പ്പൊങ്ങ അല്പം വെളിച്ചമുള്ള കയ്യിന് പുറട്ടി എന്റെ
മുഖത്തടിച്ചു. അന്തരം അയാൾ ഇതും മുഖമു നിറയ്ക്കൂ
പാലകും അടിച്ചുറത്തിപ്പിച്ചു. കണ്ണു മീറും വെളുപ്പി
പ്പിച്ചു. അല്പം മുഷിഞ്ഞ ഒരു ഷർട്ടും ചുണ്ടും എന്നെ മറി
പ്പിച്ചു. മുടിമെല്ലാം പാറിപ്പോന്നിയിട്ടു.

ഞാൻ നാടകത്തിലെ സുകവാസി.

ഇനിയും കേവലം മിന്നിപ്പുകൾ മ. ൧൦.

മാധ്യസ്ഥാവൈധികയിൽനിന്നും പുറം അടിക്കട്ടും, കൈയ്യടിക്കട്ടും! തുടന്ന് ഒരു പ്രവാസം കേട്ടു.

ഹർഷോന്മീയത്തിന്റെ മധ്യമായ ശബ്ദം താഴ്ന്ന സ്വരത്തിൽ കേട്ടുതുടങ്ങി. വിണ്ടും അതിന്റെ മാധ്യസ്ഥവും, ശബ്ദവും വർദ്ധിച്ചു. തുറന്നതിന്റെമേൽ കൈപതിക്കുന്ന ശബ്ദവും ഏതോ ഇടിച്ചിറങ്ങുന്നപോലെയും കേട്ടു.

അദ്ദേഹം പാടിത്തുടങ്ങി. കർത്തവ്യം. ഒരു ദേശീയ ഗാനം. അവിടെ കൂടിയെന്ന സ്വകലരെയും കോരിത്തരിപ്പിക്കത്തക്ക രാഗമധുരിയയും, കലാമനവേദവും മിന്നിത്തിളങ്ങിയ ഒരു ഗാനം!

കർത്താവിണ്ടും താണു. ഒന്നാംരംഗത്തിനുള്ളവർ സ്റ്റേജിമുറണോക്കാനയിക്കപ്പെട്ടു. കർത്താവും. . . . രംഗം തുടങ്ങി. 'ഏകാ മാതൃവേ. . . . എന്തൊ നാശമേ നിന്നെയെന്നോട്ടു കെട്ടിയെടുത്തിരിക്കും!' സി. ആറിന്റെ ശബ്ദം കേട്ടു.

ഏകന്റെ തലമണ്ണൊത്തത്ത. ആദ്യമേ പാടേണ്ട ആ ഏതയസ്കൂടായ ശോകഗാനം ഏകന്റെ തലമണ്ണു പല പ്രാവശ്യം പാടിനോക്കി. അതിന്റെ വല്ലഭവും ആസര്യതയും പോലീരിക്കും നാടകത്തിന്റെ ആദ്യം. . . .

രംഗം ഒരു തീർത്ഥം. അതൊരപശ്ചാദ്യം കായ്ക്കാതെ തിടയിൽനിന്നും കേട്ടിട്ടില്ല. രണ്ടാം രംഗത്തിനുള്ള അവകുടും മേലോളം സ്റ്റേജിമുറണോക്കു നിന്നി. . . . ഇനിയും അടുത്തു്. . . . എനിക്കു ദയമില്ല. . . . ബാനിസുപോലെ എത്ര നാടകമെഴിനയിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പക്ഷെ പുച്ഛതരമായ ഒരു ന്യായമേയുണ്ടു്!

'ഒന്നാംരംഗം ജയിച്ചു.' പുലരിയിട്ടുകൊണ്ടു് വ്യാധന്റെ രാഗമെഴിയുന്ന സി. ആദ്യം പറഞ്ഞു:

"ആനുകൂല്യം ഏതാളുടേതു?" ബോൾ നിരക്കി.

"എമ്പടി" പാലക്കാക്കഴി പറഞ്ഞു.

ഇനിയും അധികം വ്യാധി സംസാരിക്കുവാൻ എനിക്കു വല്ലാ. ഏകന്റെ ഉള്ളിലൊരിക്കലും! ഒരു കൂട്ടംകയ്യടിക്കേട്ടു. ആ രംഗവും വിജയിച്ചു. വിവിധ കേട്ടു. കർത്താവിണ്ടും. . . .

അതോ എന്നെയും സ്നേഹിതരികെ കൊണ്ടുചെന്നു നിറുത്തി. ഭാഗവതർ പശ്ചാത്തല സംഗീതമാരംഭിച്ചു. തൊണ്ട ശരിയാകുവാൻ ഞാനുമദ്ദേഹത്തോടുൊത്തു പാടി. ഒരു തെരുവിന്റെ കർട്ടനിടുമകാണ്ടു് മുൻകർട്ടനായ്ക്കി. ശുദ്ധമായ രംഗം.

“ആൺ കയറു്” അടുത്തുനിന്ന ആൾ പറഞ്ഞു.

“എന്നെ രക്ഷിക്കണേ എന്ന അർത്ഥത്തിൽ ഞാൻ ഭാഗവതർനാറിനെ ഒരു നോക്കി. അദ്ദേഹമൊന്നു ചാ ഹസിച്ച്....

അങ്ങു ദിഗ്ഗന്തത്തേയും ഭേദിക്കുമാറു് ഉച്ചത്തിൽ പാടി കൊണ്ടു് ഞാൻ രംഗത്തു കയറി. വേദനയുടെ നിഷ്പ്രകാശ വായുവിൽ പരത്തിവിടുന്നതുപോലെ ഞാൻ പാടി. മർദ്ദഭക്തമായ ഗാനം. വേർപാടിന്റെ വേദനയെ വിളിപ്പായിക്കുന്ന ഹൃദയെന്യായമായ സുന്ദരഗായം പാടിക്കൊണ്ടു ഞാൻ നിങ്ങി. കാഴ്ചക്കാരെല്ലാം സ്തംഭിച്ചിരിക്കുന്നതു ഞാൻ കണ്ടു.

തെരുവു കർട്ടൻ മാറി ഒരു പുഴയുടെ തീരത്തിന്റെ കർട്ടൻ വീണു. ഞാനാ തീരത്തിലിരുന്നു. അനന്തതയിലേക്കു യോക്കി പാടി. വിണ്ടുമെങ്ങിനാറു കരനദാരത്തിന്റെ കയ്യു നിറച്ച കപ്പികൾ തിക്കിവെക്കുന്നതുപോലെ ഞാൻ ഓരോ പാഠവും എടുത്തുവെച്ചു. പ്രാണസംഖിയെ തേടിത്തിരിയുന്ന കാമുകൻ! ഞാനെന്റെ ഭാഗമാർജ്ജിച്ചു..... ശോകാർദ്ദമായ ഗാനപീയുഷം ചേരിപാകത വിട്ടു നില്ക്കുകയാണു്.

ഒരു ഭവനത്തിന്റെ കർട്ടൻ വീണു. കാലുകൾ വേച്ചും, വിയർപ്പുകൾ തുടച്ചുനീക്കിയും നിങ്ങളനായി ഞാനഭിനയിച്ചു..... പെട്ടെന്നെന്റെ മുന്നിലൊരു കർട്ടൻ വീണു. ഒരു തെരുവിന്റെ കർട്ടൻ.....ഞാൻ പാടിയ ഗുരുരസികൾതന്നെ അവൾ പറഞ്ഞു. സുകുമാരിന്റെ കാമുകിയായ ലളിത പ്രവേശിക്കുന്ന എന്ന വിചാരിച്ചിരുന്നു പ്രൊഫ്റ്റാർ പറഞ്ഞതു് ഞാൻ കേട്ടു..... ഏറാം ഹൃദയാവർജ്ജകമായി ഏതു കഠിന ചിത്തവും അലിയിപ്പിക്കുന്ന രീതിയിൽ ഏങ്ങലടിച്ചുകൊണ്ടാണവൾ പറഞ്ഞതു്..... ഞാനും പാടി..... ഞാൻ വീണ്ടും

കൊണ്ടിരുകയുണ്ടായി.... നിമിഷങ്ങൾ ചിലതുളകി കരണ
പോയി.‘കണ്ടുതുടങ്ങ’ പീറ്റകിൽ നിന്നും പിറുപിറുത്തു.
വിന്നും ഏഴുനേരും തൊന്നാവേദത്തോടു കൂടിക്കൊണ്ടുവന്ന ആർ
കണ്ടുകൊണ്ടുവന്നും സ്തബ്ധമായി വടക്കോട്ടു നിന്നു. കൂടാതെ
നിന്നുവെക്കുകയും ചെയ്തു. പുറകുകൊള്ളിക്കൊണ്ടു നിൽക്കുകയും ചെയ്തു.
....അവനും എന്തിനായിട്ടെ കണ്ടുവന്നു...., “ഒരു
നമ്പര....നമ്പരം അറിയാതെ കണ്ടുവന്നു.” പീറ്റകിൽ
നിന്നും കേട്ടു.... ഒരു സമയത്തു് മേലോട്ടും ഒരു ഗാനപാടി.
നിന്നുവെക്കുകയും ചെയ്തു. തൊന്നാവേദത്തോടു കൂടിക്കൊണ്ടുവന്നു
പോയി....അവൻ കണ്ടു ചിട്ടി നോക്കുന്നതു തൊന്ന
കണ്ടു. കണ്ടുവന്നു മുഖത്തോടെ പുറകിലി....

“പിറ്റ....”

“താഴെ....”

തൊന്നുകൾ കണ്ടുവന്നു.

“എന്തിനായിട്ടെ”

“എന്തിനായിട്ടെ”

എന്തിനായിട്ടെ വന്നു. പീറ്റകിൽനിന്നും എന്തിനായിട്ടെ
കണ്ടു കേട്ടു. തൊന്നാവേദത്തോടു കൂടിക്കൊണ്ടുവന്നു. “എന്തിനായിട്ടെ
ജീവന്റെ ജീവനെ നോക്കുകയും ചെയ്തു. തൊന്നുകൾ കണ്ടുവന്നു
പോയി.” നിമിഷങ്ങൾ കണ്ടുവന്നു.

“കൂടാതെ നിൽക്കുകയും ചെയ്തു.” കൂടാതെ ഒരു
ശബ്ദം തൊന്നുകൾ കേട്ടു....

തൊന്നുകൾ കണ്ടുവന്നുവെക്കുകയും ചെയ്തു. നിന്നും കണ്ടുവന്നു....?

തൊന്നുകൾ കണ്ടുവന്നു. വേണ്ടും അവൻ കണ്ടുവന്നു. തൊന്നുകൾ
കണ്ടു....“കണ്ടു....” തൊന്നുകൾ കണ്ടുവന്നു. ലീസയും
കണ്ടുവന്നു.... തൊന്നുകൾ കണ്ടുവന്നു. തൊന്നുകൾ
കണ്ടുവന്നു.... തൊന്നുകൾ കണ്ടുവന്നു. തൊന്നുകൾ
കണ്ടുവന്നു....? ...?

“കണ്ടു....” തൊന്നുകൾ കണ്ടുവന്നു.... എല്ലാവരും
കണ്ടു....

മുൻ നാലു പൊലീസ് കാർഷി സ്റ്റേഷൻ കയറി,
കർട്ടൻ വീണു.

ആരെ ഉടനെ കയറിക്കൊള്ളൂ" ഓഫ് ചെയ്തു. എല്ലാ
വരും ഇടയിൽ തെളിഞ്ഞു. ലിസാ പ്രതികരണമില്ലാതെ
പോയതു ബോധമില്ല. എന്റെ കർട്ടൻ പൊതുവെ
മറുട്ടി പലതും കാടി.

ആ കാളരാത്രി കഴിഞ്ഞു.

എന്ന ഫോസ്"പിറന്നുപോയി പ്രദേശപ്പെട്ടു. വിഷമം
ബോധമില്ലാത്തതായി. എന്റെ കർട്ടൻകളെല്ലാം തെളി
ഞ്ഞു. എന്റെ ബോധം. ഇത്തരം മരണമെന്നാണ്.
രാത്രി കഴിഞ്ഞ് പ്രാണമില്ലാത്തതായിത്തീർന്നു. കർട്ടൻ
കാണുന്നതിനായിത്തീർന്നു. ലിസാ തെളിഞ്ഞുപോയി.

വാടിയെടുത്ത ആ ചെറിയകുട്ടിയെപ്പോലെ അപ്പോഴത്തെ
വേദവേദങ്ങൾ ബോധമില്ല. എന്റെ കർട്ടൻകൾ കർട്ടൻ
ബോധം. എന്റെ കർട്ടൻ, കർട്ടൻ, ജീവിതം വന്നതും
അവളിലാണ്. ലിസാ! സർവ്വസാധാരണമായിത്തീർന്നു
പോയിയിലെ അപ"സർവ്വസാധാരണക്കാർ ആകാതെ സർവ്വസാധാരണ
മാണ്. അടങ്ങിക്കിടക്കുന്ന ഈ നില നിഴലിൽ പെട്ടിട്ടില്ലാ
കാണുന്നതിനായിത്തീർന്നു. ബോധമില്ലാത്തതായി പ്രാണമില്ല....
നിമിഷങ്ങൾ നിറയുകയാണ്.

'രാജ്യ'—മാധ്യമമായ ആ രാജ്യം ബോധം കേട്ടു. തെളി
സ്വരപോലെ ബോധം തിരിഞ്ഞുനോക്കി. ബോധം! അതെ
എന്റെ ബോധം. എന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട സഹോദരിയായ ബോധം.
"ശാന്ത" ബോധമുള്ള സ്വീകരിച്ചു.

വിഷമം തിരിഞ്ഞു കയറിക്കൊള്ളു അവളെപ്പോലെ ആ
തെളി വന്നു. ലിസാതെ അവൾ കണ്ടു. ആ കയറിക്കൊള്ളു
അവളെപ്പോലെ ബോധം കണ്ടില്ല. പാരിശുദ്ധമായ ബോധമില്ല.
ആ ചുണ്ടിൽ ഉതിർന്നു. 'എല്ലാം ബോധമുള്ള രാജ്യ'—വേദന
നിറഞ്ഞ ഏതെങ്കിലും അവൾ പറഞ്ഞു. ആ കയറിക്കൊള്ളു
നിന്നോ മേൽകൈയ്ക്കായി ഒരു ശോകകരമായ പാണി.

അവൾ എന്റെ കിടക്കയിൽ വന്നിരുന്നു. എന്റെ
ശരീരമാകെ ഒരു കോരിത്തരിച്ചുവെച്ചു. എത്രകണ്ടു

നിഷ്കലാഭമായൊരു, നിഷ്പ്രജനമായൊരു മൃഗമെന്നപോലെ ചുവടു വെട്ടുകൾ! ആ മിഴികൾ കലങ്ങിയൊല്ല. വെട്ടുപ്പോമ്പിവാറാകാ ആ മുഖമരില്ല.... നിറുത്ത ഒരു പുഞ്ചിരിമാത്രം. ... അങ്ങൻ മധമൊന്നും പറയാതെ വെട്ടുകൾ നോക്കിയിരുന്ന.

“ശാന്തയെങ്ങനെയിവിടെ വന്നു” — ഞാൻ ചോദിച്ചു.

“ഏതെങ്കിലും ഒരാൾക്കിട്ടു. ഇന്നലെ നാടകത്തിന്നു ശേഷം വന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.” അവൾ ഗദ്ഗദ്യായൊരു പക്ഷത്തു.

“ഞാൻ പറഞ്ഞ ലിസയോടാണിത്” സുഖനിദ്രയിലാണിരുന്ന ലിസയെ ഞാനവൾക്കു പരിചയപ്പെടുത്തി. ‘മനസ്സിലായി’ അവൾ ഉച്ചിതലാളുകിയിരുന്ന ചേരയുടെ വേലിക്കടുത്തുകൊണ്ടിരുന്ന പക്ഷത്തു.

അപ്പോഴേക്കും മധ്യസ്ഥൻ ഞങ്ങളുടെ അടുത്തൊരുവി. ശാന്ത ചാടിത്തൂങ്ങിപ്പോയി.

“രാജാവിനെ ശാന്തയായിക്കോ? പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ടല്ലേ നാമുപയോക്താ ചോദിച്ചു.”

“ഉവ്വ്” അവൾ പറഞ്ഞു.

അപ്പോഴും ഞാൻ ചുവടു ചാടിപ്പോയി. ആ മുഖത്തു പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്ന ഓരോ ഭാവങ്ങളും ഞാൻ സന്തുഷ്ടം വിചിന്തിച്ചു.

“അധികം സംസാരിക്കരുത്” അടുത്ത മുറിയിലേക്കു നോക്കുകൊണ്ടു് അപ്പോഴും ഞാനെ അനുസ്മരിപ്പിച്ചു. ശാന്തയും അടുത്തൊരുവിയാ പരിചയപ്പെട്ടു പോയി.

നിമിഷങ്ങൾ മുന്നോട്ടു കയറുന്നു.

ലിസാ കണ്ണു തുറന്നപ്പോൾ ഞാൻ മിഴികൾ പൂട്ടി ചിന്തയിലാണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. അവളെന്നെ മുട്ടിവിളിച്ചു... ‘ലിസാ’ ഞാൻ പ്രേമപൂർവ്വം വിളിച്ചു. “രാജ്യം” — വേദനയാൽ വിങ്ങിപ്പൊട്ടുന്ന മുഖത്തിലൊരു പുഞ്ചിരിയുണ്ടാകുകൊണ്ടു് അവളും വിളിച്ചു.

ഇനിയെന്താണ് ഞങ്ങൾ പറയുക. ഓരോ തിങ്ങ് ചരിത്രങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്കു പരസ്പരം പറയുവാനുണ്ട്. അന്നത്തെ തീവണ്ടിയാക്രമണങ്ങളിലൂടെയോ വേർപാടിനു ശേഷം നടന്ന കണ്ണനീർ വേദനയും നിറഞ്ഞ കഥകൾ ഏതു ഏതു ഏതിക്കവളോടു പറയുവാനുണ്ട്. പക്ഷെ ഇനിയെന്നും പറയാം, അന്ത്യംവരെ പറയാം..

മധുരിക്കുന്ന ഒരു മുകുതയാണ് ഇവിടെ തളം കെട്ടി നിൽക്കുന്നത്. ഞങ്ങൾ പരസ്പരം വളരെ നേരം പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ഇരുന്നു. എന്താണ് പറയേണ്ടതെന്ന് ഞങ്ങൾക്കറിഞ്ഞുകൂടാ..... ഒറ്റ വാക്കുകൊണ്ടു ആയിരം വസ്തുതകൾ കൈമാറുവാൻ ഉള്ള തിടുക്കമുണ്ട്.....

ഞാൻ പത്രപ്രതിനിധിയായി ദേവകിയമ്മയെ കണ്ടതും വിവരം ധരിച്ചതും പ്രേമയുടേയും ശാന്തയുടേയും കൂടെ ജീവിച്ചതും അവളെ ധരിപ്പിച്ചു. ശാന്തയുടെ നിഷ്പേക്ഷമായ സ്നേഹവും ആത്മാർത്ഥതനിറഞ്ഞ പരിചരണവും അവൾക്കു ഞാൻ പറഞ്ഞുകൊടുത്തു. ശാന്തയെ കാണുവാനും സംസാരിക്കുവാനും ലിസാജു തിടുക്കം തോന്നി. അവൾ ദേവകിയമ്മയുടെകൂടെ താമസമാക്കിയതും സിനിമാനടിയായതും വേണ്ടവിനെ കണ്ടിയതും സവിസ്തരം എനിക്കു പറഞ്ഞുതന്നു.....

ഇപ്പോഴെന്റെ വേദനയുമെന്തിക്കാനുണ്ടുണ്ടെന്നതാണ്. അന്ധകാരത്തിൽ തപ്പിക്കുമടയേണ്ടവനാലും ഏന്റെ ജീവന്റെ ജീവനായ മിന്നാമിനുങ്ങിന്റെ സാന്നിദ്ധ്യംമൂലം കല്ലും കുമ്പളും ചുറ്റട്ടാതെ എനിക്കെന്റെ ലക്ഷ്യത്തിലെത്തിച്ചേരാം.

“അച്ഛായനു വലു സങ്കടമായിപ്പോയി കേട്ടോ” അവൾ പറഞ്ഞു.

“അതെന്താ” ഞാനന്വേഷിച്ചു.

“നാമൊരു വാക്കു പറഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ എതിർത്താൽ ക്ഷരം പറയുകയില്ലായിരുന്നെന്നു പറഞ്ഞു.”

“നിങ്ങൾ തമ്മിൽ സ്നേഹമാണോ?”

“വലിയ കാര്യമാണ്; ഈ രാജ്യം മുഴുവൻ ഇച്ചായൻ രാജ്യവിനെ തിരിച്ചിട്ടു നടന്നു.”

“എന്നോട് വെറുപ്പുണ്ടോ?”

“ഒരിക്കലുമില്ല”

ഞങ്ങൾ നിശ്ശബ്ദരായി ഏതാനും സമയംകൂടി കഴിച്ചുകൂട്ടി.

ഞാൻ കണ്ണടച്ച് ചിന്തയിൽ മുഴുകിയിരുന്നു. പരിശുദ്ധതയുടെ ശബ്ദമോടൊത്ത് പട്ടണത്തിന്റെ രണ്ടിഴുകൾപോലെ തേവിയും പ്രേമവും എന്റെ സ്മരണയിലുദിക്കുകയാണ്. ആത്മാർത്ഥതയുടെ പുനോഷ്ഠിയിലെ പ്രഭാതപ്പൂക്കളുടെ പുണ്യ മാലുങ്ങളുമേന്തി-പ്രേമത്തിന്റെ പിറത്തിലെ നിവേദ്യങ്ങളായി-ഉപ്പായ പൂജയ്ക്കു കടന്നു വന്ന രണ്ടു രാക്ഷിളികൾ. സുന്ദരമായ ആ നിലാവു മങ്ങുന്നതിനു മുൻപ് ചിറകൊടിഞ്ഞ കിനാവുകളുമായി-കാപട്യത്തിന്റെ കരിനിഴൽ കണികണ്ടിട്ടില്ലാത്ത തൃഗു സന്നദ്ധത നിറഞ്ഞു തുളുമ്പിയ ആത്മാവുകളുമായി- എന്നെന്നേക്കും അനന്തതയിലേക്കു പറന്നുയന്നു. ഹൃദയത്തിൽ പൊള്ളലേല്പിക്കുന്ന വേദനയുടെ തീക്കുട്ടികൾ കാടി അടുക്കുകയാണ്. കലയുടെ കമാന മാലുങ്ങളുമായി കലങ്ങിത്തളിഞ്ഞ മധുരപ്രതിഷ്ഠകളുടെ കനകശ്രീകോവിലിലേക്കു കഴമ്പുള്ള കണ്ണുനീരിൽ നെയ്യെടുത്ത നണുങ്ങു കഥകളുടെ കനത്ത ഭാഗ്യങ്ങളും പേറി അടിപതറാത്ത ആത്മയൈര്യത്തോടും അലംഭാവമില്ലാത്ത കർമ്മം സൂക്ഷ്മതയോടും, കിഷ്കിളികൊള്ളുന്ന കള്ളച്ചിരികളുടേയും ആത്മതന്ത്രിയിൽ മുട്ടിയുരുമ്മി ആമോദത്തിന്റെയും അമ്മകൊന്നാത്ത അതിതകൾ മായാതെയും, മാജ്ഞാതെയും, മഹോന്നതിയുടെ മണിഗോപുരത്തിന്റെ വിദൂരതയിലേയ്ക്കുയരട്ടെ!

കർത്തിപ്പിക്കുന്ന പേടിസ്വപ്നങ്ങളുടെ മദ്ധ്യത്തിലേക്കു കനകച്ചിലകളുമായി കടന്നു വന്ന കാവ്യനർത്തകി... എന്റെ ലീസാ. അറക്കളന്റെതാണ്. എന്നുതന്നെ എന്റെതുമായും. ഞങ്ങളുടെ ആത്മാവുകൾ അലിഞ്ഞുചേർന്നു. ആയിരക്കണക്കി

ബുദ്ധി അറുത്തു തളിയാലും അവ ഏതുചേതം. പൊട്ടിക്കു
രയിപ്പിക്കുന്ന ഹൃദയത്തിലേക്കു തീനന്ദന്മാർ കടന്നുവരുന്ന
ഈ മുകൾ എന്നെന്നേക്കുമായി അവസാനിക്കട്ടെ!!!

നിമിഷങ്ങൾ കടന്നുപോയതു ഓന്നറിഞ്ഞില്ല.
പെട്ടെന്നു ലിസാരായന്നു പൊട്ടിച്ചിരിക്കുന്നതു കേട്ടു. ഞാൻ
ഞെട്ടി കണ്ണു തുറന്നു. എന്റെ കട്ടിലിൽ തടിച്ച ഒരു മനുഷ്യ
നിൽക്കുന്നു. മാണിപ്പുട്ടൻ! പച്ചച്ചിരിയുമായി കട്ടിലി
നരികെ കറേപ്പർ തണിയില്ല. ദേവകിയമ്മ, മാനേജർ,
പാലസ്താക്കുഴി, സി. ആർ., കുറച്ചുകലെ എന്റെ പ്രേമത്തി
ന്റെ മാപ്പുസാക്ഷി—ശാര. അവളെക്കണ്ടപ്പോൾ എന്റെ
ഹൃദയത്തിലൊരു നട്ടക്കം. ഒരു വേദന അനുഭവപ്പെട്ടു.

ഈ രംഗം ദീർഘിപ്പിക്കാതിരിക്കട്ടെ—ഈ നിശ്ശബ്ദത
നിഷേധപാകാതിരിക്കട്ടെ എന്നെന്റെ ആത്മാവ് ആയിരം
വട്ടം മന്ത്രിച്ചു.

